3 1761 08091883 2

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/p1tilfrusitzellbry02thor

I 87

DE DANSKE RUNEMINDESMÆRKER,

beskrevne og forklarede

af

P. G. THORSEN.

Anden Afdeling.

Jyllands Runemindesmærker,

tilligemed Meddelelser om alle Oernes.

Afbildninger og Text,

I. Afbildninger.

KJØBENHAVN.

H. Hagerups Boghandel.

Thieles Bogtrykkeri.

1879.

RL.

LIBRARY
MAY 29 1974
UNIVERSITY OF TORONTO

PD
2002
T45
v.2
pt.1

Forord.

Det har altid, siden min modnere Ungdoms Tid, været mit Ønske og min Bestræbelse at kunne faa noget udrettet for vore Runemindesmærker, hvorom der ogsaa foreligger offentlige Vidnesbyrd, som gaa langt tilbage i Tiden (1839). Disse ærværdige Minder trængte haardt til at blive fast Gjenstand for en vedvarende Opmærksomhed, med det hele for Øje. Der var ingen dengang, som nærmere vidste, hvor mange Runestene vi havde, hvad der i Tidens Løb var tabt og hvad der var tilkommet, hvorledes Vilkaarene vare for dem i Mure og Gjærder, osv. Denne Is fik jeg brudt, — Tilsynet blev derefter lettere og Interessen større til alle Sider. Jeg benyttede enhver lille Tid, jeg kunde faa, til Undersøgelse, og ved Imødekommen og nogen tilstaaet Understøttelse blev jeg i Stand til paa en længere Sommerrejse at kunne undersøge de allerfleste af Jyllands og Øernes Mindesmærker. Nogle kunde inddrages derunder, som jeg havde erhvervet Kundskab om fra ældre ubenyttede Haandskrifter. Det var fra først min Agt at udgive simpelt, saaledes, at forsaavidt alt var lagt an paa Indskriften og dens Korrekthed, og at der ikke lagdes videre Vægt paa Tegningen i øvrigt og dens Udførelse, hvorved Udgivelsen vilde være temmelig let overkommelig. Det viste sig imidlertid, at det ikke kunde være paa den Maade, men at det var nødvendigt, at der gaves fuldstændige Tegninger, som vare smukt og kunstnerisk udførte, for at alt kunde faa den Udstyrelse og Anselighed, hvorpaa Mindesmærkerne havde Krav. Dertil behøvedes imidlertid ny og omfattende Rejser, som baade vilde tage Tid og være bekostelige, og i det hele temmelig store Udgifter, der ikke vare lette at overvinde. Efterat jeg havde

tilendebragt et andet nærliggende större litterært Arbejde, en Udgave a
Danmarks gamle Provindslove, 1—3, og desuden dertil de med Jydsk
Lov beslægtede gamle sönderjydske Byretter, föjede det sig saaledes, a
der blev Lejlighed for mig til at kunne udgive den jydske Halvøs syd
ligst beliggende Runemindesmærker, de slesvigske; jeg greb med Glæd
denne Lejlighed, hvorved alt kunde blive udført ganske, som jeg vild
og onskede, — med al den Udstyrelse, al den Udförlighed i Meddelel
serne og alle de omstændelige Undersøgelser, som egentlig hörte til
Tiden var endnu dengang lykkelig for os, (omtrent som i Saxos Dage.
Det hele kunde saaledes tilendebringes ret med Glæde og i god Ro
Den tunge, os paaförte, Krig med sine vedvarende sörgelige Følger i sa
mange Henseender, borttog derefter i lang Tid al Lyst og Skikkethed t
Fortsættelse — om end nødvendigvis efter en mindre omfattende Plan
Efterat nogle mindre Arbejder vare udförte, som ikke gjorde saa stor
Fordringer til Sindsstemningen, turde jeg — da Tiden gik — ikke ande
end tage min litterære Hovedsag for, og indgav desaarsag sidst i 186
en Begjæring til det Kgl. danske Videnskabernes Selskab or
Understøttelse til at kunne foretage de Rejser, som vare nødvendig
saavel i Jylland som paa Oerne, for at de endelige kunstneriske Teg
ninger kunde tilvejebringes; Selskabet tilstod mig meget imødekommend
alt, hvad jeg havde begjært, og jeg bringer det derfor min forbindtligst
Tak. I de tre følgende Aar (1870—72) tilendebragte J. Magnus Peterse
der med sin store Dygtighed forbinder en levende og kyndig Interess
for Monumenterne, alle disse besværlige Rejser; (til et Mindesmærk
som i den senere Tid var fremdraget, maatte der tre Gange endog gjöre
Rejser, saa det senere har — som alt andet nu — været let tilgjænge
ligt.) Ogsaa var i Aarenes Løb Antallet af Runestenene stadig steg
meget, hvilket træder stærkt frem, naar man betænker, at O. Worm ikk
kunde meddele fuldt 40 for hele Jylland; — nu have vi jo der over d
dobbelte Antal, af hvilke igjen den större Del er kommet frem omtre
i de sidste 50 Aar. Efterat alt var forberedt til at begynde Udgivelse
henvendte jeg mig i de følgende Aar forgjæves paa tre Steder, hvorfr

jeg havde haabet Understottelse dertil, da de betydelige Udgifter vare mig selv for store. Noget bekymret indgav jeg derpaa i den senere Halvdel af Avgust 1875 en Ansogning til den nuværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsnet om, hvad jeg troede at behove til den nu paatænkte Udgivelse, og Sagen fik öjeblikkelig en anden Gang. Thi allerede 8 Dage efter, endnu i Avgust, — endog inden jeg havde talt med Ministeren, tilstilledes der mig en gunstig Afgjörelse paa alt, hvad jeg havde ansogt om. For denne overordentlige Velvillie og den mig derved viste Tillid vil jeg bestandig være Hr. Kultusminister Fischer en inderlig Taknemmelighed skyldig. — Det, der herved udgives, nemlig korrekte og smukke Afbildninger af alle Jyllands Runestene (og noget mere), udforte af J. Magnus Petersens Kunstnerhaand, ere tilvejebragte i de sidste 3 Aar ved Hjælp af den ydede Understottelse, der (som betænkt) er medgaaet dertil. Just paa Grund af Understottelsen har jeg betragtet det som en Pligt, uden mindste Ophold at udgive hvad der var aldeles færdigt, og i og for sig afsluttet — »ars longa, vita brevis» —, om jeg end heller havde tilföjet strax den tilhorende Text, hvortil alt er forberedt. Men Kilderne, Mindesmærkerne selv ere jo selvfølgelig Hovedsagen, og det, hvorpaa det kommer an, og Texten, skjönt nodvendig, det mindre; den vil da ogsaa, naar alt maa gaa nogenlunde vel, kunne folge i Lobet af faa Maaneder.

Kjobenhavn, den 8. Avgust 1879.

DE DANSKE RUNEMINDESMÆRKER,

2den Afdeling,

JYLLANDS.

Afbildninger.

Ved første Afdeling, som indeholdt Runemindesmærkerne i Slesvig, var der ingen Vanskeligheder med Hensyn til Ordningen af de enkelte Mindesmærker. Der var ikke just mange, netop saaledes omtrent som det kunde ventes i dette mindre Landskab, især da der ingen fandtes midt paa Landet og heller ikke paa Vestsiden, kun alene paa Østsiden; — men de, som forefandtes der, afgave gode Vidnesbyrd om de forskjellige Tidsaldre.

Det traf sig saaledes, at der kunde begyndes nordfra i det Haverslund-Runestenen, hvilken — som et sandt og smukt Vartegn — havde sin ældgamle Plads en Mils Vej nord for Aabenraa, öjensynlig var det ældste Mindesmærke. Man skulde ikke tro, at det ogsaa kunde have onde Følger for vore Runemindesmærker »sönden for Aaen«, at tidligere efterhaanden den uheldige Omstændighed kom til at gjöre sig gjældende, at Sönder Jylland blev kaldt Slesvig og derved udsat for, hvad dermed fulgte. Dette utrolige have vi dog ogsaa maattet tage imod. Haverslund-Stenen er nemlig, besynderligt nok, blevet »paa höj militær Befaling« bortført til et Sted i Preussen, og denne Bortførelse er saa meget besynderligere, som den fandt Sted flere Maaneder, för Freden sluttedes sidst i Oktober 1864.

Et Runemiude som Haverslund-Stenen, saa alderdommeligt blot med Mandens Navn, der skulde ihukommes, findes ikke ellers paa den jydske Halvø og i det hele ikke (fra den gamle Tid) iblandt de danske Runestene, som altsaa ere berøvede noget uerstatteligt.

At Nörre-Jyllands — eller for Kortheds Skyld — Jyllands mange og spredte Mindesmærker her gaves blot efter Bogstavrækken, vilde være höjst utilfredsstillende, da alt derved vilde kastes imellem hinanden. Worm gav i sine Monumenta Danica 1643 vel alt i en bestemt Ordning, efter Stifterne nemlig, men denne er dog mindre tilfredsstillende. Her gives de derfor paa en formentlig bedre Maade, nemlig i 4 Grupper — i Henhold til Landskabets naturlige Forhold, saaledes at

1. Gruppe, den sydlige, omfatter Landet sydfra indtil nord for Vejlefjord, og tværs over (da der ogsaa paa Midten findes Runeminder) til Vesterhavet og imod nord til Skjernaa;

at 2. Gruppe, den ostlige, omfatter Landet fra Horsensfjord helt op til Limfjorden som Nordgrænse, og imod vest og nordvest indtil de store Hedestrækninger (Kraglund-Runestenen er den vestligste) over Hagbro indtil og med Salling;

at 3. Gruppe, den nordlige, omfatter Vendsyssel, Morsø og Thyland; og

at 4. Gruppe, den vestlige, omfatter hele Vestsiden efter Thy, med Skjernaa som Sydgrændse. Saavel 1. som 2. og 3. Gruppe indeslutter (uden at der er lagt an derpaa) flere af de gamle Sysler temmelig nöje, kun 4. Gruppe har alene et Syssel, nemlig det store Harsyssel (hvilken Benævnelse paa Stedet endnu er temmelig almindelig.)

Den første Gruppe omfatter, under Nr. 1—20, Afbildninger af følgende Runemindesmærker:

1-2. det i Bække paa Marken tilligemed en Udsigt over den oprindelige Omgivelse, tvende Höje og en Stenrække derimellem — hvilket alt rigtig stiller paa det rette Standpunkt for det hele, og danner ligesom en höjtidelig Indgang.

3-4. Den lille Jællinge-Runesten.

5. Bække-Runestenen ved Kirken.

6-7. Læborg-Runestenen.

8. Rygbjærg-Runestenen (i Forbindelse med en Höj.)

9. Horne-Runestenen.

10. Store Jællinge-Runestenen.
11. Bavta-Stenen fundet i en lille Afstand fra sidstnævnte, — den eneste der nu vistnok tilbageværende af mange.
12. Udsigt over Jællinge-Kongehöje.
13. Egtved-Runestenen.
14. Aastrup Runerække.
15. Stenderup-Runestenen. (Findes nu i det nordiske Museum her.)
16. Pjedsted-Runestenen.

(Og de yngre)

17. Oddum-Runestenen.
18. Fövling-Runestenen.
19. og 20. (sammen) Bröndum-Runeindskriften og Lönborg Runeindskriften.

Den anden Gruppe har, under 21—77, Afbildninger af efterfølgende Runemindesmærker:

21. Virring-Runestenen med tilhørende
21. a, som giver Udsigt over Omgivelsen ved den fynske Glavendrup-Runesten, der meddeles som „Illustration", da Virring-Stenens Omgivelse ikke kjendes, — begge disse Runemindesmærker belyse nemlig hinanden ved Paakaldelsen af „Thor", ᚦᚢᚱ ᚢᛁᛁ".
22. Den store Skjern-Runesten (med Forbandelse over Höjbryderen.)
23. Skivum-Runestenen (over „en af de første og bedste Mænd i Danmark").
24. Den mindre Sönder Vissing-Runesten (med „Kuml".)
25. Den store Sönder Vissing-Runesten (med „Kuml".)
26. Den store Gunderup-Runesten (med „Kuml" osv.)
27. Oster Alling-Runestenen (med „Sten" — og fremdeles saaledes) — og til
- som Tillæg Taagerup Runestenen paa Lolland.
28. Asferg (eller Ejstrup)-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
29. Den store Aarhus-Runesten.
30. Runestenen fra Aarhus Frue Kirke (med „Hedeby".)
31. Runestenen fra Aarhus Frue Kirke nylig opdaget.
32. Runestenen i Aarhus i nyere Tid opdaget i en Stentrappe.
33. Aars-Runestenen, og til
- som Tillæg Tillise-Runestenen paa Lolland.
34. Egaa-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
35. Fersløf-Runestenen.
36. Flejsborg-Runestenen.
37. Glenstrup-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
38. Gylling-Runestenen.
39. Hjermind-Runestenen (med Skibsforestilling og flere til Belysning) — og til
- som Tillæg Falster-Runestenen (nu i Musæet her).
40. Hobro-Runestenen.

41. Kolind-Runestenen. — og til
- som Tillæg Tirsted-Runestenen paa Lolland. (Nu i Musæet her.)
42. Langaa-Runestenen.
43. Lavrbjærg-Runestenen.
44. Mejlby-Runestenen.
45. Ravnkilde-Runestenen.
46. Rimsø-Runestenen.
47. Rørbæk-Runestenen (i Kongens Tisted).
48. Sjellef-Runestenen.
49. VesterTørslef-Runestenen.
50. Ulstrup (eller Gröndal)-Runestenen.
51. Vejerslef-Runestenen.
52. Vejlby-Runestenen.
53. Sönder Vinge-Runestenen.
54. Den mindre Gunderup-Runesten.

(Og de yngre)

55. Hörning-Runestenen.
56. Grensten-Runestenen.
57. Sal-Runestenen (den mindre.)
58. Gjessingholm-Runestenen (nu i Musæet her.) og til
- som Tillæg Brejninge-Runestenen paa Taasinge.
59. VesterVelling-Runestenen.
60. Mönsted Runerække.
61. Hvidbjærg-Runestenen.
62. Selde-Runeindskriften. (og sammen derved tvende Bohuslänske til Belysning.)
63. Kraglund-Runestenen.

(Og Brudstykkerne:)

64. Hammel-Runestenen,
65. Randers-Runestenen,
66. Bjerregrav-Runestenen.
67. Skjern-Runestenen (den lille.) — 68-69 Langaa-Runestensbrudstykker, — og 70-71 Aalum-Runestensbrudstykker.
72. Vaarst-Runestenen („i Himmelland".)
73. Hobro-Runestenen (nylig fundet).
74. Lyngby-Runestenen.
75. Ferslef-Runestenen, den mindre. (Endelig)
76. Funder-Runeindskriften.
77. Sal-Runestenen (den större.)

Den tredie Gruppe har, under Nr. 78—85, Afbildninger af disse Runemindesmærker:

78. Hune-Runestenen.
79. Jetsmark-Runestenen.
80. Oster Brönderslef-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
81. Elsø-Runestenen (nu i Musæet her).
82. Galtrup-Runestenen, og til
- som Tillæg Sørup-Runestenen — nu i Musæet her — (fra Svenborgegnen.)
83. Sjöring-Runestenen.
84. Tisted-Runestenen.
85. Hillerslef-Runestenen.

Den fjerde Gruppe har, under Nr 86—89, Afbildninger af disse Runemindesmærker:

86. Hanning-Runestenen.
87. Sædding-Runestenen (sammen med flere Tegninger til Belysning.)
88. Handbjærg-Runeindskriften, og sammen dermed Søborg Runeindskriften (i Sælland) og Baarse-Runeindskriften (i Sælland.)
89. Som Tillæg tilsidst, London-Runestenen, (af dansk Oprindelse.)

1.

Nr. 1—20.

JYLLANDS SYDLIGE DEL.

Plads imellem 2 anselige Høje og forrest i en Stenrække.

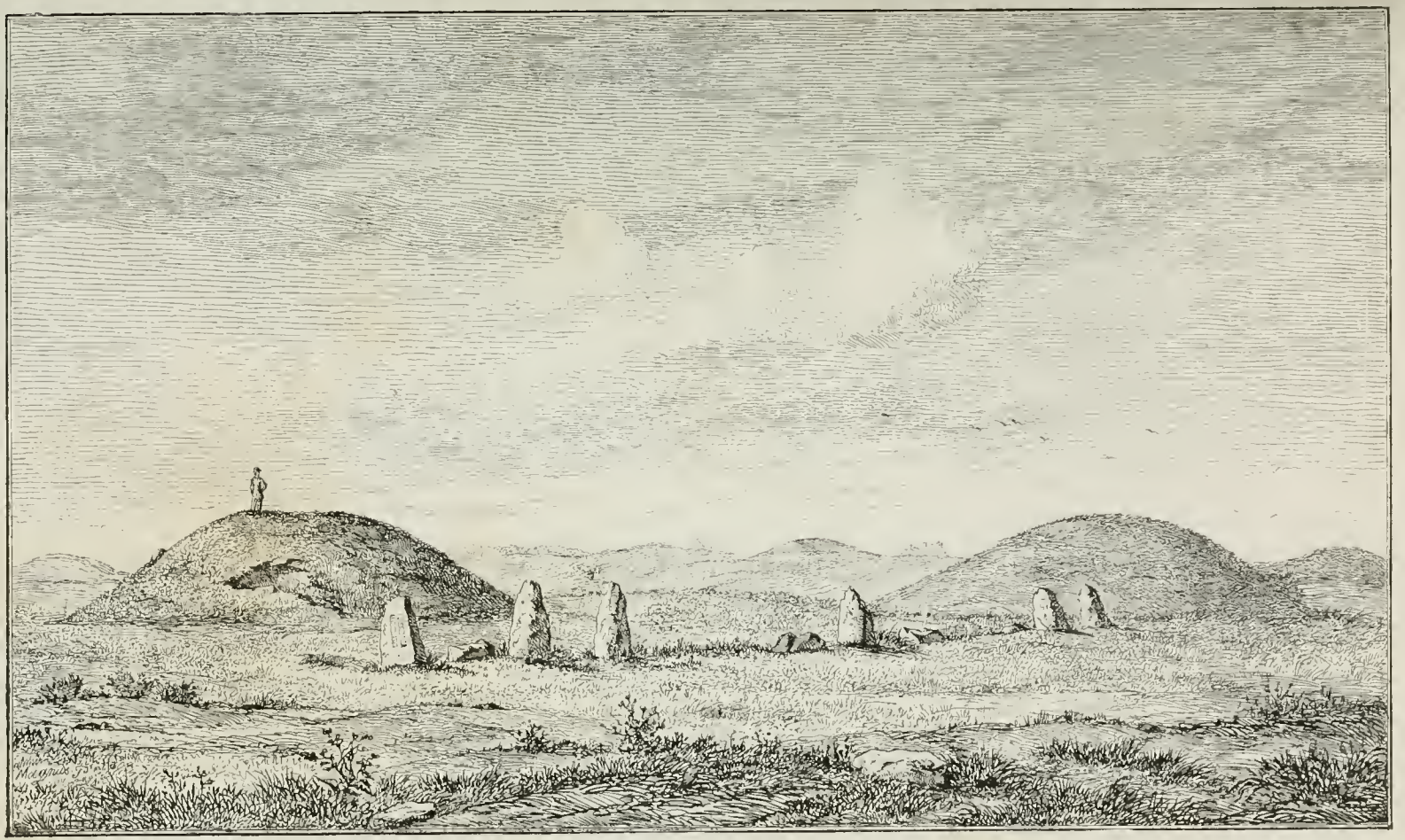

2.

BÆKKE-STENEN PAA MARKEN.

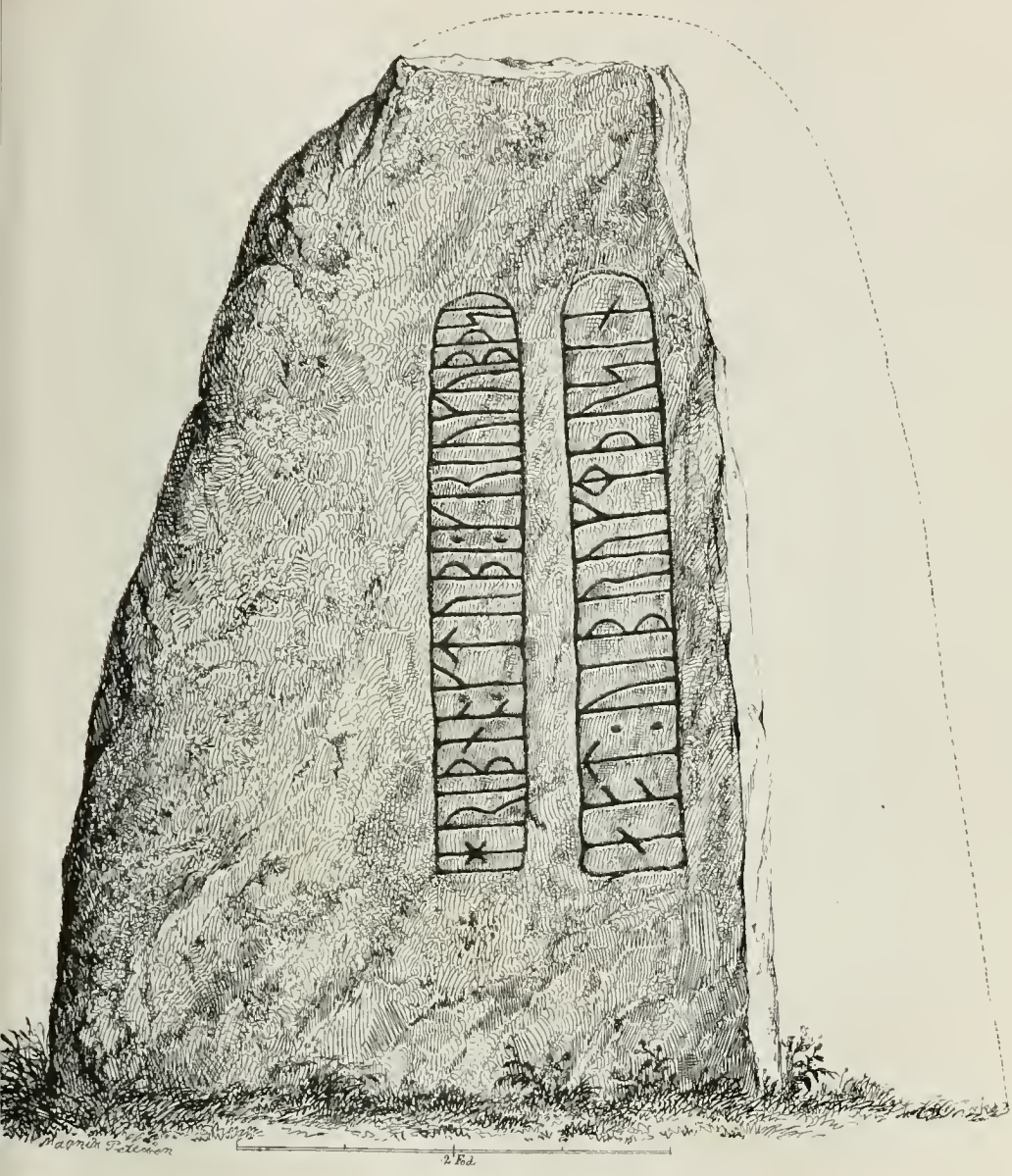

3.

DEN LILLE RUNESTEN I JÆLLINGE.

(1½ Mil nordvest for Vejle.)

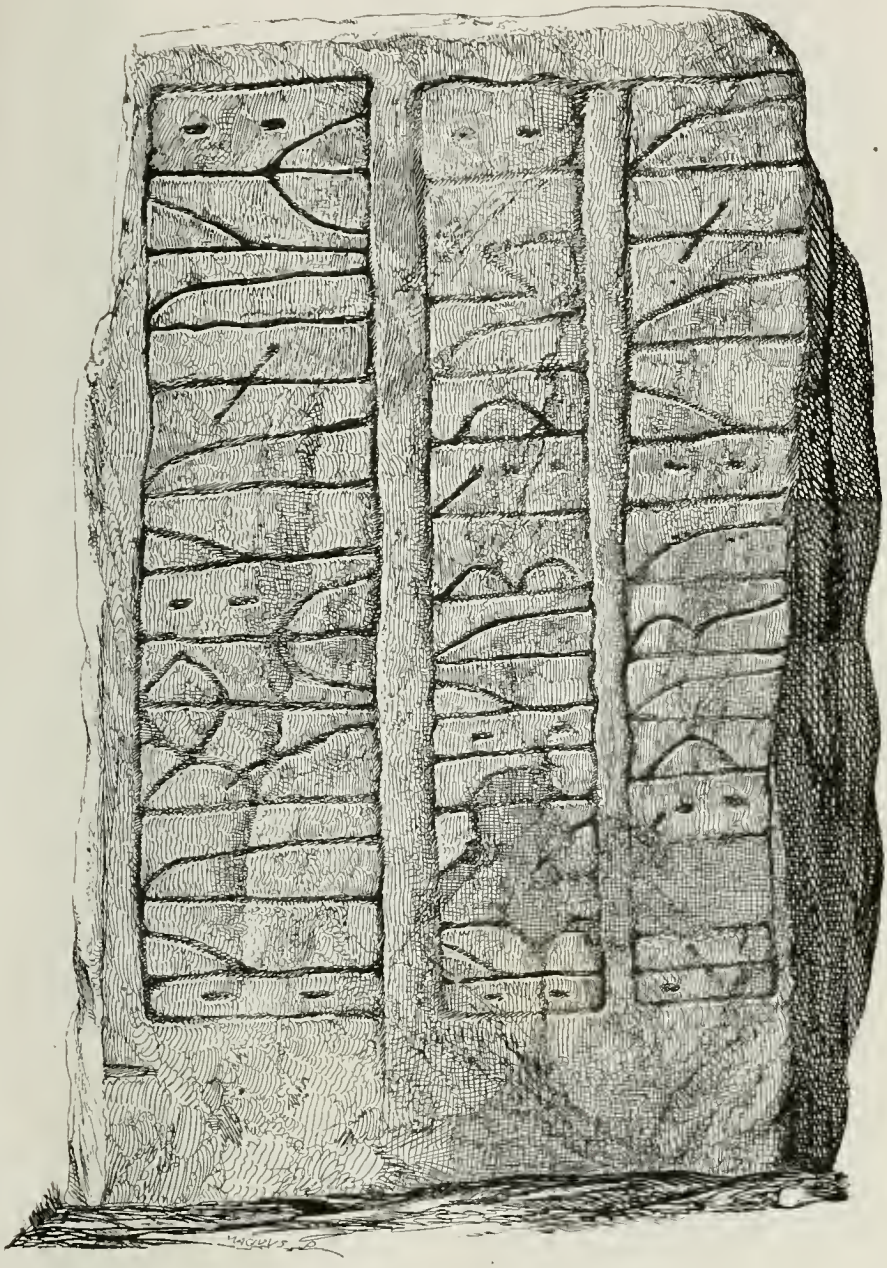

4.

DEN LILLE JÆLLINGE-STENS ANDEN SIDE.

5.

BÆKKE-STENEN VED KIRKEN.

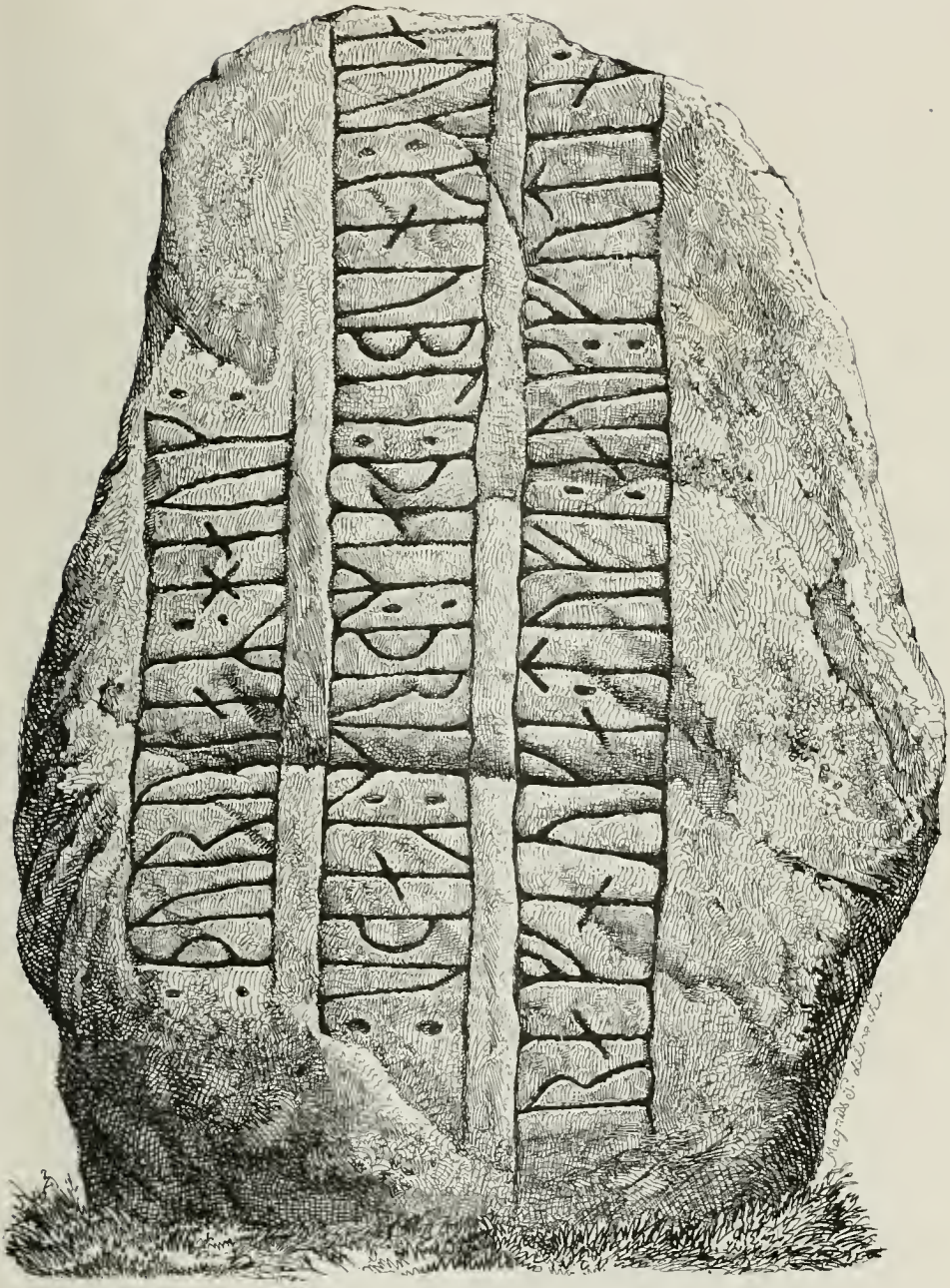

6.

LÆBORG-STENEN.

(1 Mil syd for Bække.)

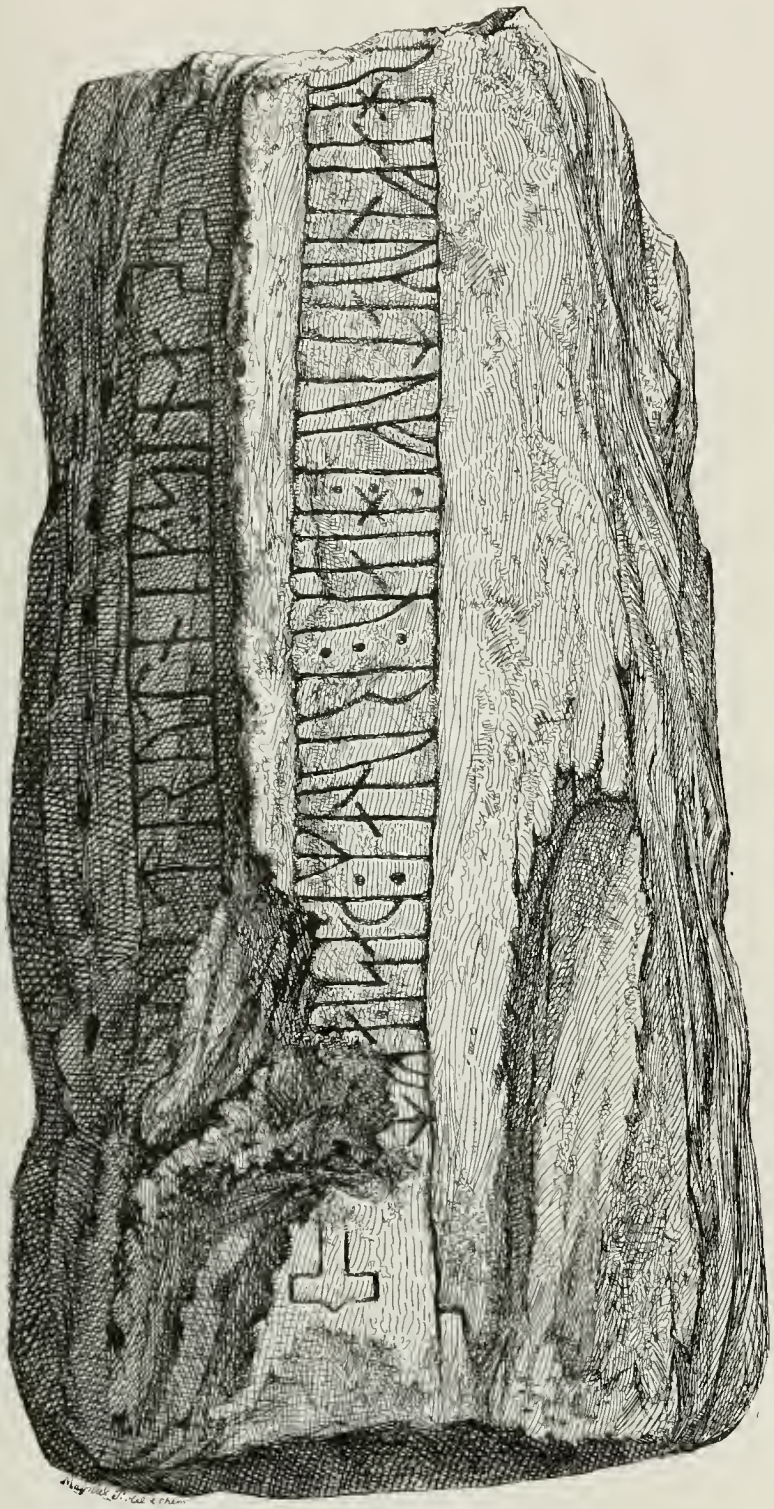

7.

LÆBORG-STENENS RUNER FORTSATTE.

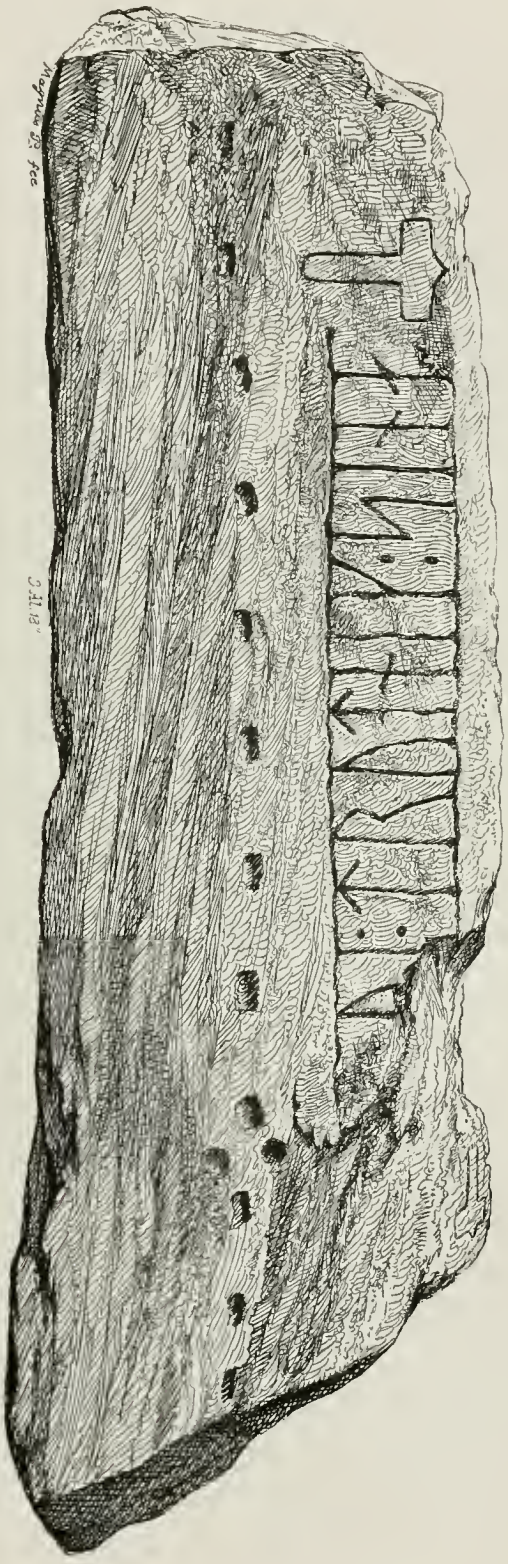

8.

RYGBJÆRG-STENEN, I RANDBØL SOGN.

(2 Mil vest for Vejle.)

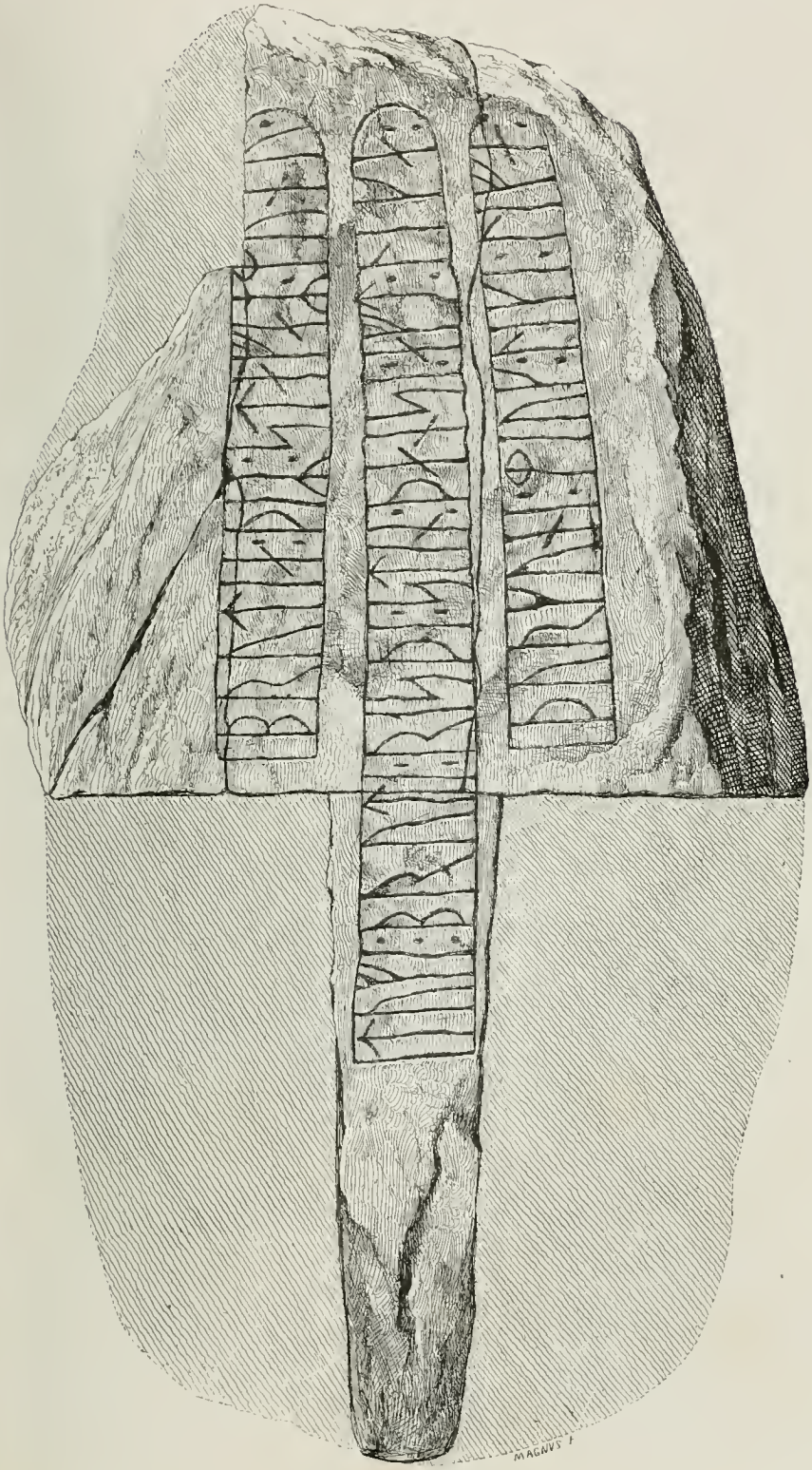

9.

HORNE-STENEN.

(1 Mil fra Varde. Har nu Plads i Nörholms Have.)

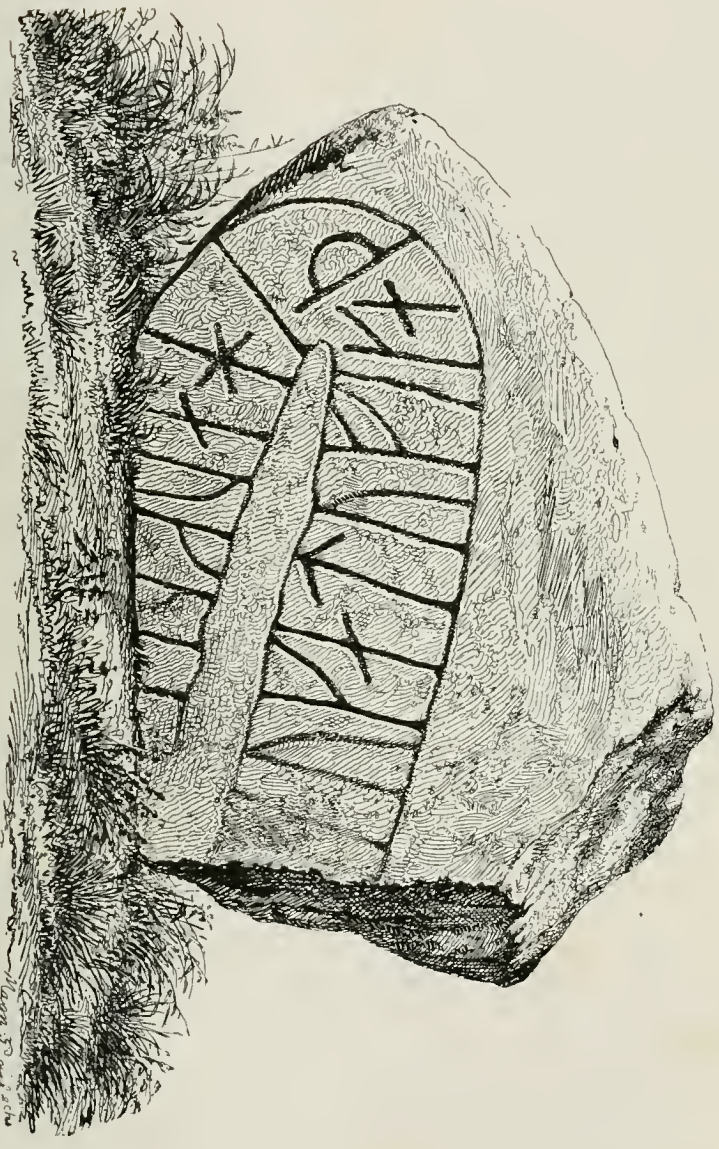

HOVEDSIDE.

DEN STORE JÆLLINGE-STENS ANDEN SIDE.

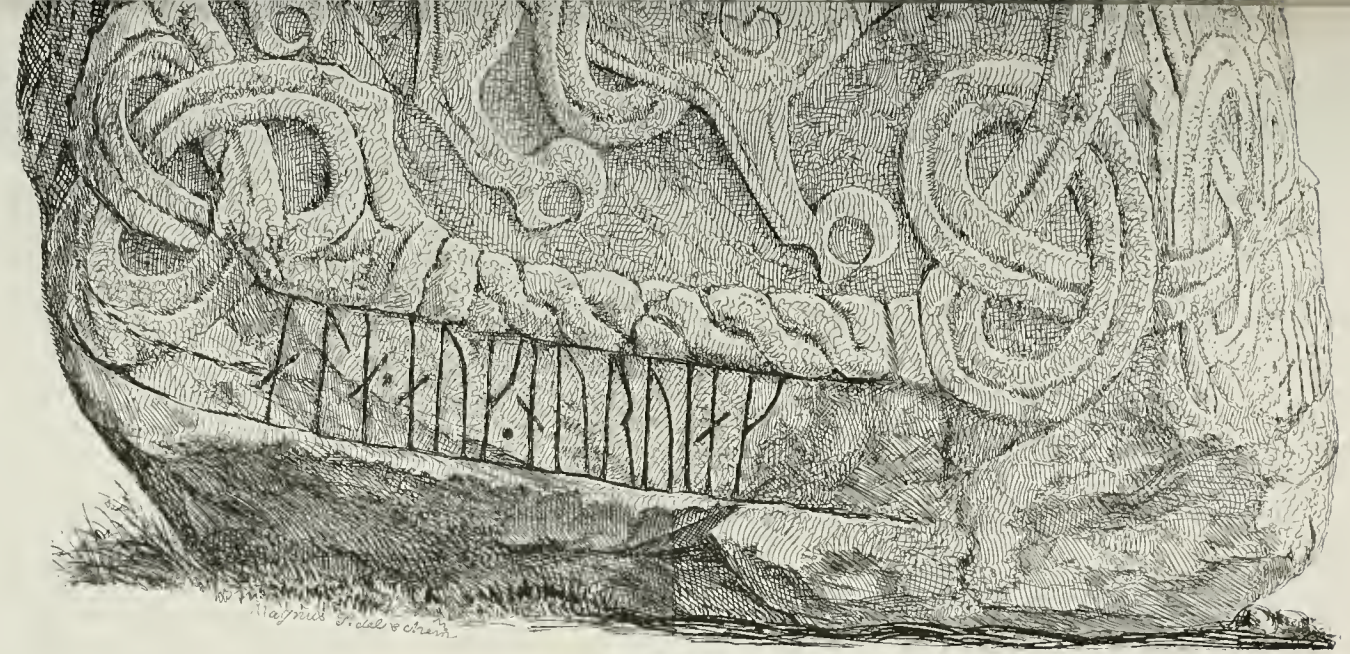

DEN STORE JÆLLINGE-STENS 3. SIDE.

11.

EN BAVTA-STEN FUNDET 45 ALEN VEST FOR DEN STORE JÆLLINGE-RUNESTEN.

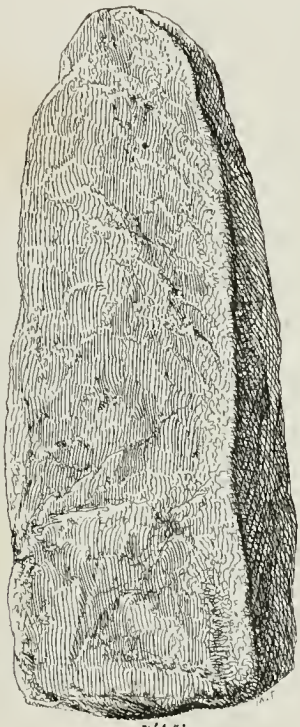

c. 7′ høj.

UDSIGT OVER KONGEHØJENE I JÆLLINGE — deres Beliggenhed med Kirken imellem sig, og den øvrige Omgivelse.

13.

EGTVED-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Vejle.)

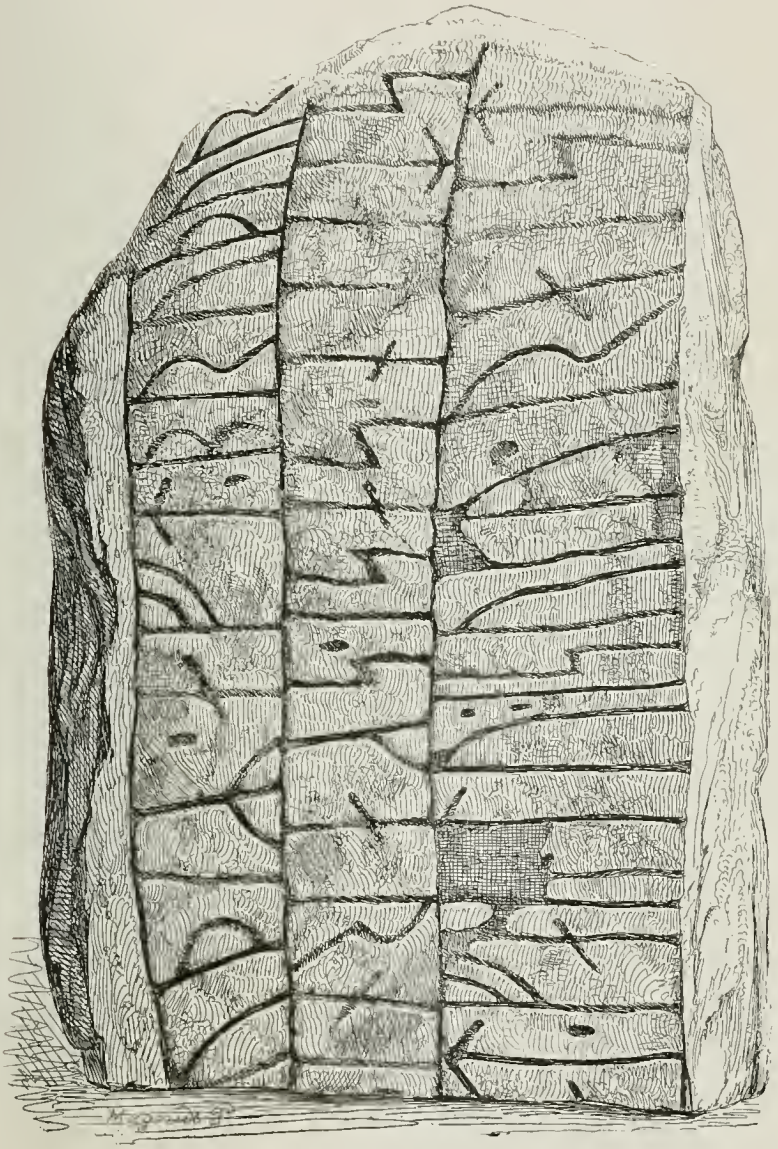

14.

AASTRUP-RUNERÆKKE.

(3 Mil sydost for Varde.)

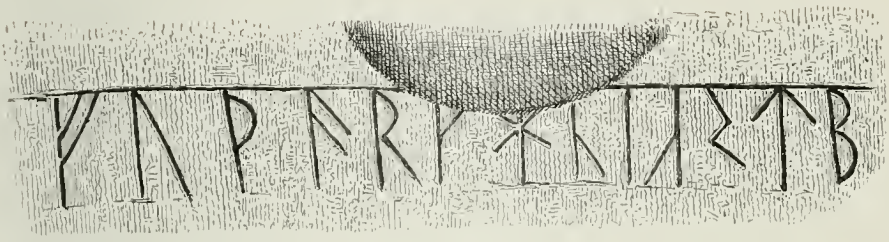

15.

STENDERUP-RUNESTENEN,

(Eltang Sogn, 1 Mil nord for Kolding)

eneste Ejendoms-Grænsesten.

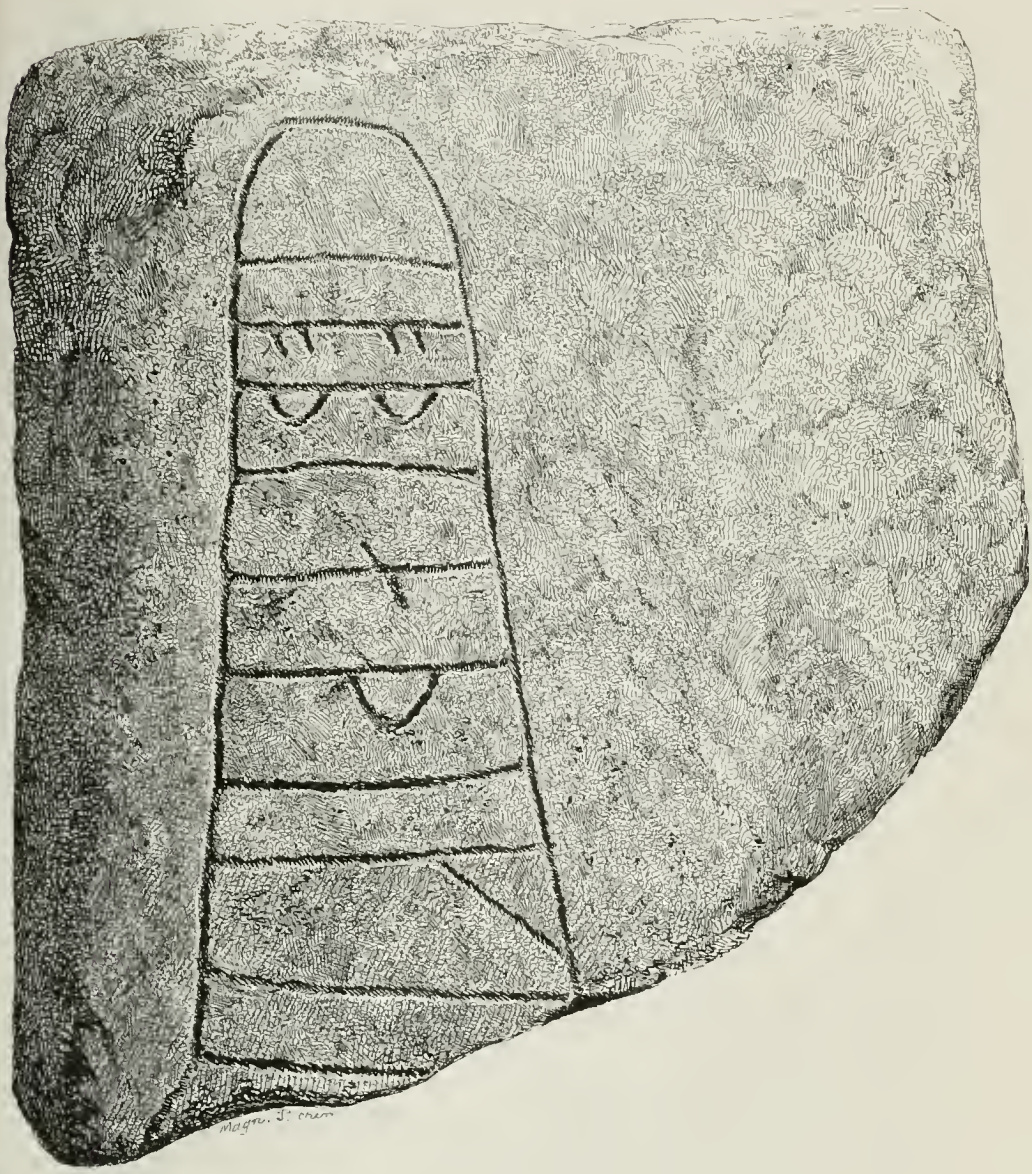

16.

PJEDSTED-RUNESTENEN.

(Ved Pjedsted Kirke, 1 Mil nord for Fredericia.)

17.

ODDUM-RUNESTENEN.

(4 Mil nord for Varde.)

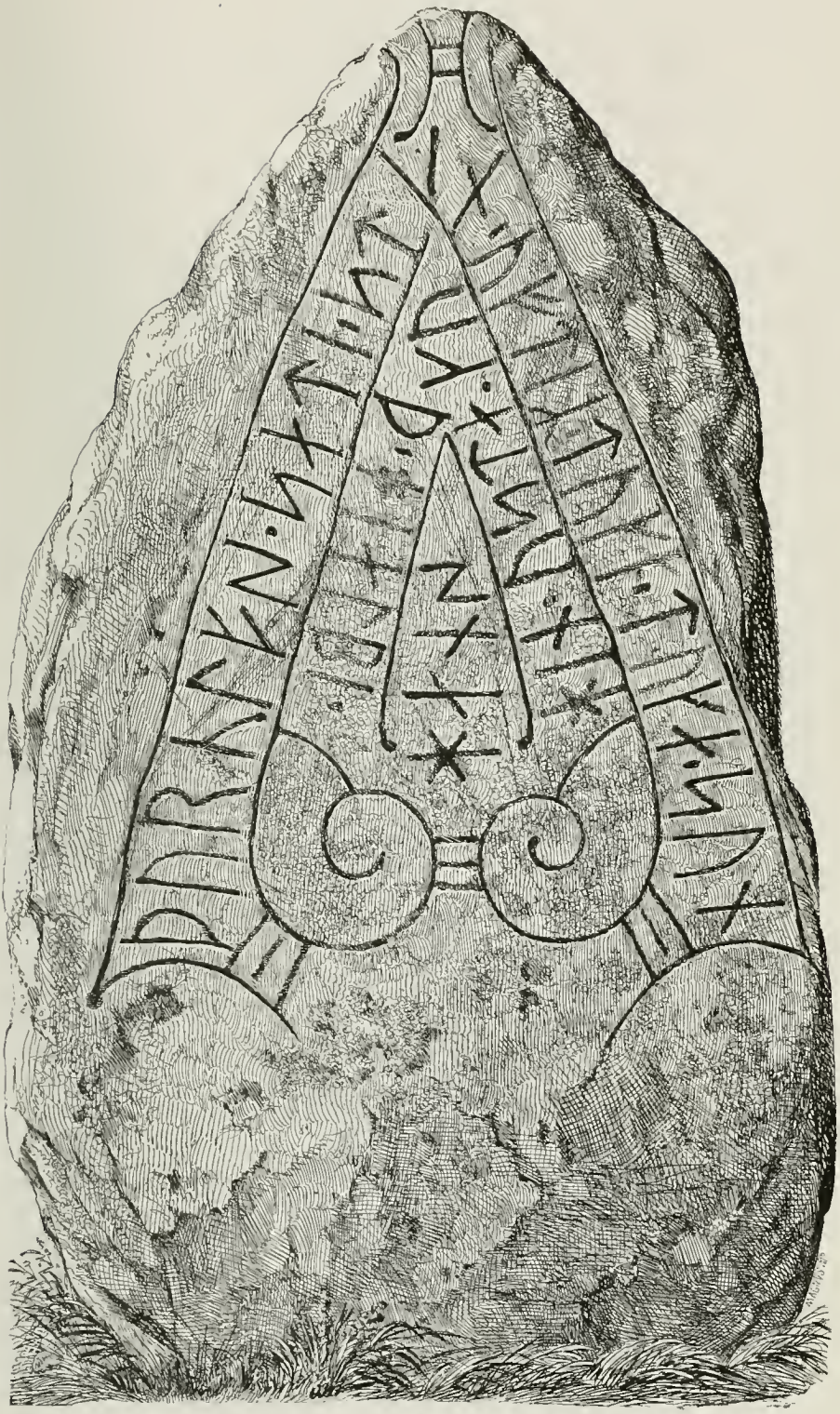

18.

FÖVLING-RUNESTENEN.

(2 Mil nordost for Ribe, tæt ovenfor Kongeaaen.)

20.

LÖNBORG-RUNEINDSKRIFTEN,
PAA EN JÆRNSTANG
PAA KIRKEDÖREN.

(4 Mil nord for Varde.)

19.

BRÖNDUM-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(1 Mil sydost for Varde.)

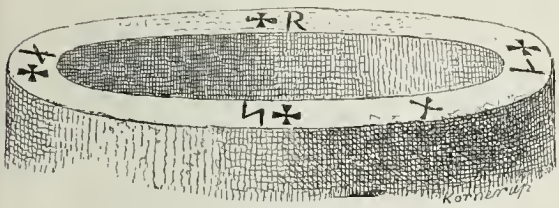

2.

Nr. 21—77.

JYLLANDS ØSTLIGE DEL.

21.

VIRRING-RUNESTENEN.

(1 Mil sydost for Randers.)

(2 Mil nord for Odense.)

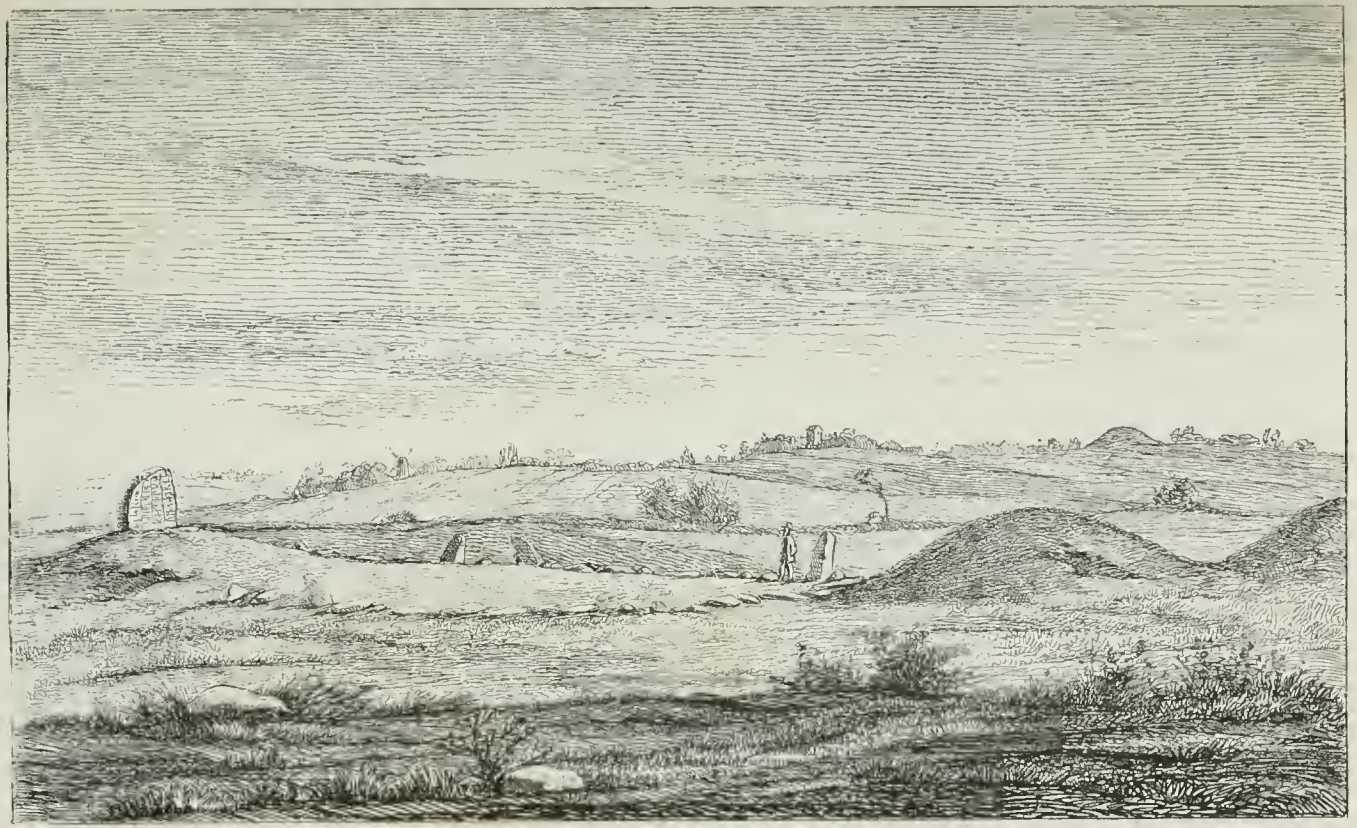

DEN STORE SKJERN-RUNESTEN.

(3 Mil vest for Randers.)

DEN STORE SKJERN-STENS RUNER FORTSATTE.

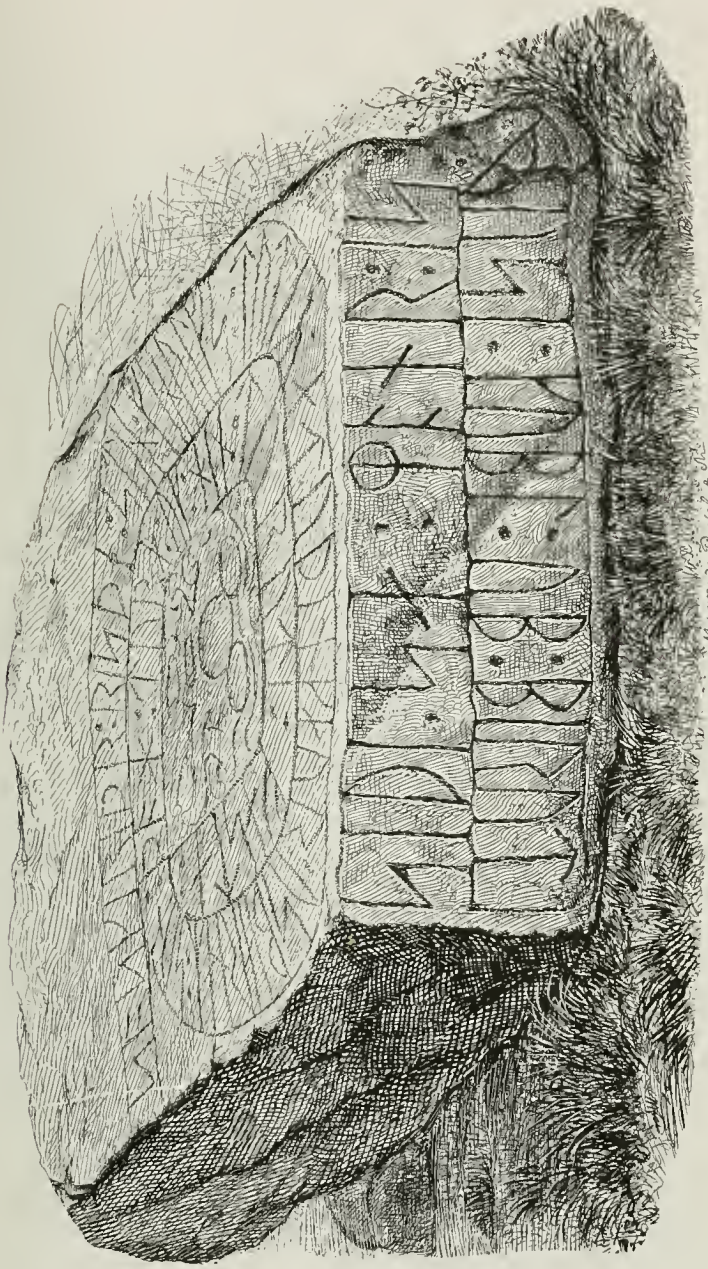

SKIVUM-RUNESTENEN.

(5 Mil nordvest for Hobro.)

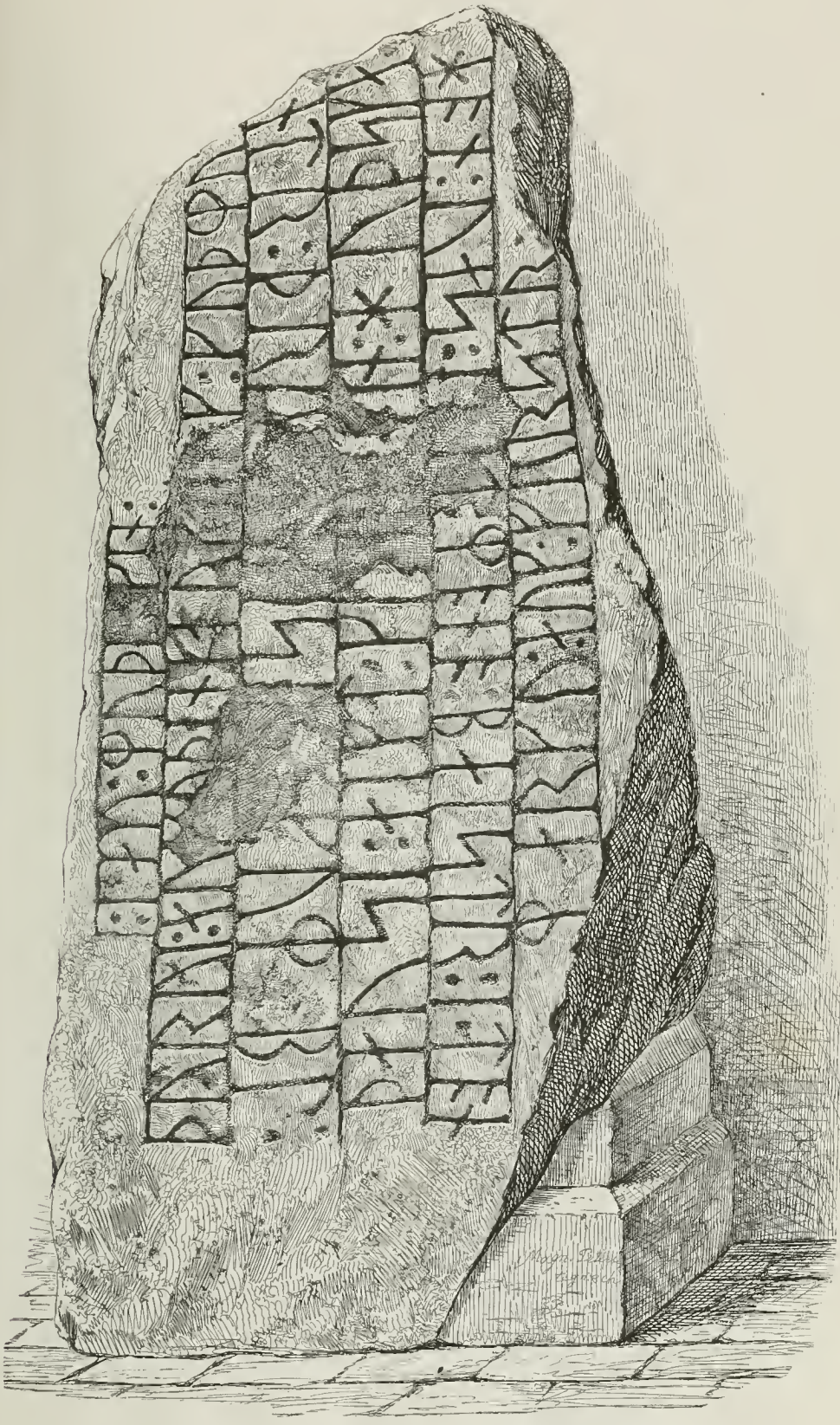

DEN MINDRE SÖNDERVISSINGSKE RUNESTEN.

(3 Mil nordvest for Horsens.)

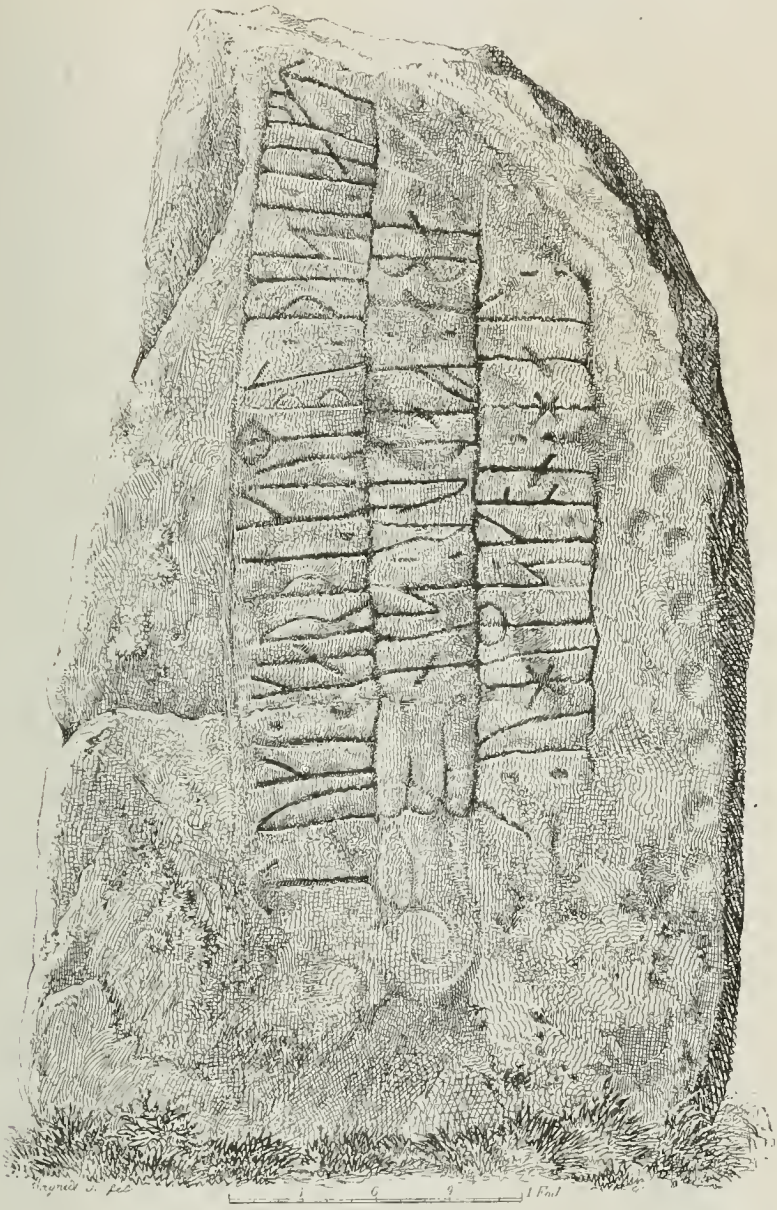

DEN STÖRRE SÖNDERVISSINGSKE RUNESTEN.

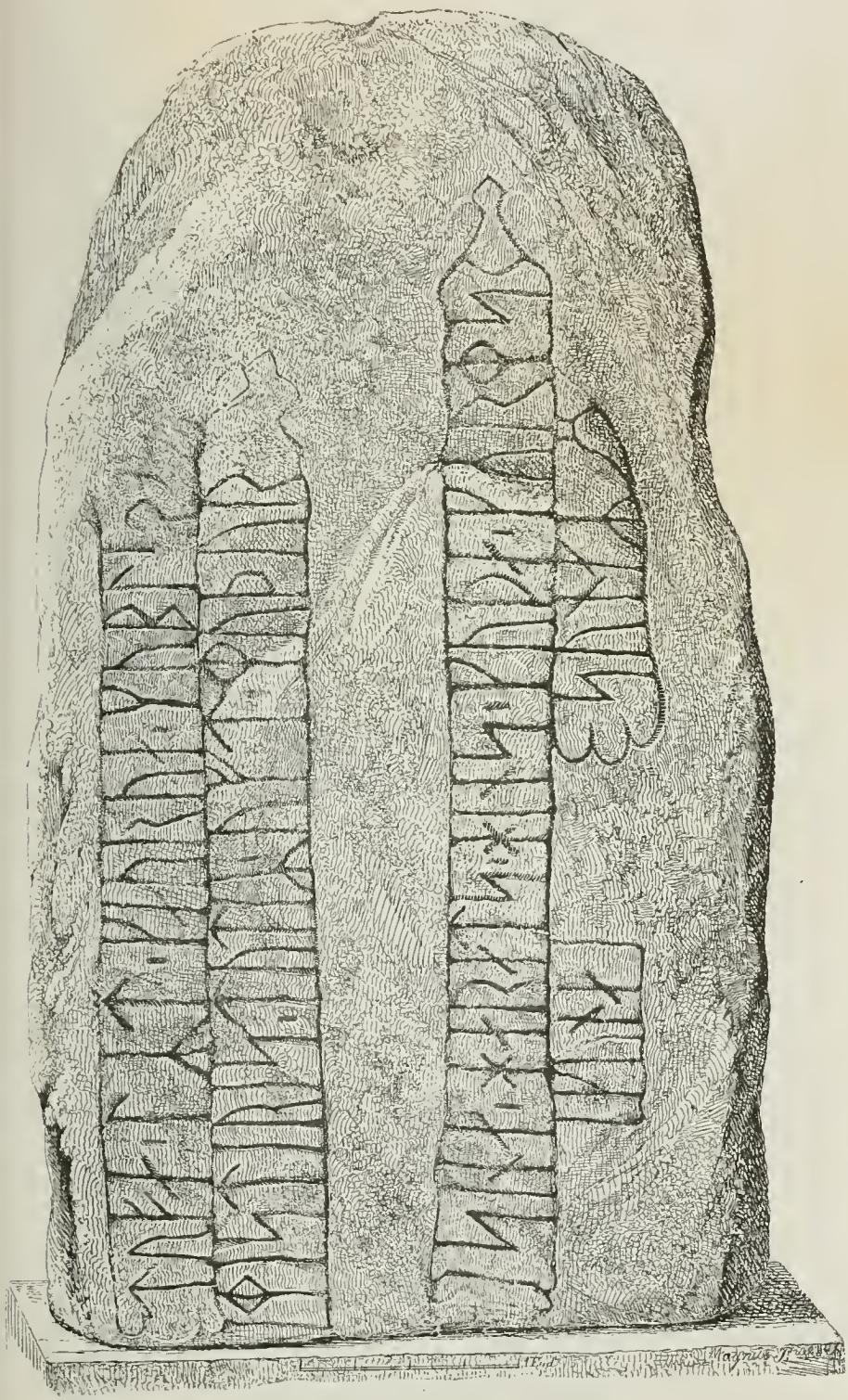

STORE GUNDERUP-RUNESTEN, FOREFUNDET AF MIG 1838 ENDNU PAA MARKEN
EDENFOR SIN HÖJ, IMELLEM BYERNE FJELRAD OG HALS, PAA HALS MARK.
(3 Mil sydost for Aalborg)

DEN STORE GUNDERUP-STENS ANDEN SIDE.

27.

ØSTER ALLING-RUNESTENEN.

(3 Mil sydost for Randers.)

SOM TILLÆG TIL 27 — TAAGERUP-RUNESTENEN.

(1 Mil fra Nysted.)

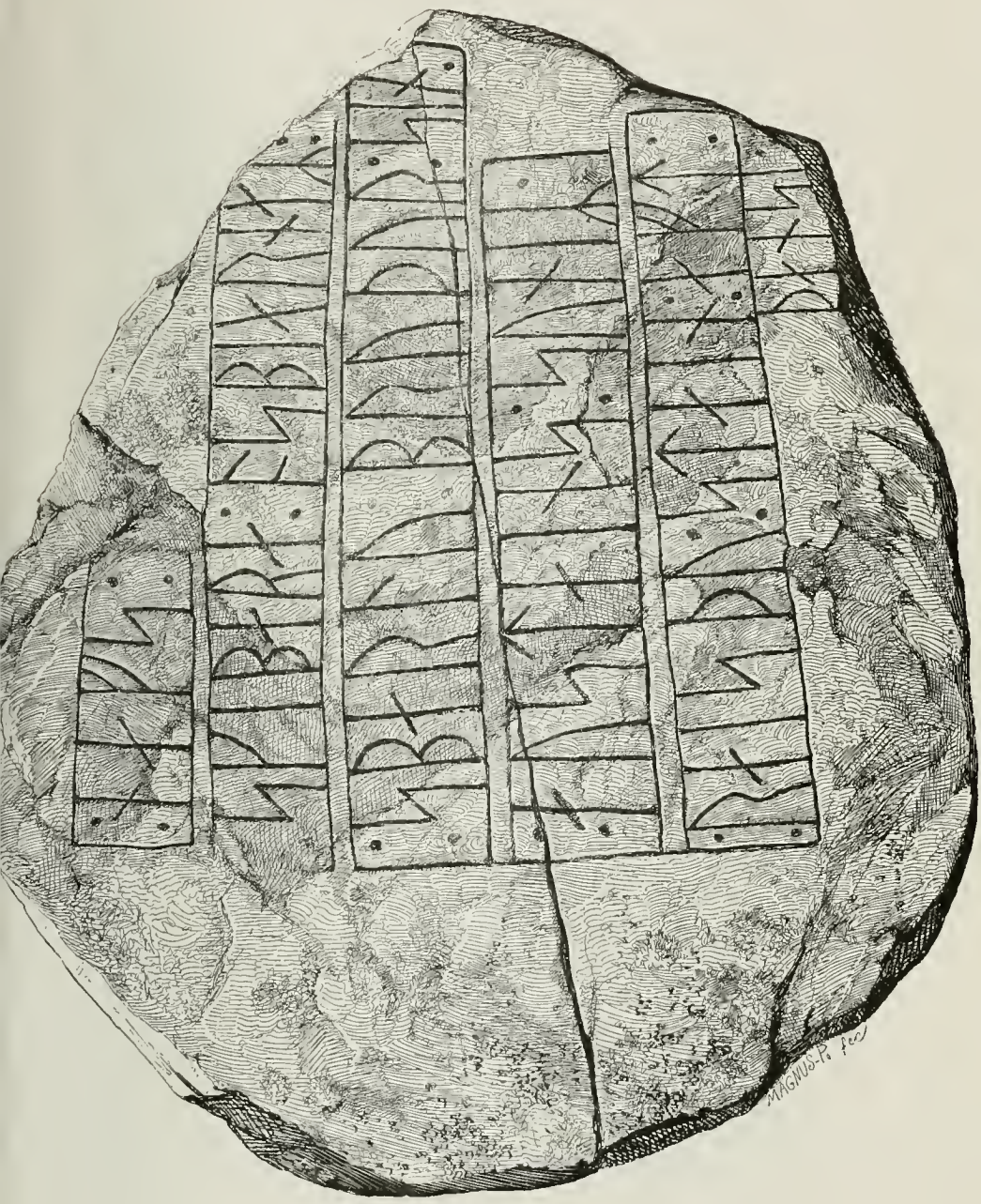

ASFERG-RUNESTENEN, ogsaa STUNDUM KALDET EJSTRUPSTENEN
efter Stedet i Sogn, hvor den fandtes.

(2 Mil nord for Randers.)

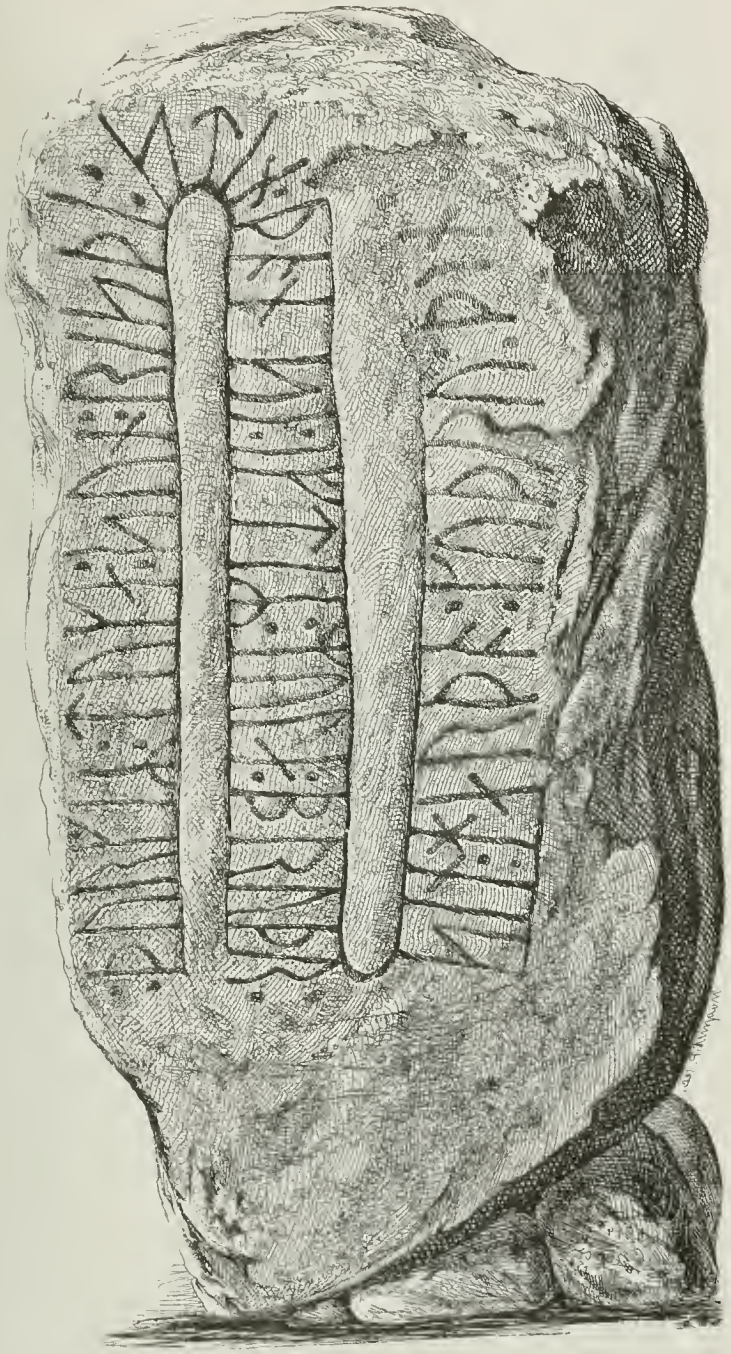

DEN STORE AARHUS-RUNESTENS FØRSTE SIDE.

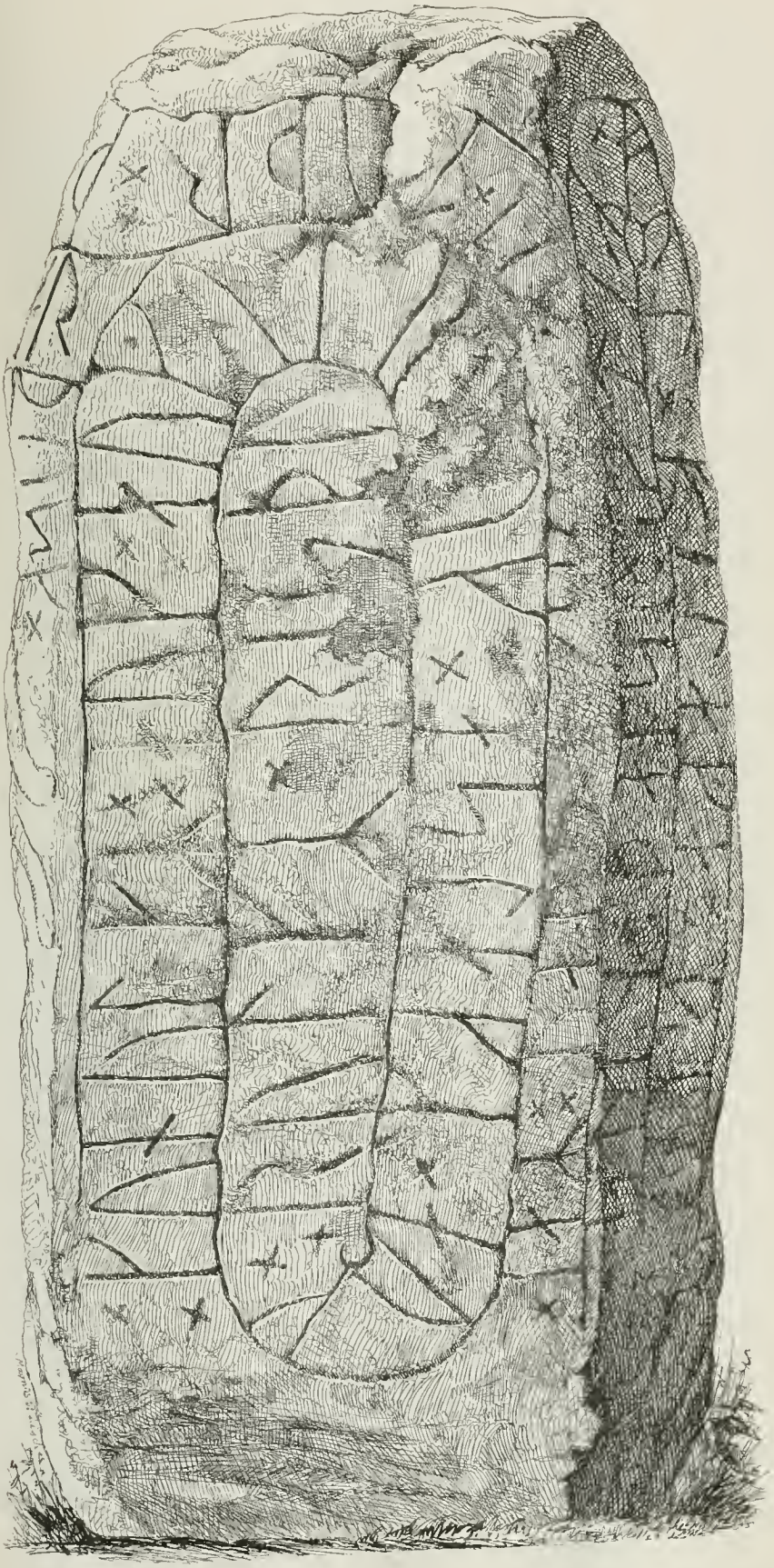

DEN STORE AARHUS-RUNESTENS 2. SIDE.

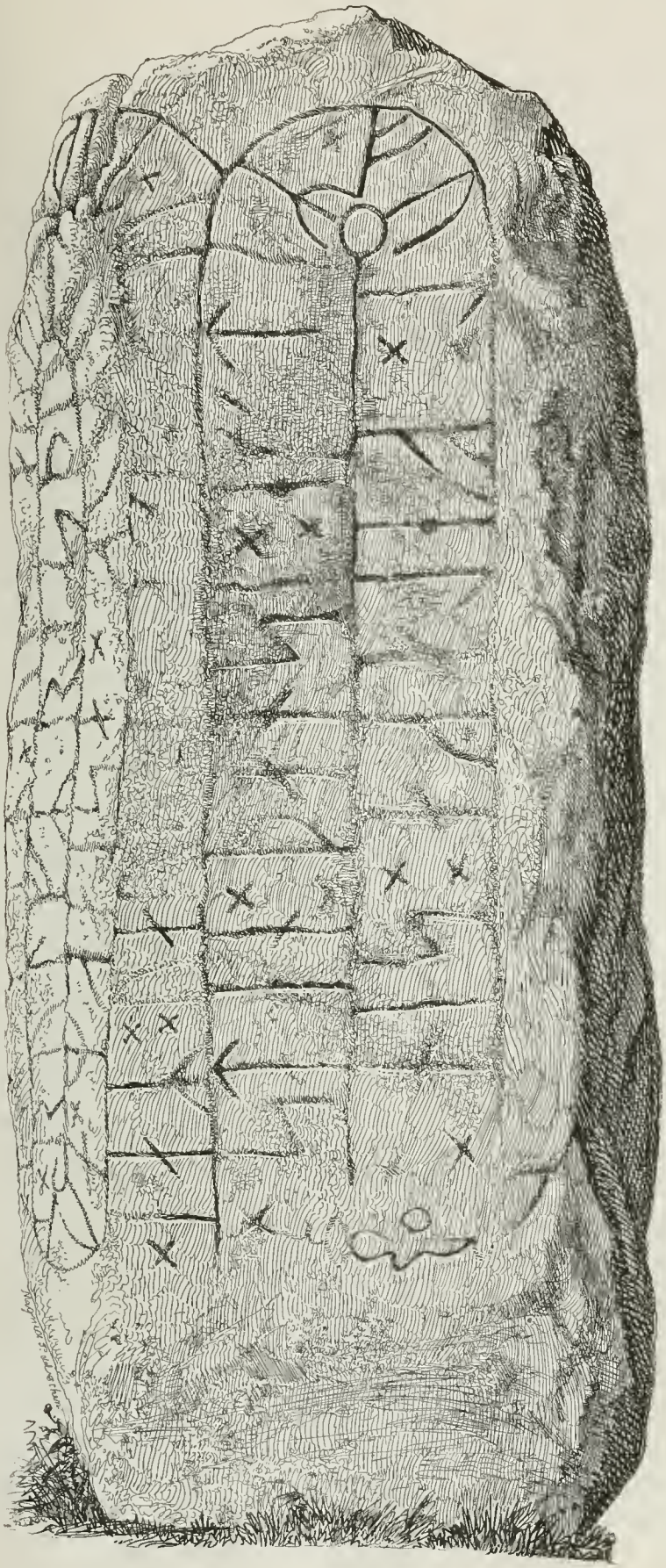

DEN STORE AARHUS-RUNESTENS 3. SIDE.

30.

NESTENEN FRA AARHUS FRUE KIRKE, (HVORPAA HEDEBY ER NÆVNT.)

31.

RUNESTENEN FRA AARHUS FRUE KIRKE, (SOM NYLIG ER OPDAGET.)

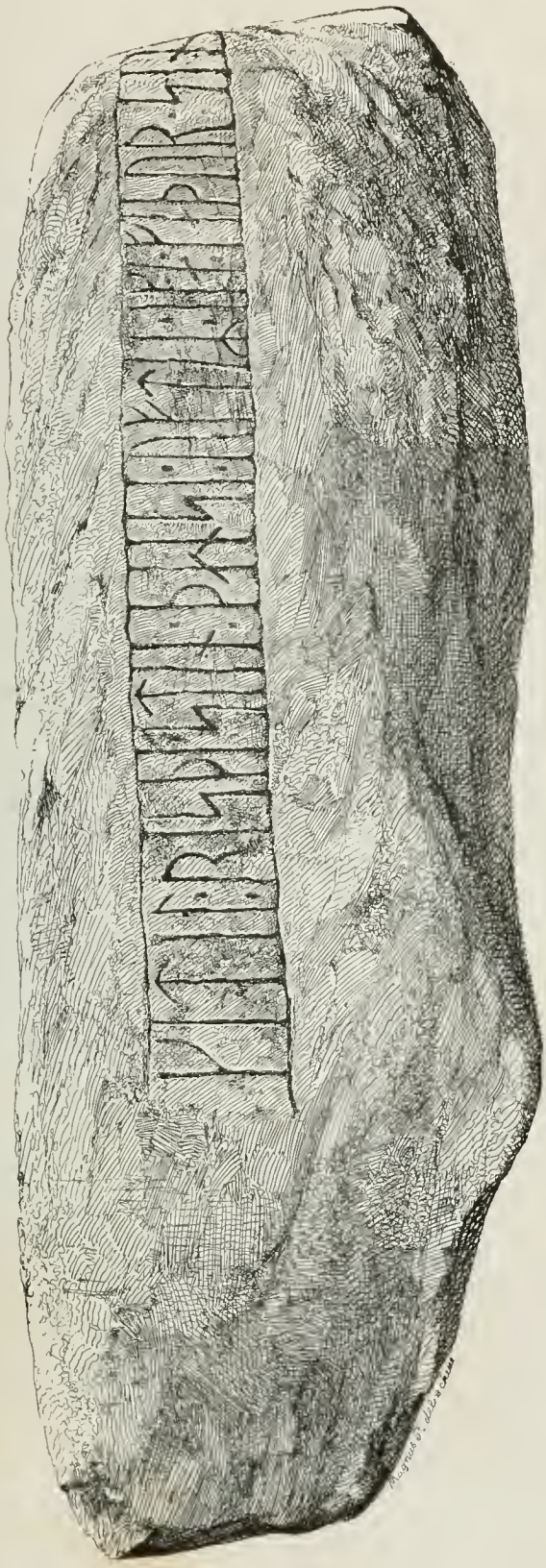

32.

RUNESTENEN I AARHUS, OPDAGET I NYERE TID I EN STENTRAPPE.

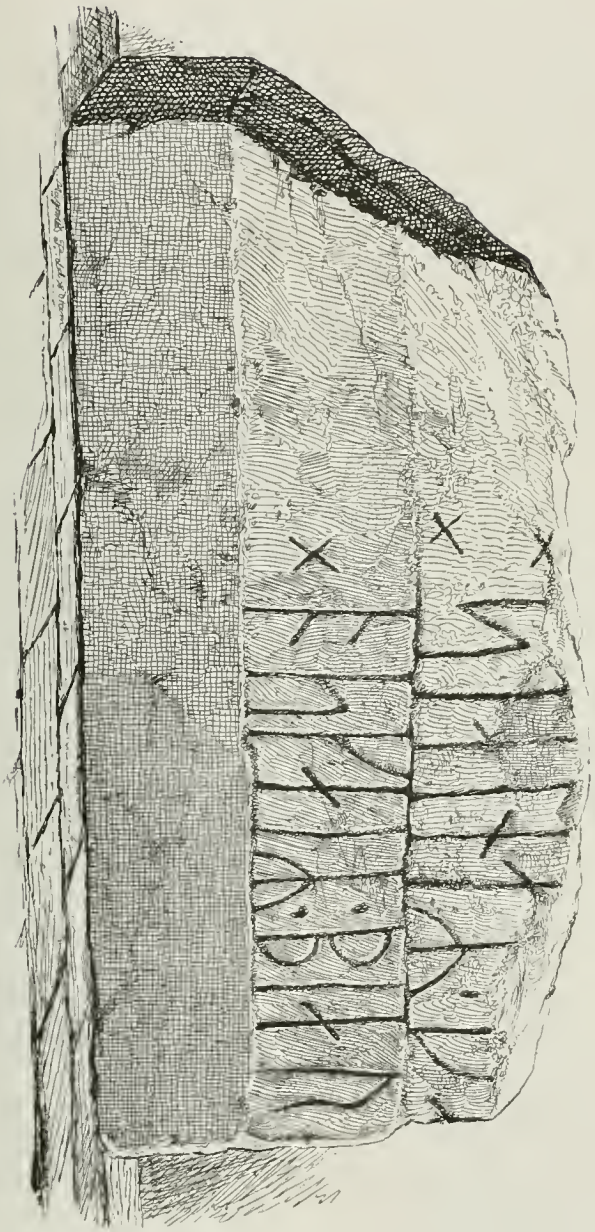

33.

AARS-RUNESTENEN.

(4 Mil nordvest for Hobro.)

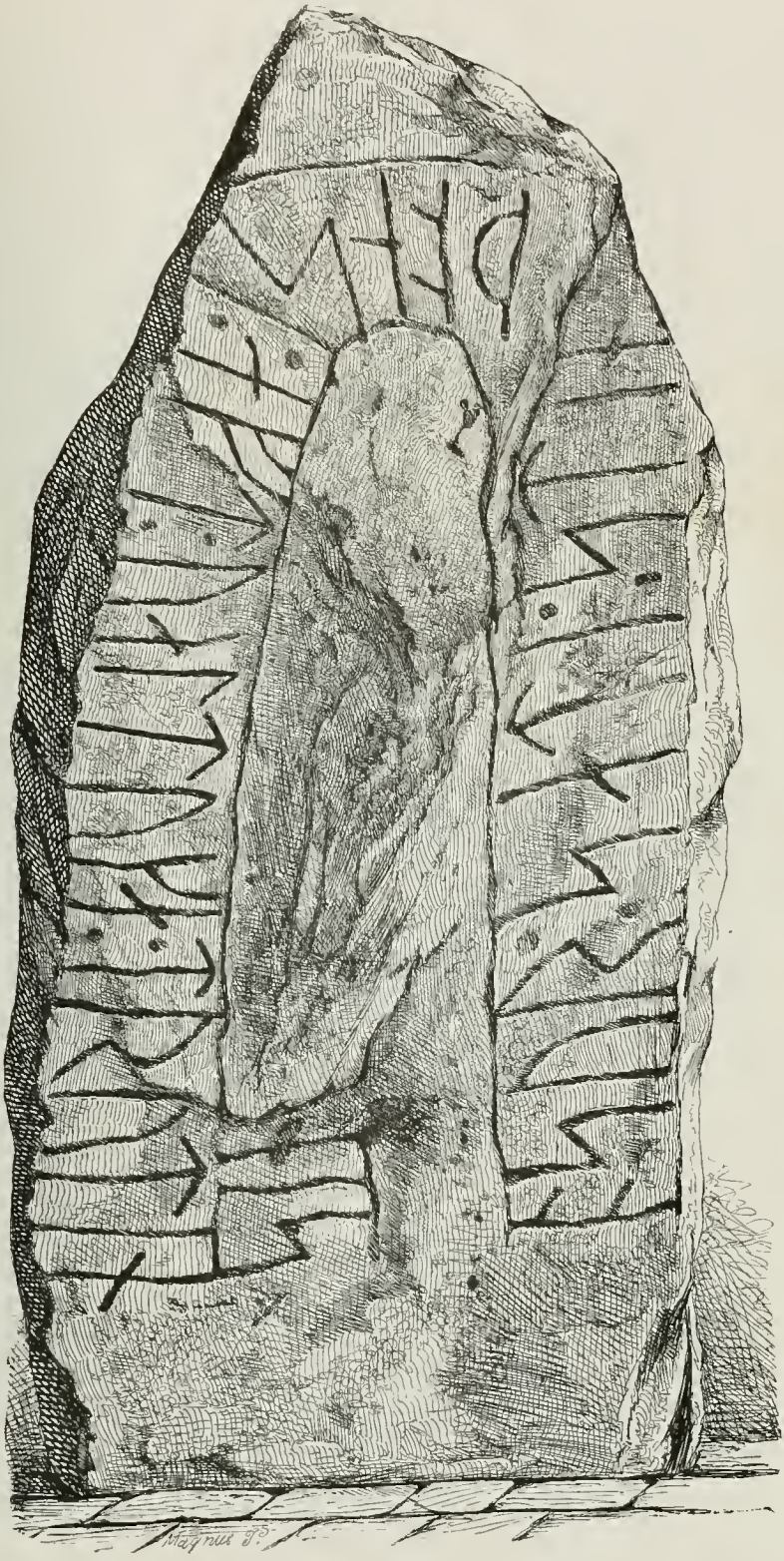

AARS-RUNESTENENS ANDEN SIDE.

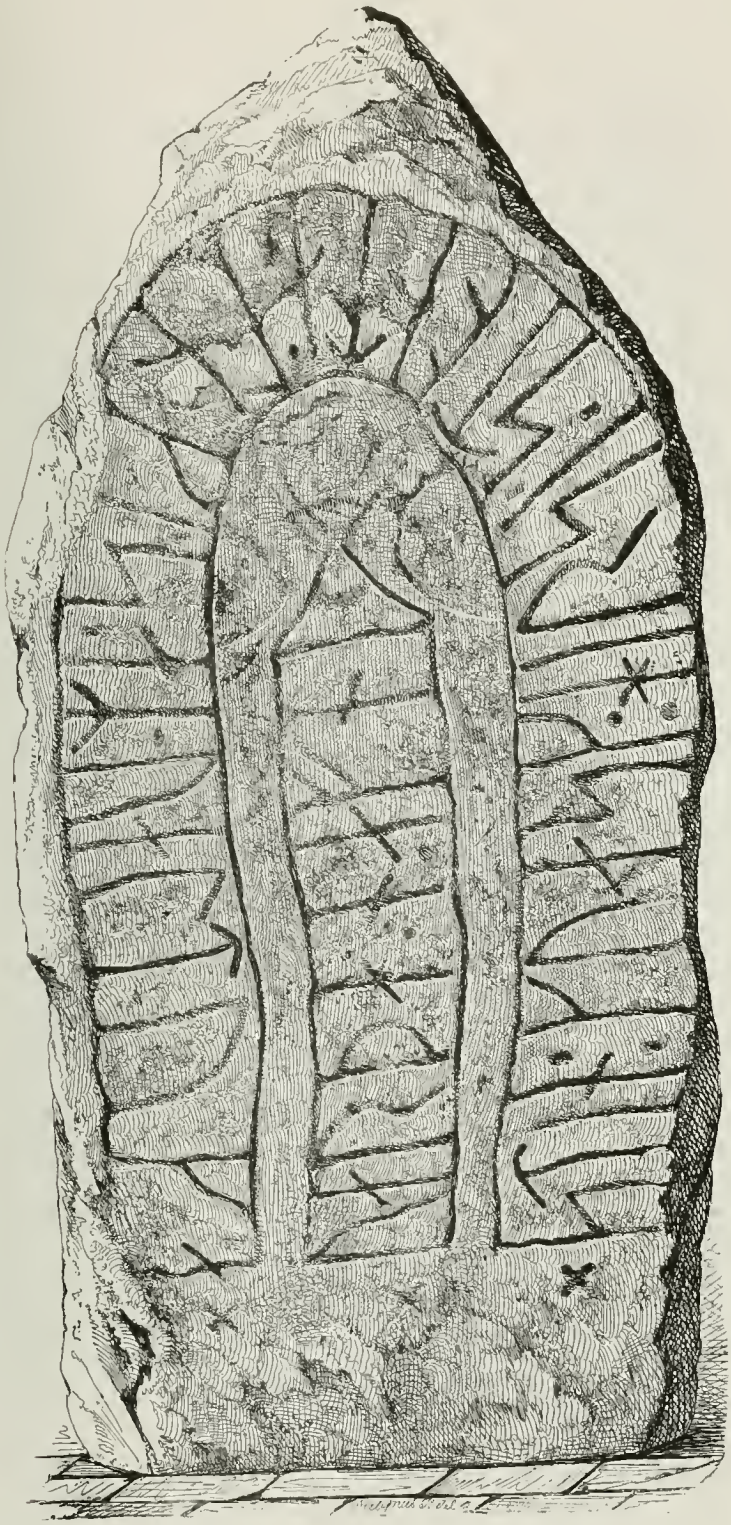

SOM TILLÆG TIL 33 — TILLISE-RUNESTENEN.

(1 Mil fra Nakskov.)

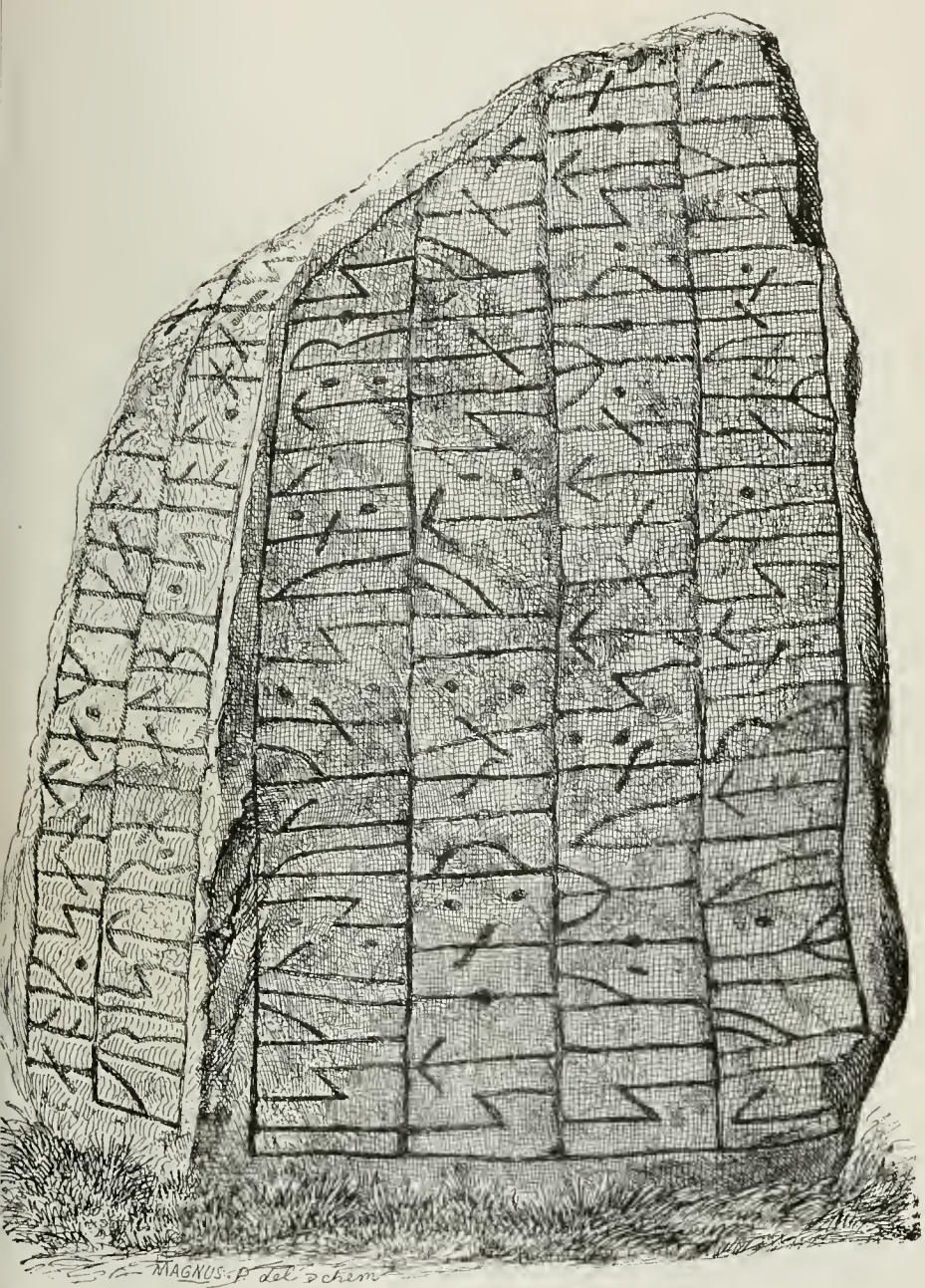

SOM TILLEG TIL 33 — TILLISE-RUNESTENEN (HER DEN ANDEN SIDE).

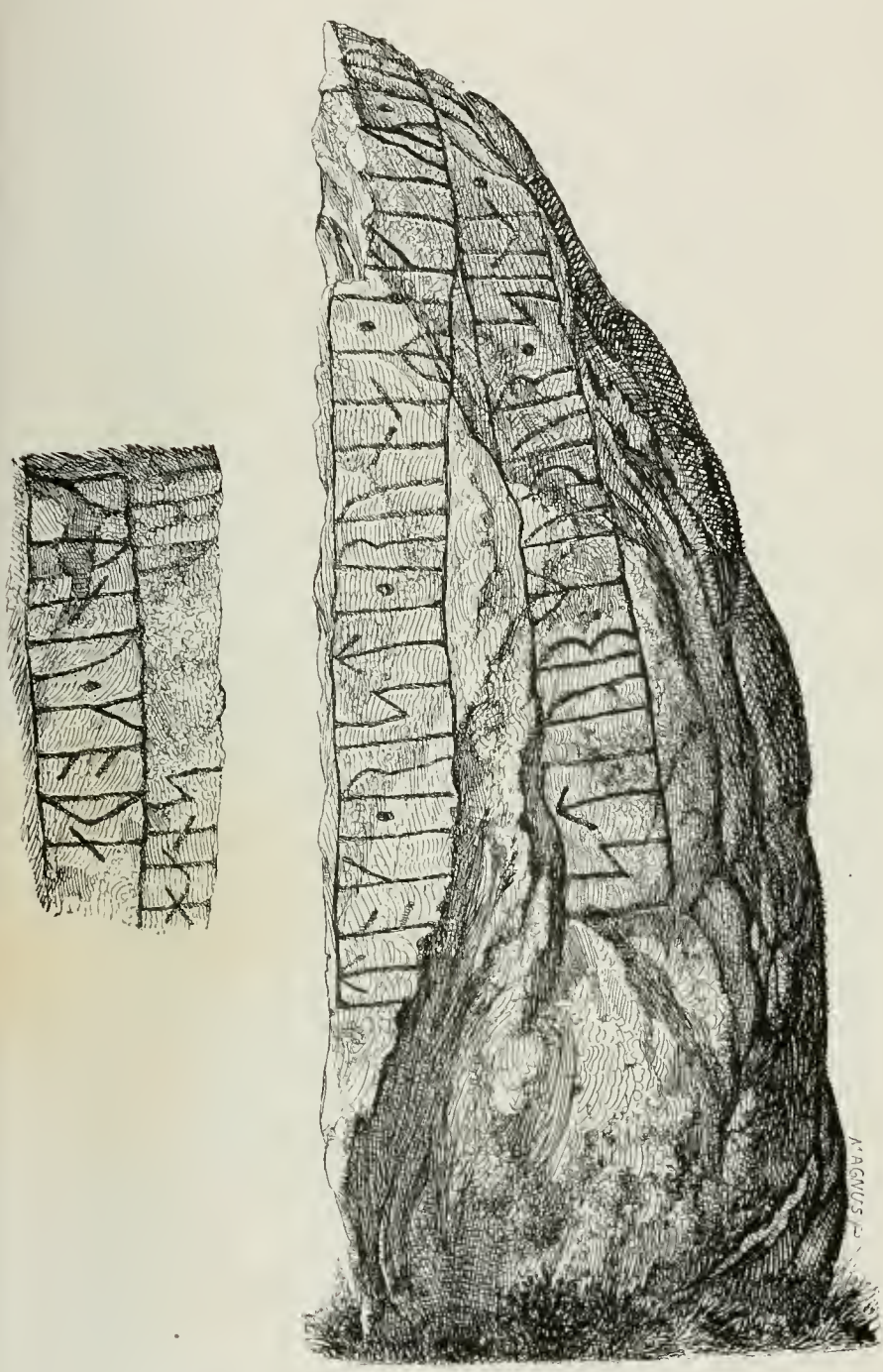

34.

EGAA-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Aarhus.)

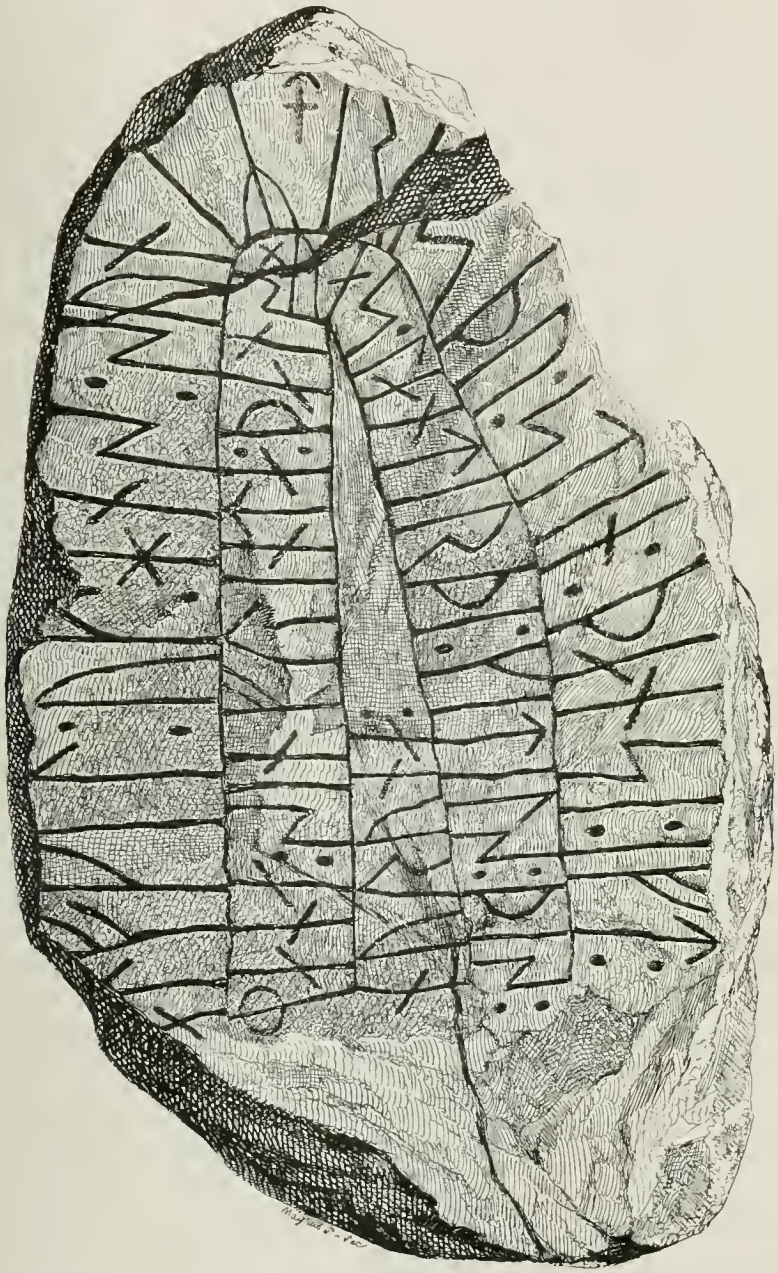

35.

FERSLEF-RUNESTENEN.

(2 Mil syd for Aalborg.)

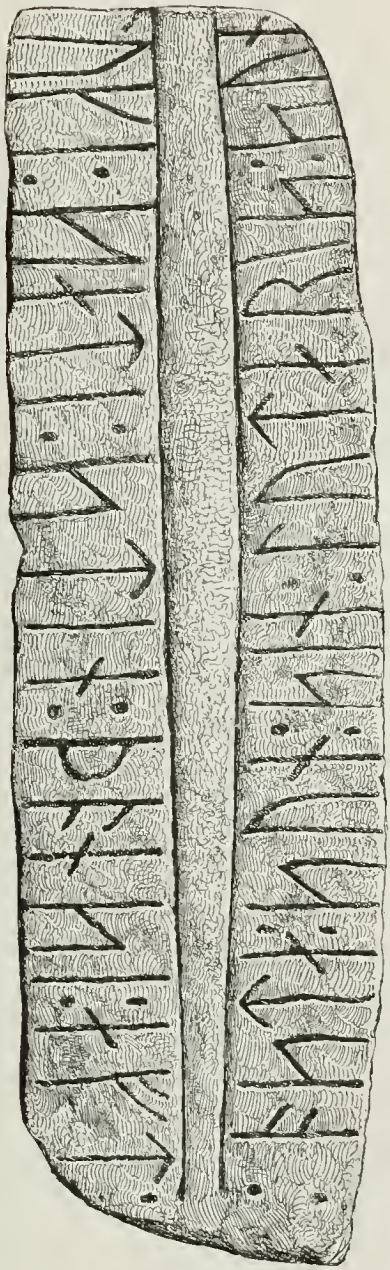

36.

FLEJSBORG-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Logstør.)

37.

GLENSTRUP-RUNESTENEN.

(1 Mil syd for Hobro.)

38.

GYLLING-RUNESTENEN.

(3 Mil øst for Horsens.)

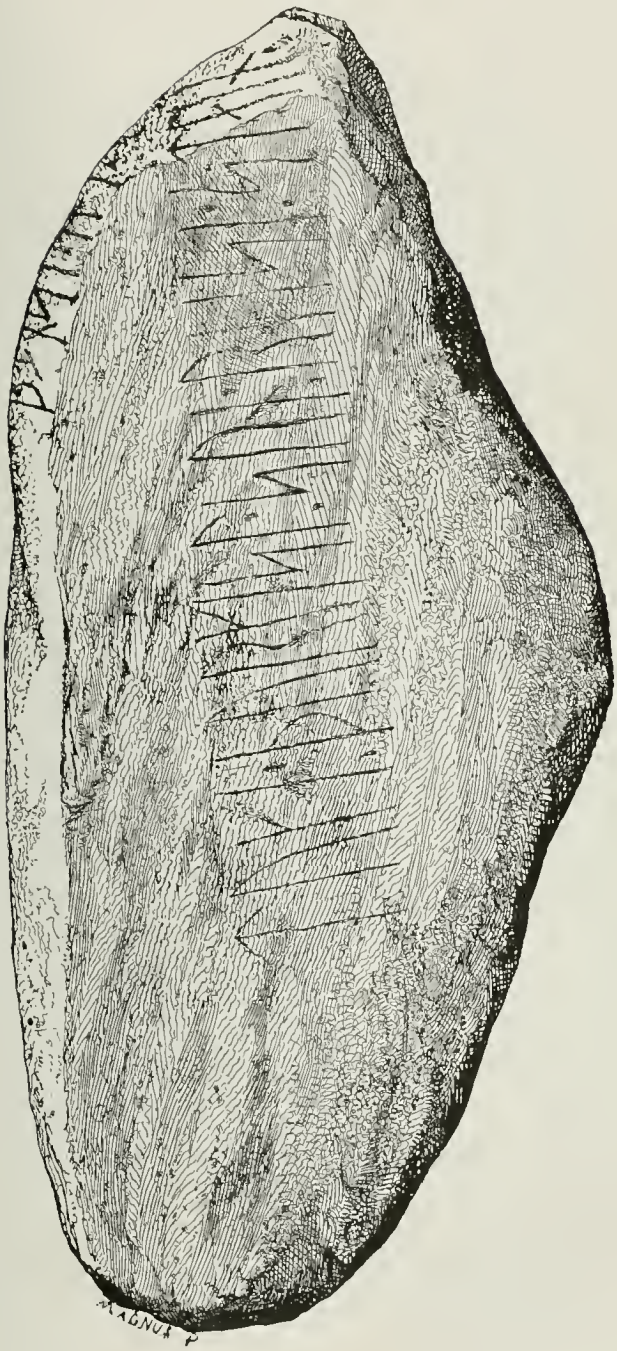

GYLLING-RUNESTENEN, ANDEN SIDE.

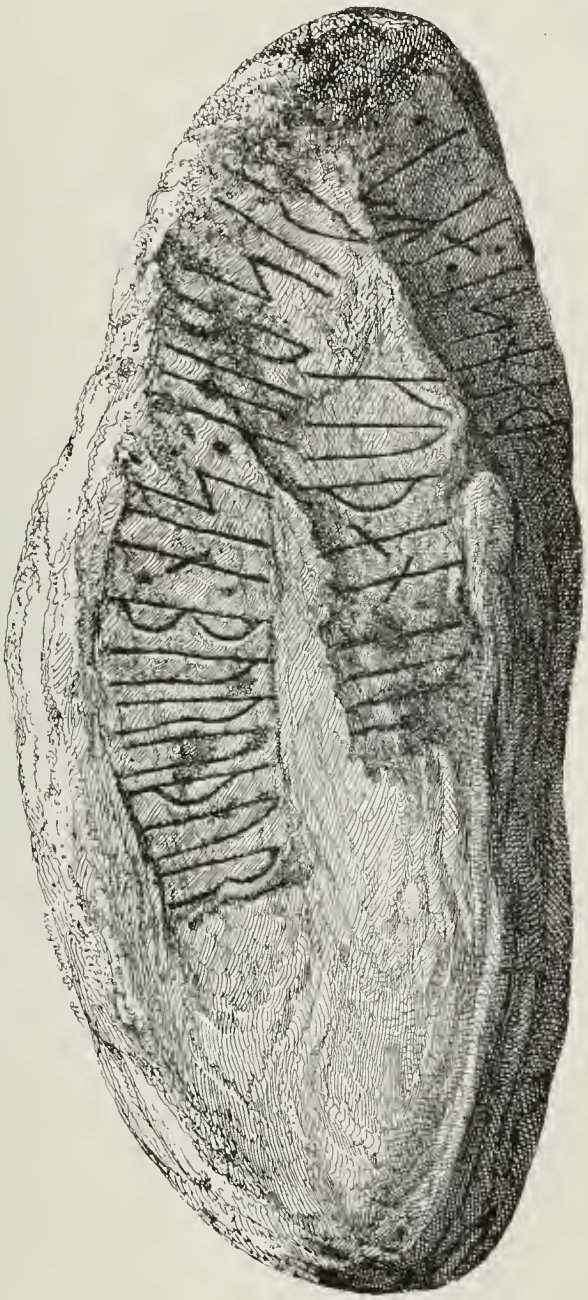

39.

HJERMIND-RUNESTENEN, (DEN ANDEN DER PAA STEDET ER TABT.)

(2 Mil sydost for Viborg.)

ERMIND-RUNESTENENS ANDEN SIDE, (MED EN SKIBSFORESTILLING MIDTPAA, HVORTIL HER ER FÖJET TRE ANDRE AFBILDNINGER AF SKIBE.)

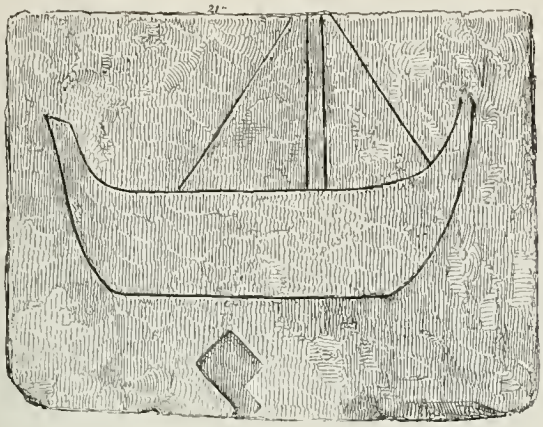

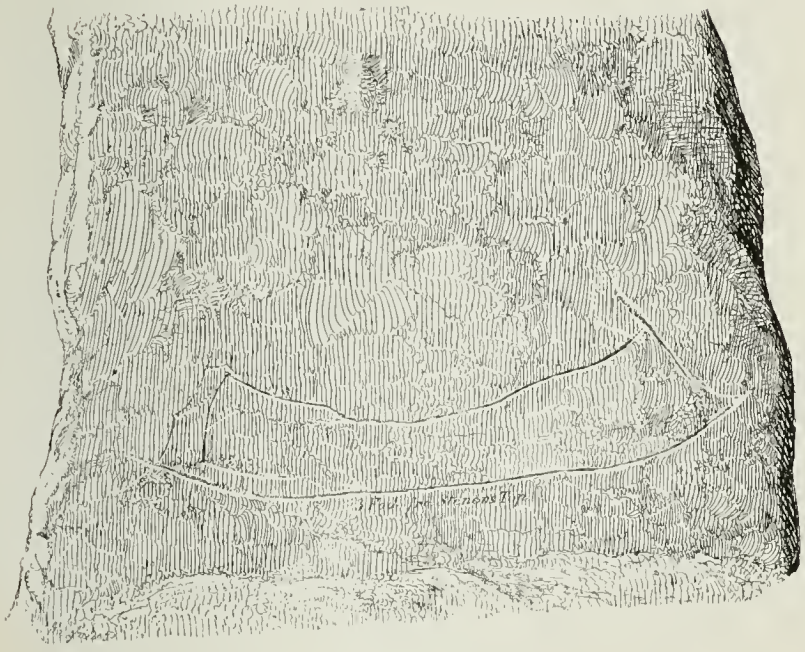

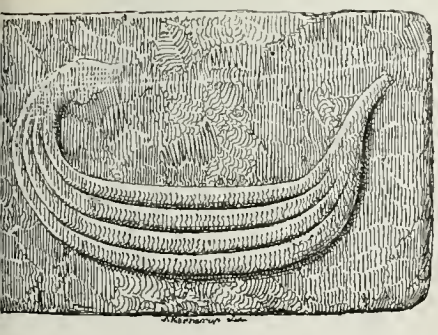

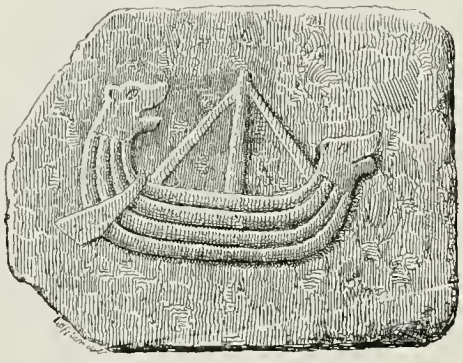

SOM TILLÆG TIL 39.

FALSTER-RUNESTENEN.

(Fra Sönder-Kirkeby Kirke, 1 Mil ost for Nykjobing.)

40.

HOBRO-RUNESTENEN, (DEN ANDEN DER ER FORSVUNDET.)

41.

KOLIND-RUNESTENEN.

(3 Mil vest for Grenaa.)

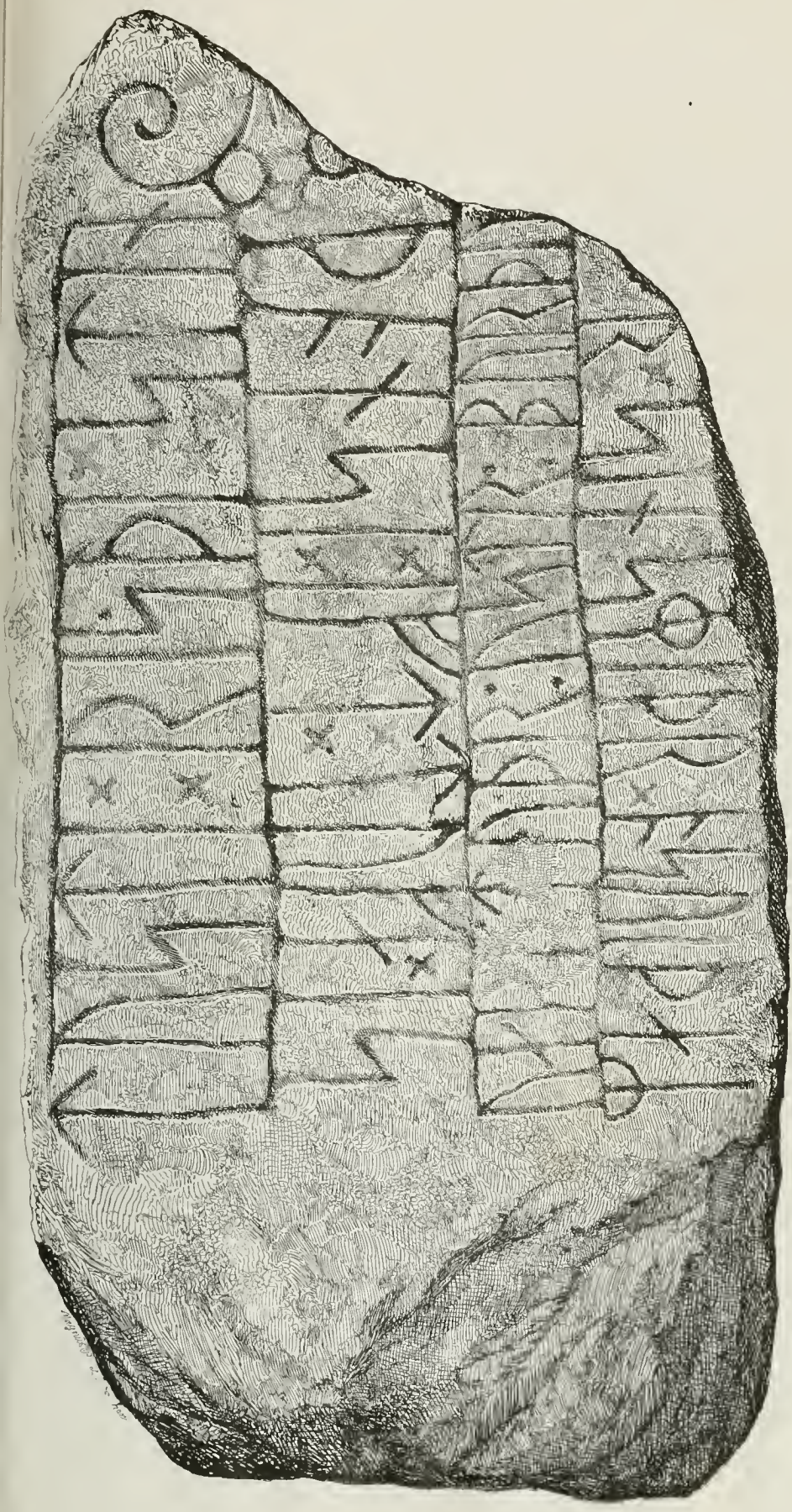

SOM TILLÆG TIL 41.

TIRSTED-RUNESTENEN.

(1 Mil nord for Rødby.)

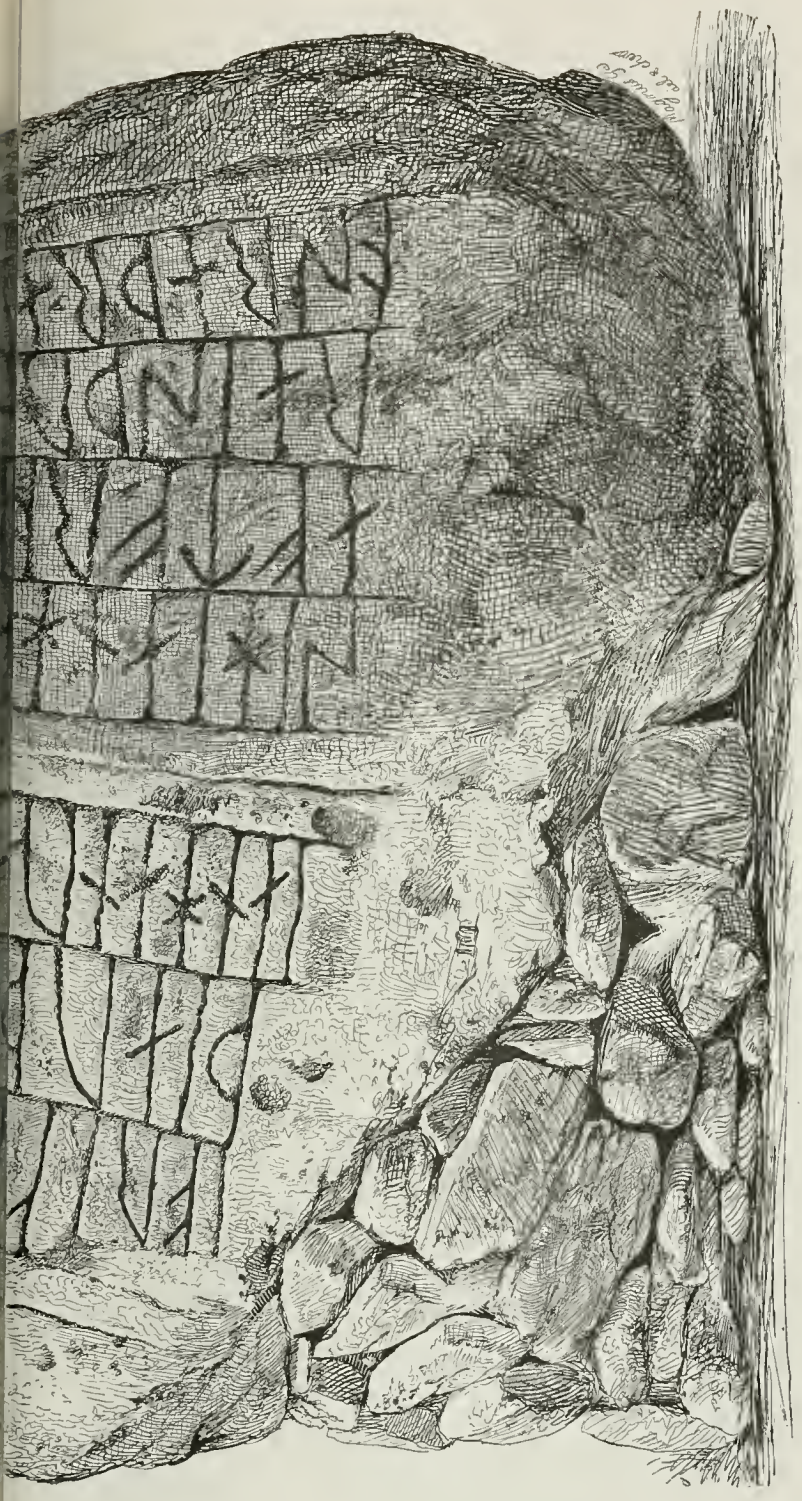

42.

ÅNGAA-RUNESTENEN, (ER DEN ENESTE NU TILBAGEVÆRENDE DER PAA STEDET.)

(2 Mil sydvest for Randers.)

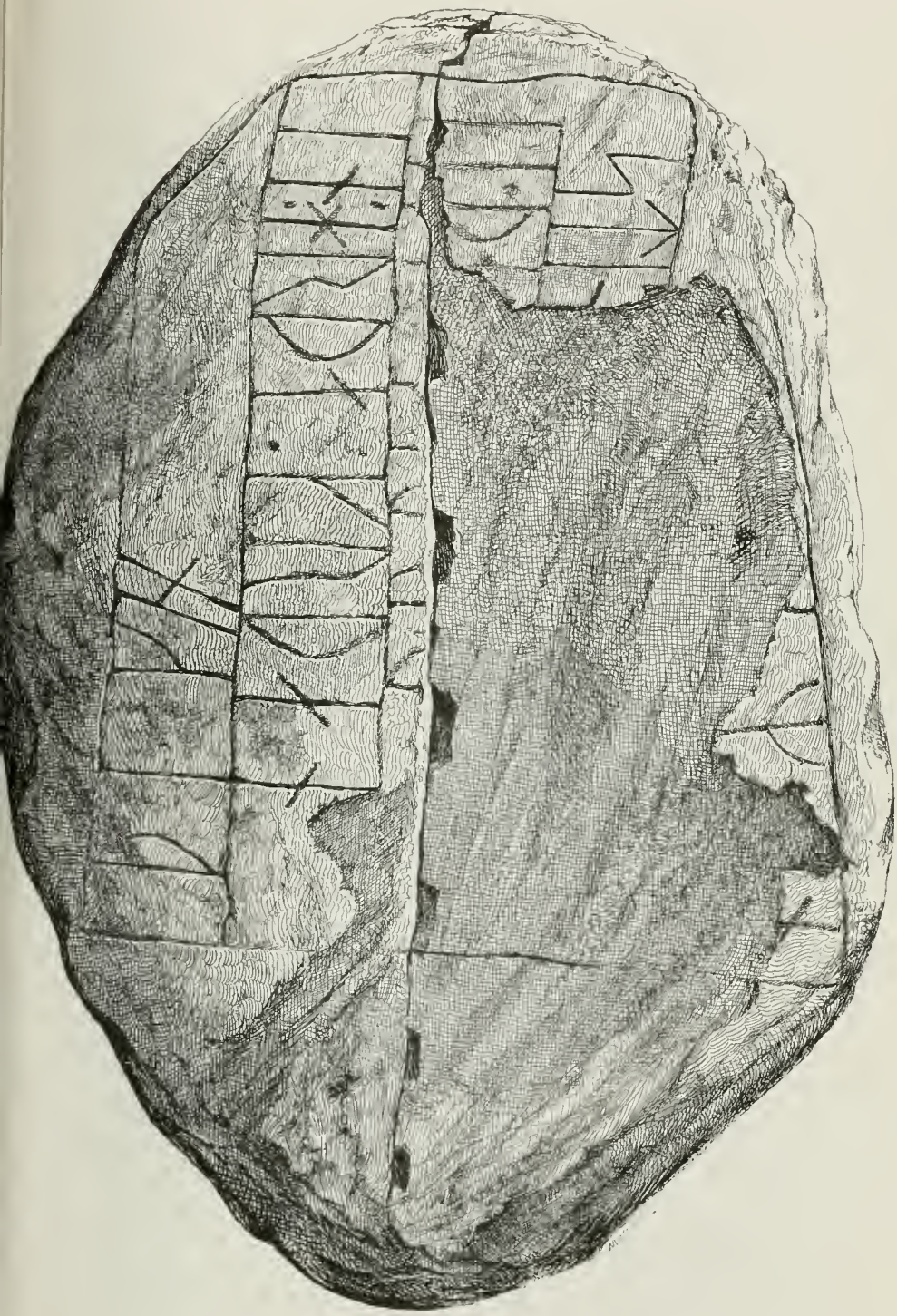

43.

LAVRBJÆRG-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Randers.)

44.

MEJLBY-RUNESTENEN, (BENÆVNT FRA FØRST AF SAALEDES EFTER BYEN, HVOR DEN KOM FREM, — BYEN ER DELT IMELLEM LINDE OG HARIDSLEF SOGNE.)

(1 Mil nord for Randers.)

45.

RAVNKILDE-RUNESTENEN.

(2 Mil nord for Hobro.)

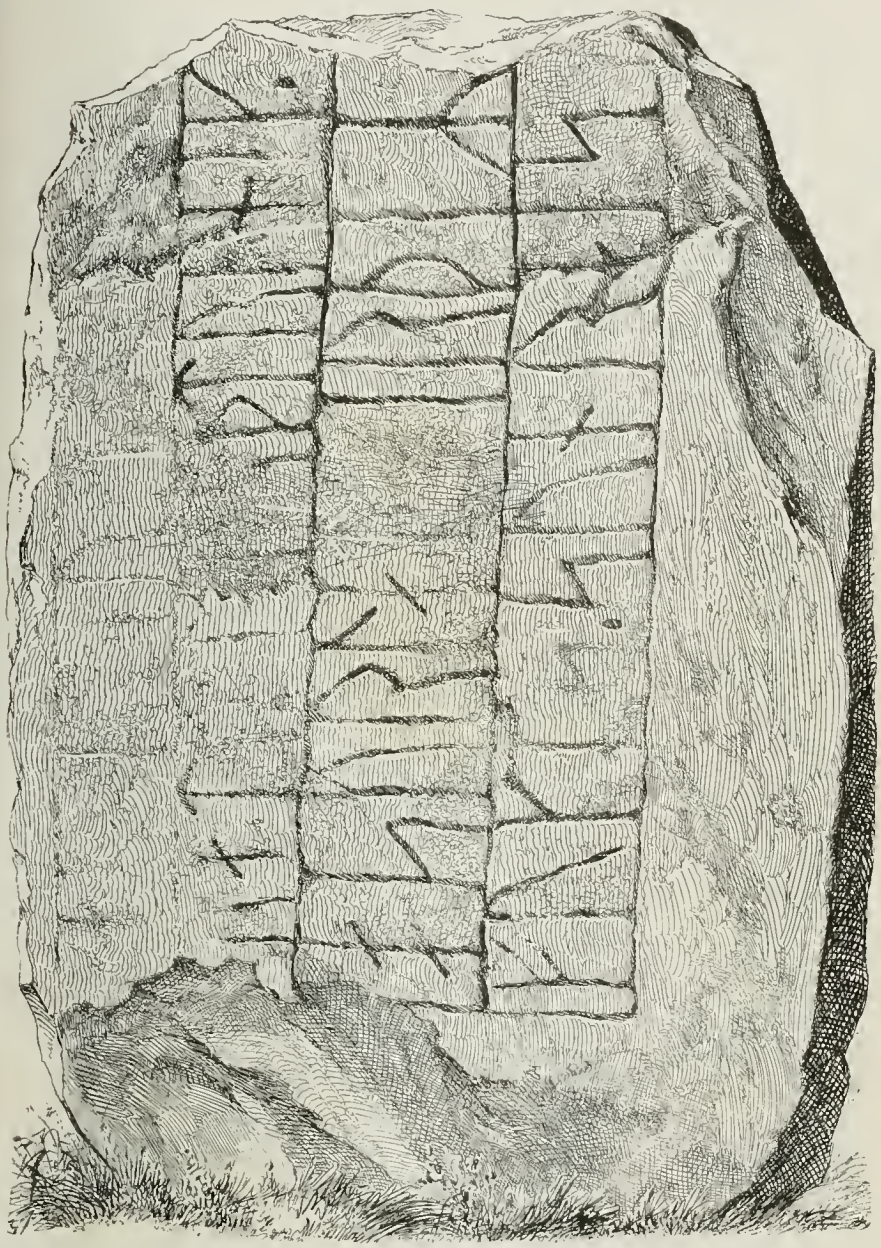

46.

RIMSØ-RUNESTENEN.

(1 Mil vest for Grenaa.)

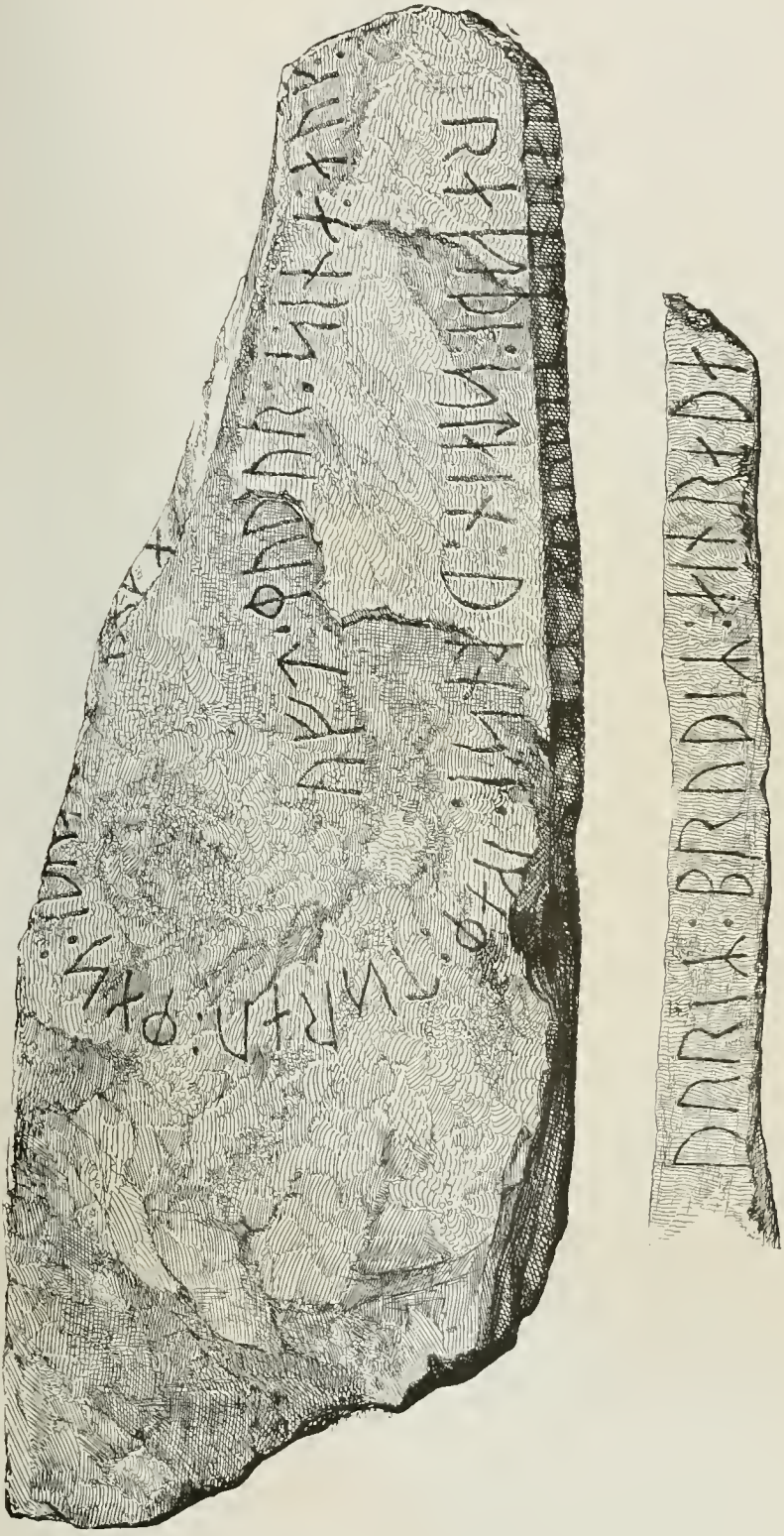

47.

RØRBÆK-RUNESTENEN, (FLYTTET FRA SIN HÖJ TIL DEN NUVÆRENDE PLADS I KONGENS-TISTED PRÆSTEGAARDS HAVE, 1 MILS VEJ NORDLIGERE.)

(1 Mil nord for Hobro.)

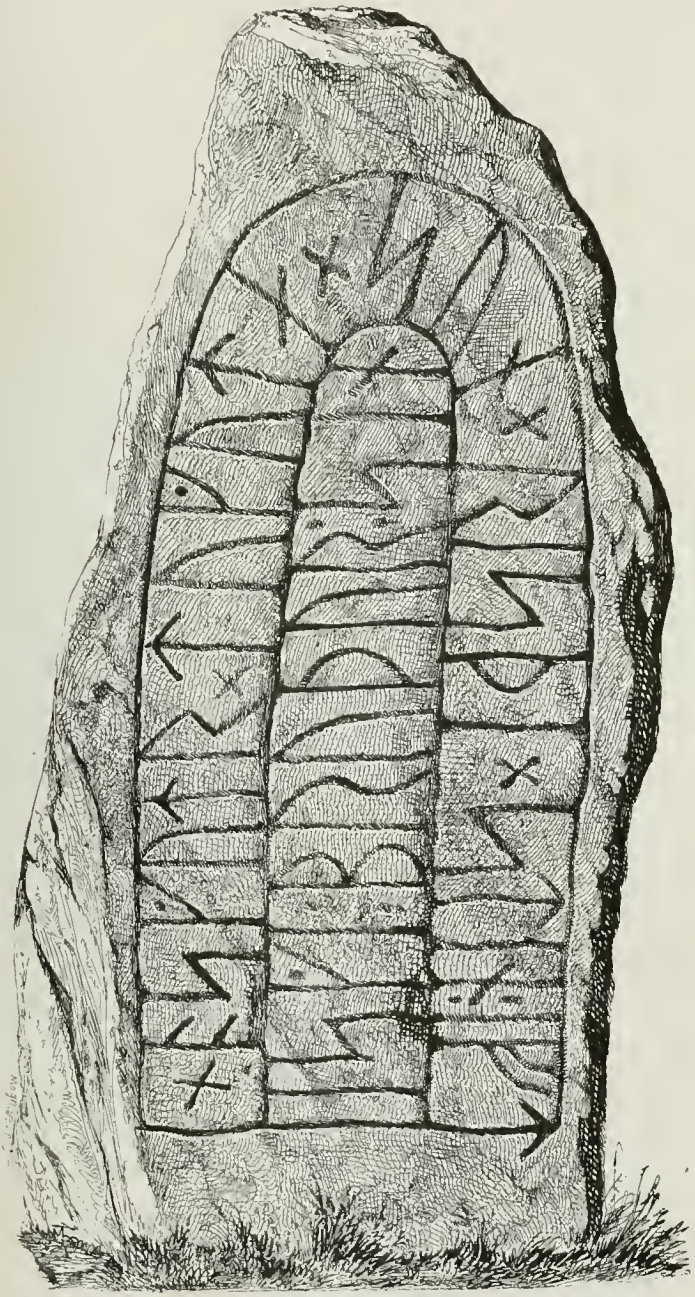

48.

SJELLEF-RUNESTENEN.

(3 Mil vest for Aarhus.)

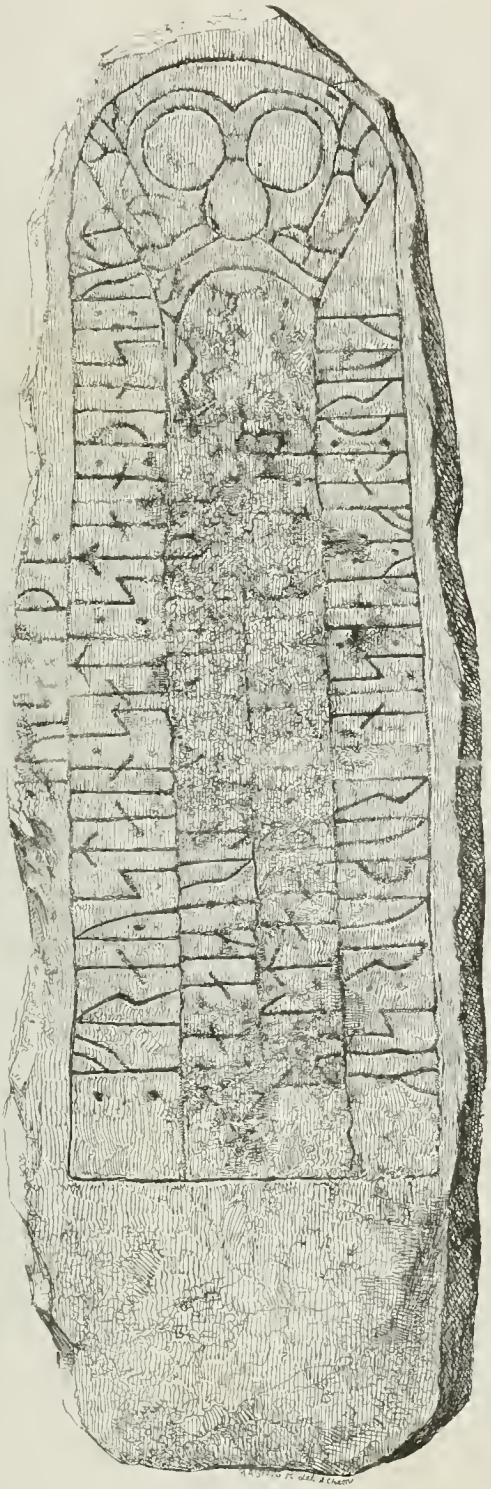

VESTER TØRSLEF-RUNESTENEN.

(1 Mil syd for Hobro.)

STRUP-RUNESTENEN, (TIDLIGERE KALDET GRÖNDAL-STENEN EFTER DENS DAVÆRENDE PLADS I NÆRHEDEN.)

(2 Mil sydvest for Randers.)

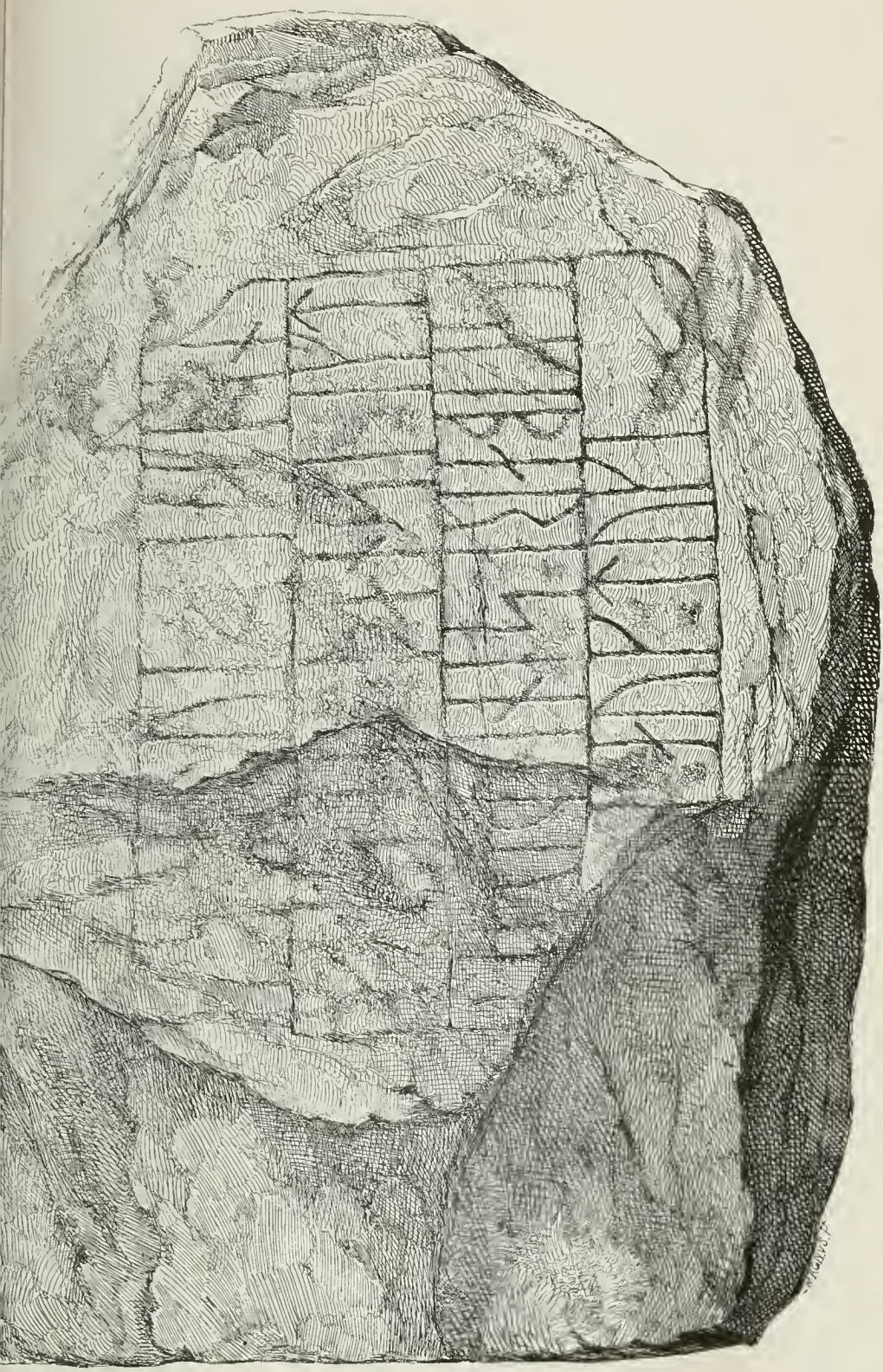

51.

VEJERSLEF-RUNESTENEN.

(5 Mil nordvest for Aarhus.)

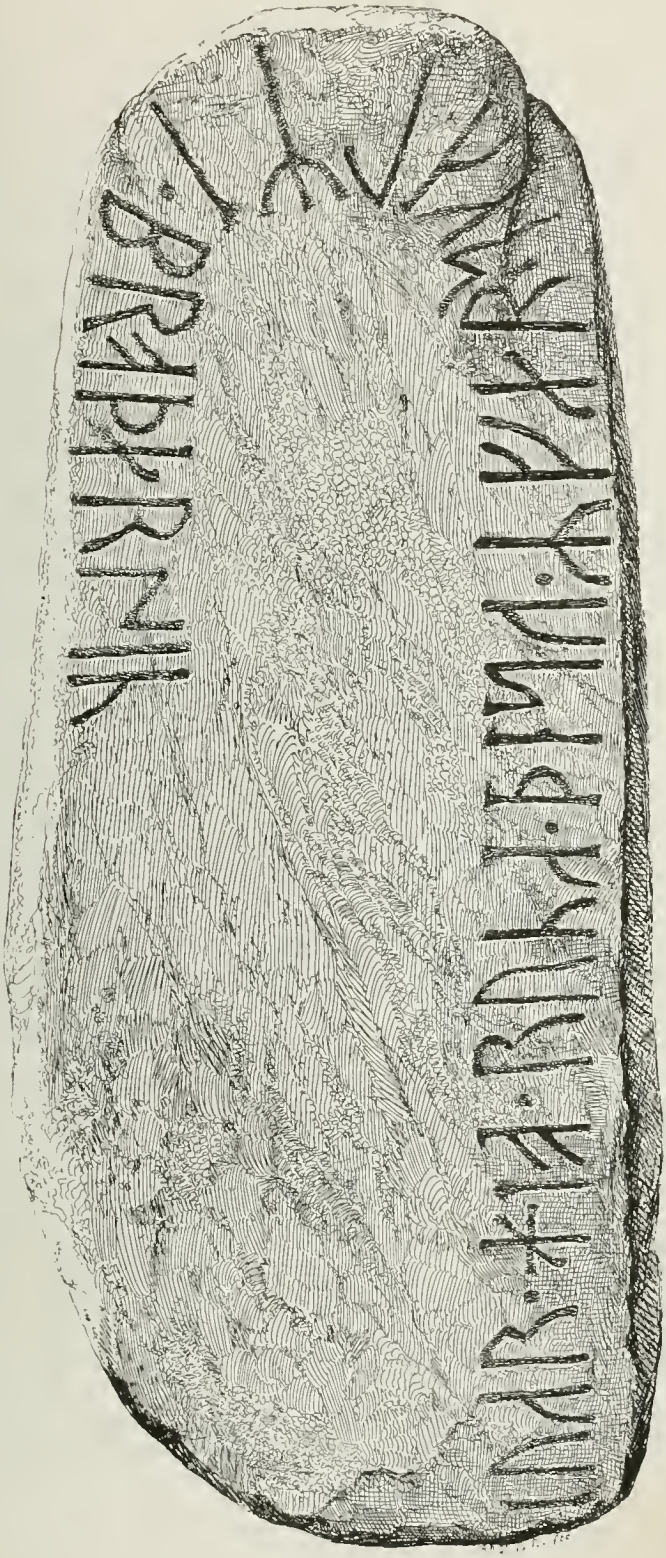

52.

VEJLBY-RUNESTENEN, (HAR NU PLADS I AARHUS.)

(1 Mil nord for Aarhus.)

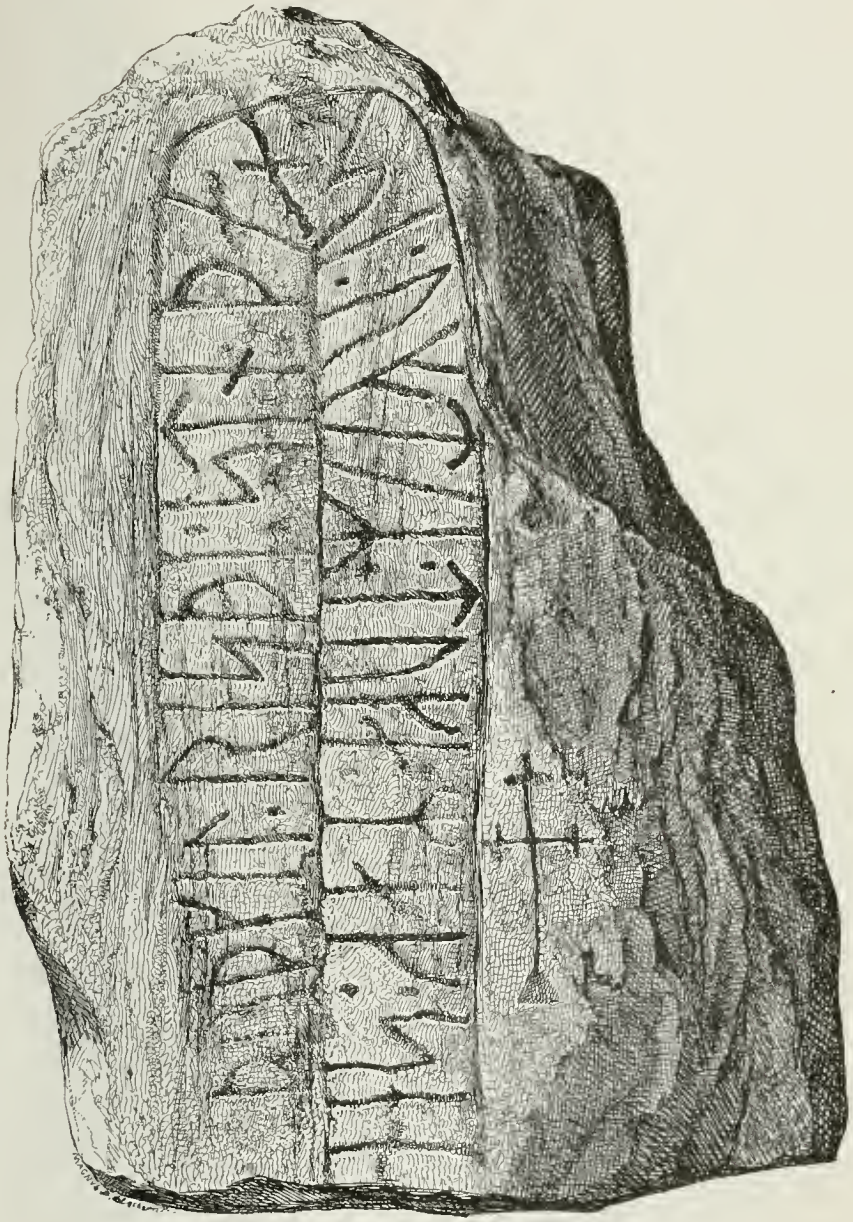

53.

SÖNDER VINGE-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Randers.)

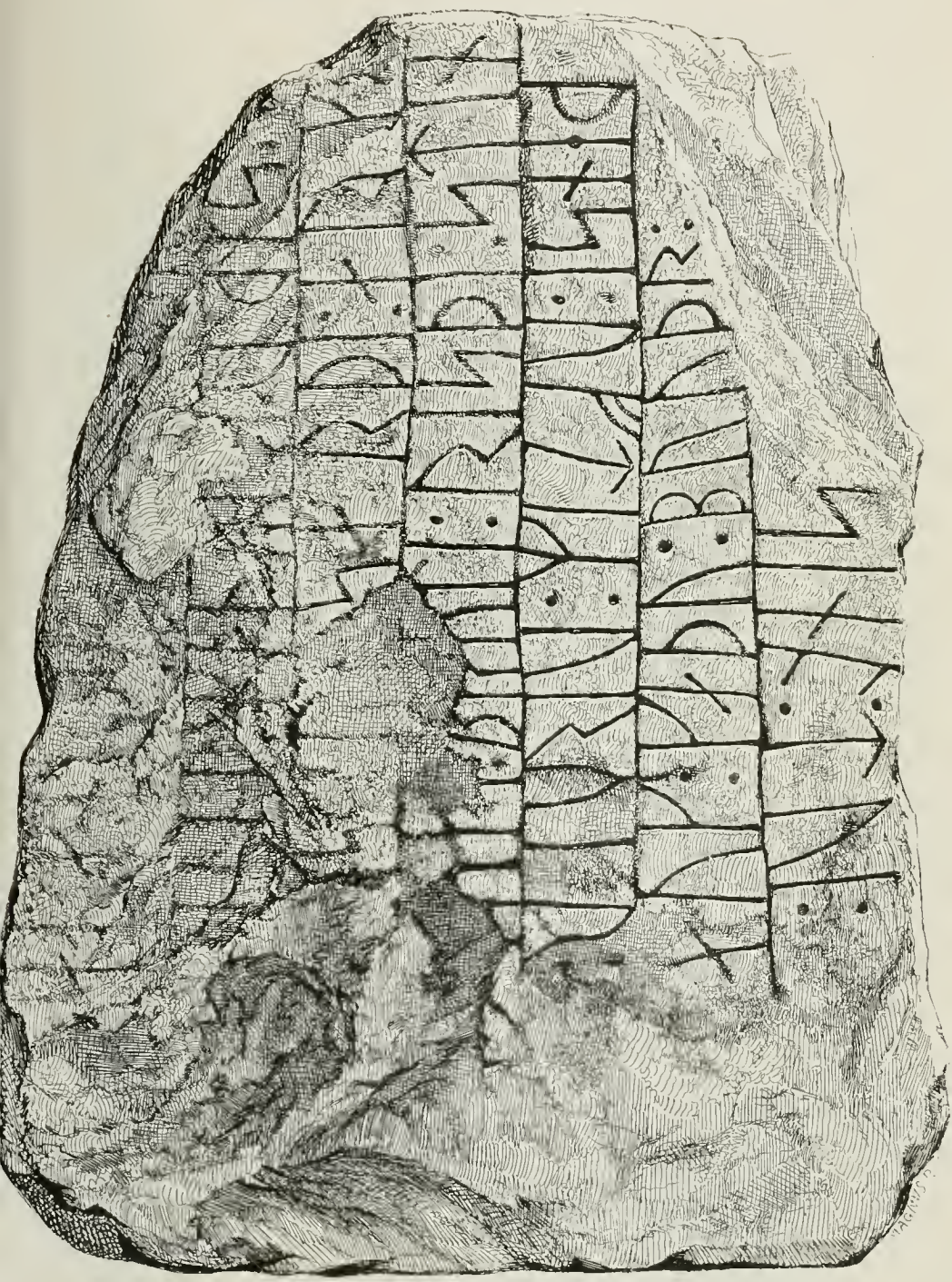

54.

DEN MINDRE GUNDERUP-RUNESTEN.

(2 Mil syd for Aalborg.)

55.

HÖRNING-RUNESTENEN, (HAR NU PLADS I AARHUS.)

(1 Mil nord for Skanderborg.)

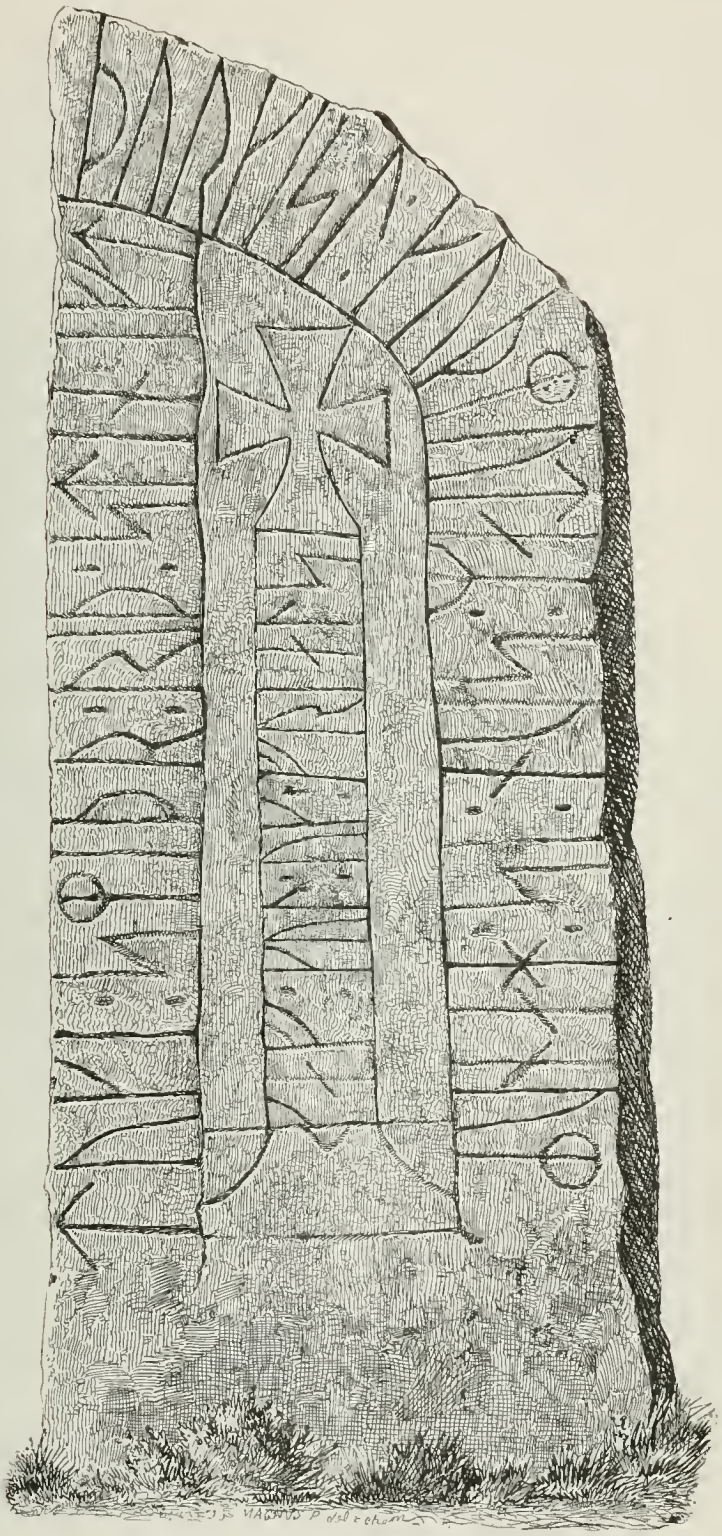

56.

GRENSTEN-RUNESTENEN.

(1 Mil sydvest for Randers.)

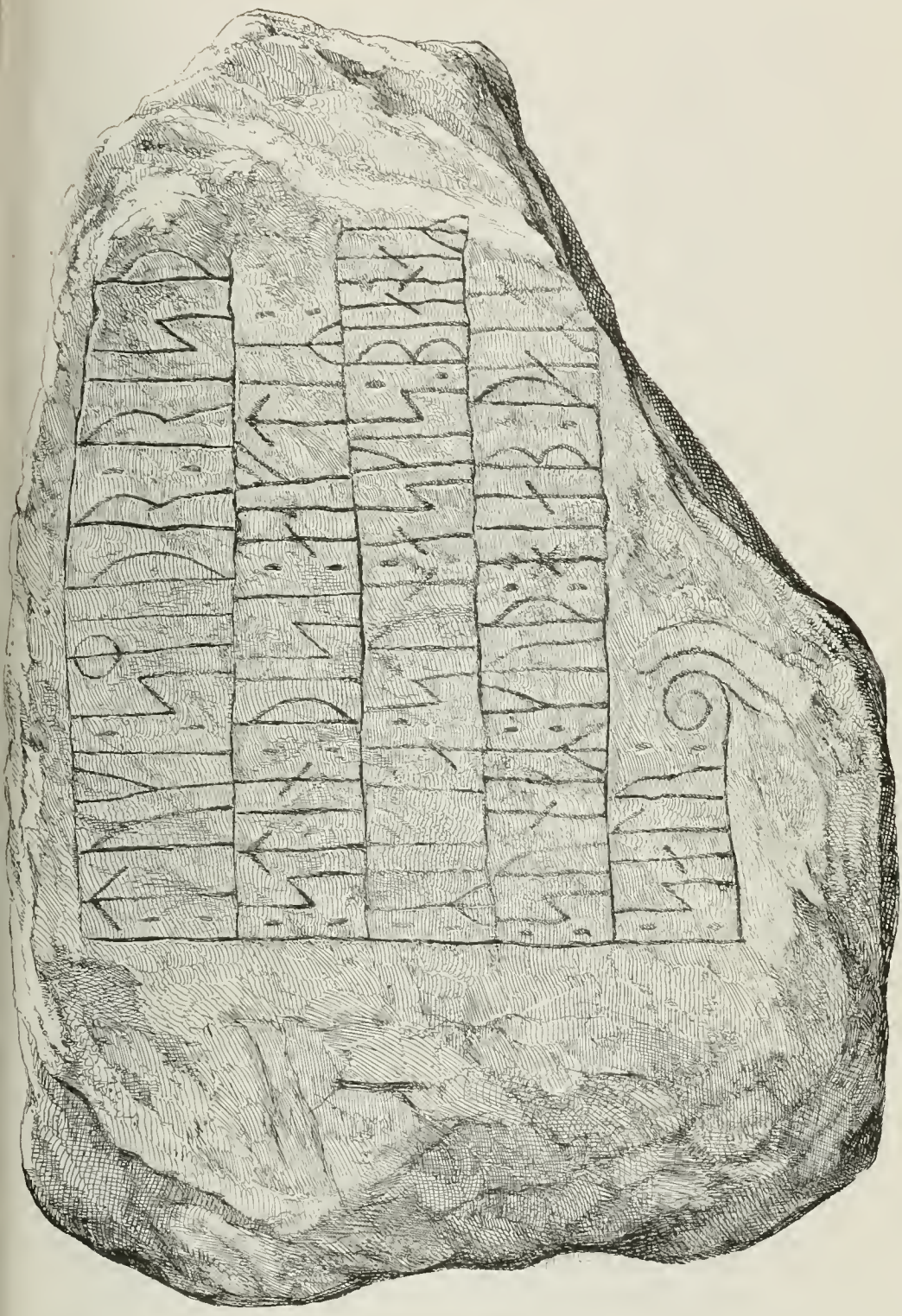

57.

DEN MINDRE SAL-RUNESTEN.

(4 Mil syd for Viborg)

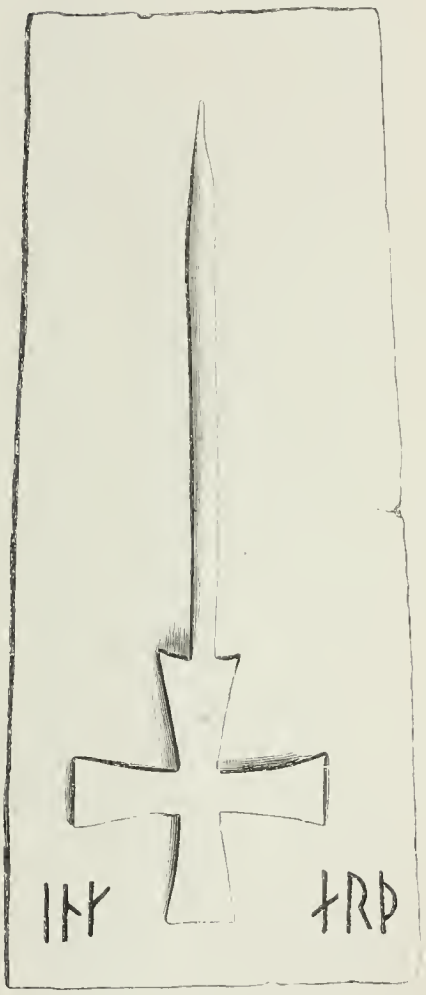

58.

GJESSINGHOLM-RUNESTENEN.

(3 Mil ost for Randers.)

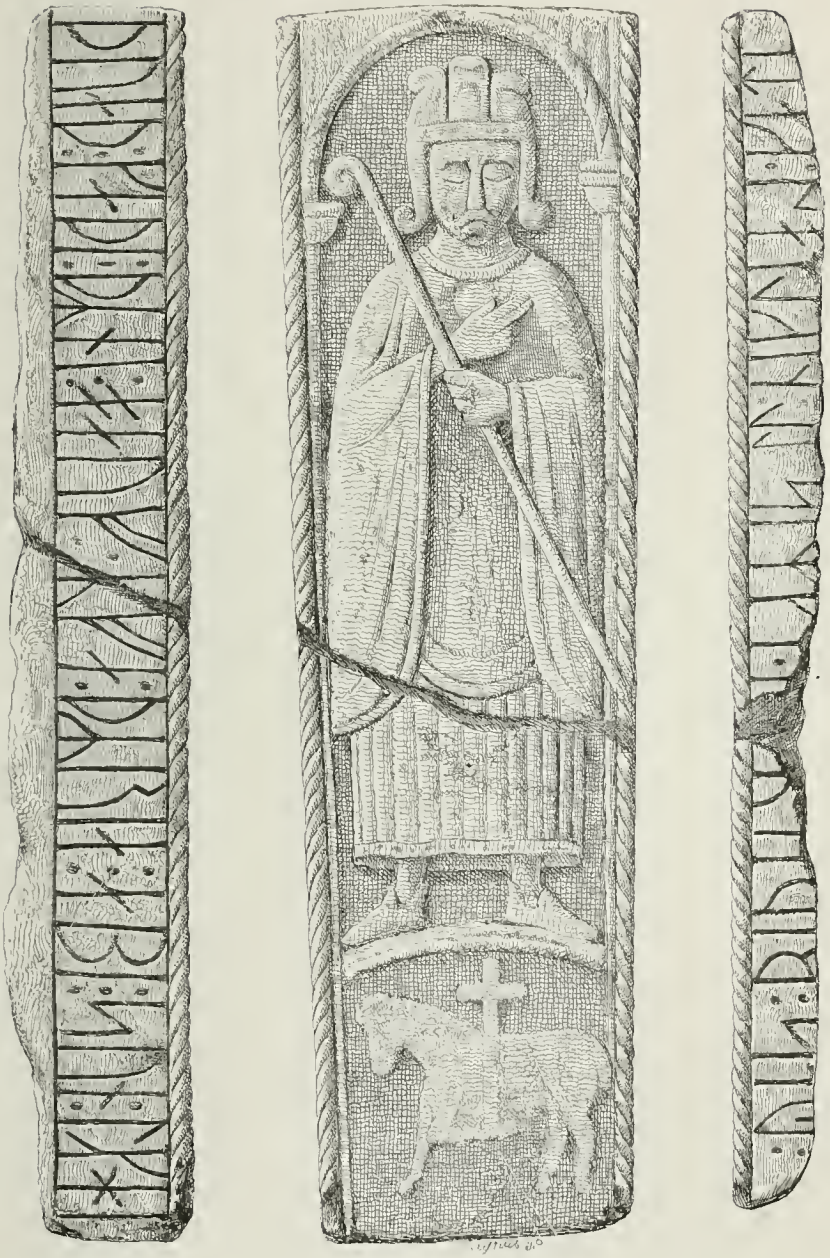

SOM TILLÆG TIL 58 — BREJNINGE-RUNESTENEN PAA TAASINGE.

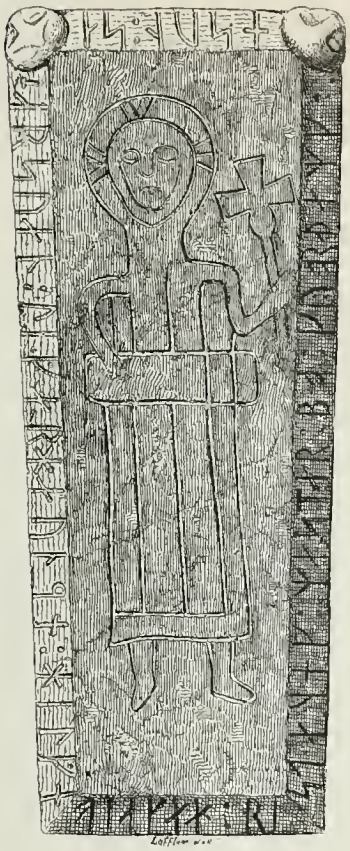

59.

VESTER VELLING-RUNESTENEN.

(2 Mil vest for Randers.)

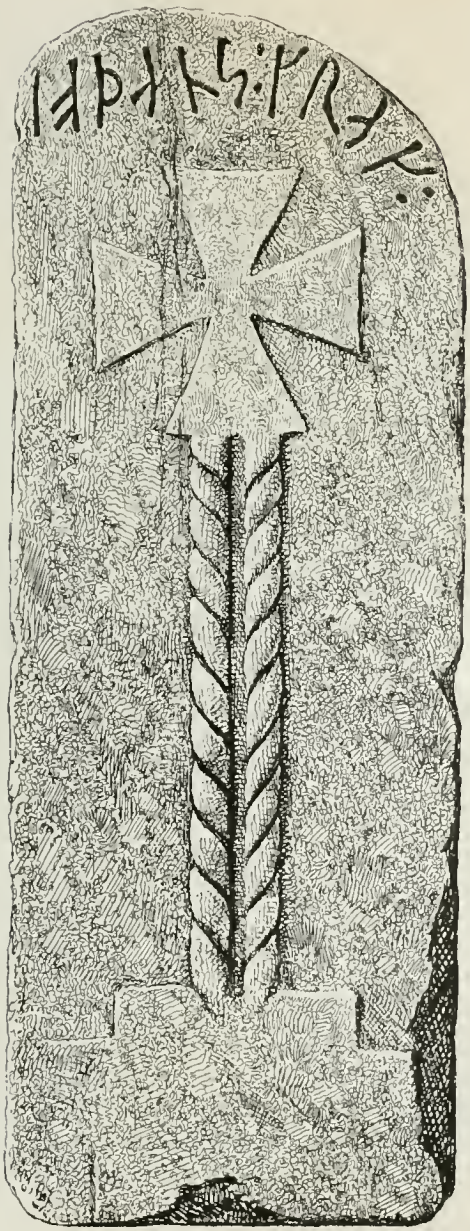

60.

MØNSTED-RUNER. EKKE.

(2 Mil vest for Viborg.)

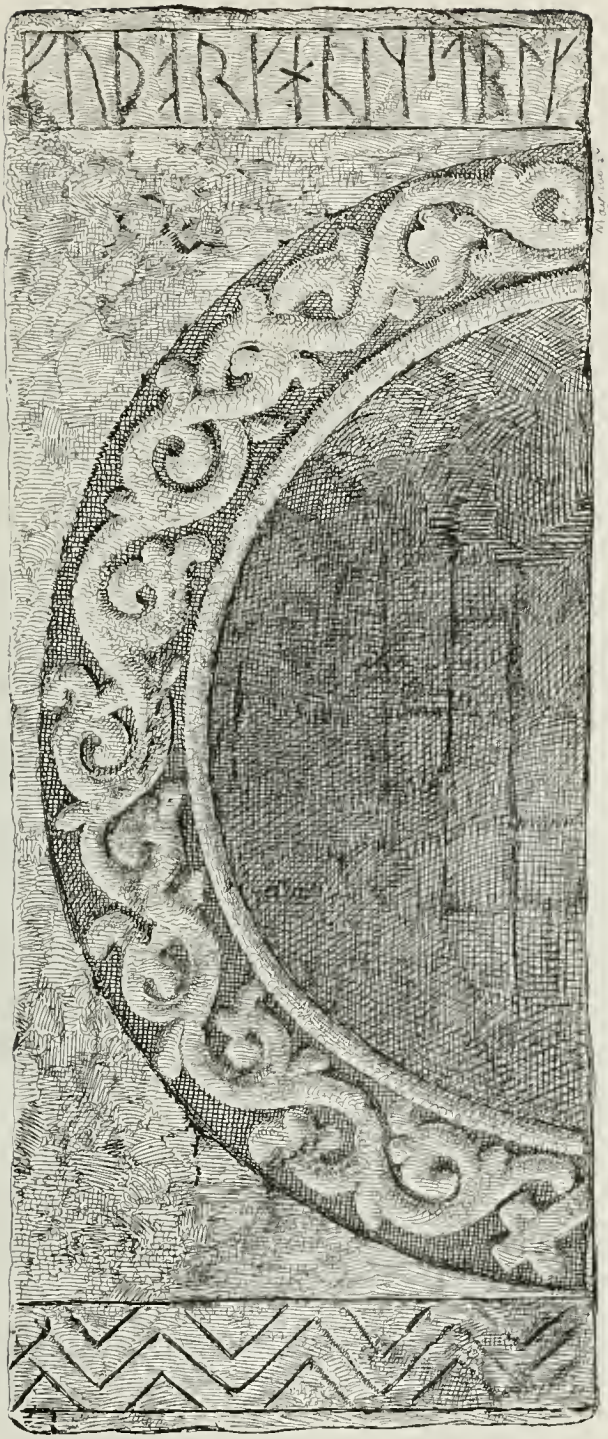

61.

HVIDBJÆRG-RUNESTENEN.

(1 Mil vest for Skive.)

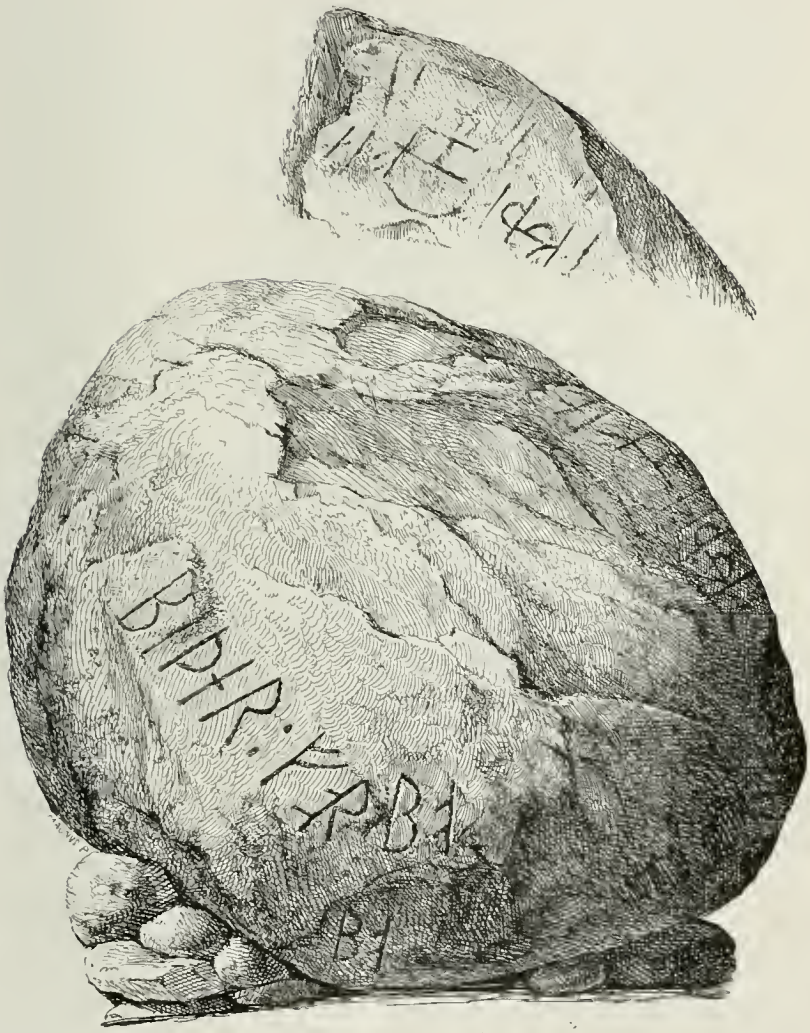

62.

SELDE-RUNEINDSKRIFTEN PAA DØBEFUNTEN.

(4 Mil nord for Skive.)

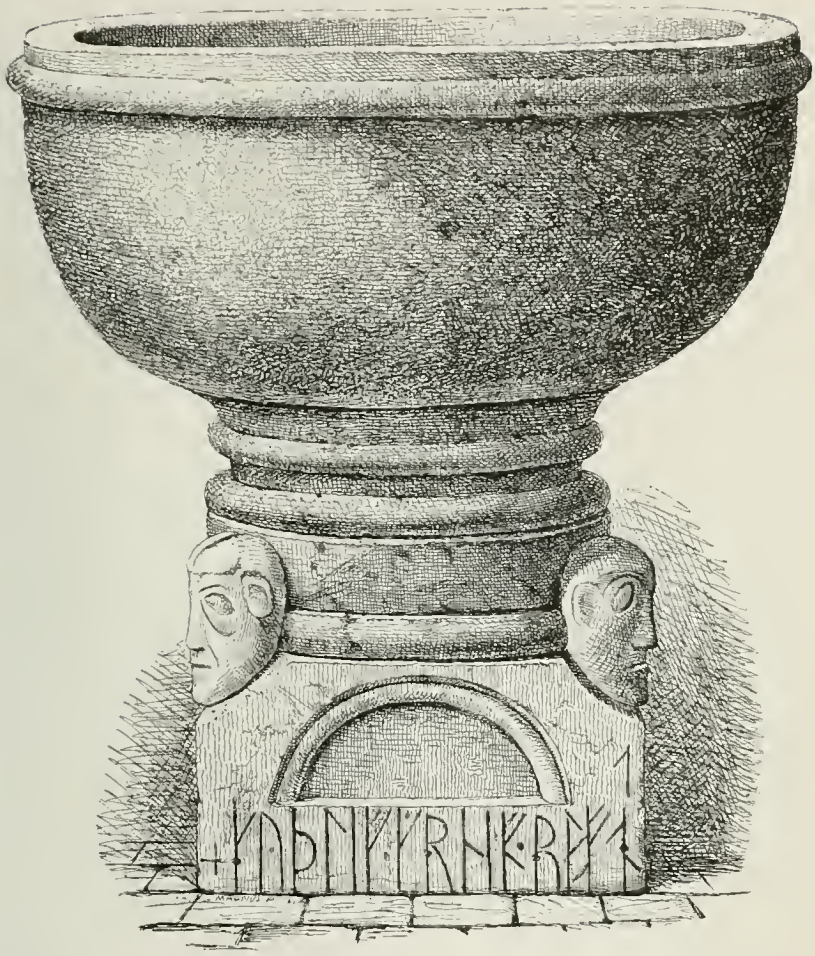

63.

KRAGLUND-RUNESTENEN.

(Vestligst, to Mil fra Silkeborg.)

64.

HAMMEL-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(4 Mil nordvest for Aarhus.)

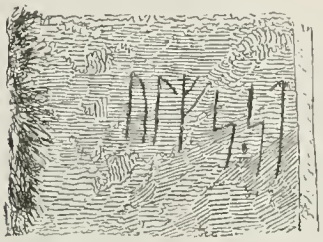

65.

RANDERS-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

ᚱ᛫ᚼᚱᚦᚴ᛫ᚴᚢᚦᚴᚾ᛫ᚦᛁᚴᚾ

66.

BJERREGRAV-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE MULIG KUN.)

(2 Mil nordvest for Randers.)

Nogle enkelte Runer hist og her, og vel ogsaa ᚦᚼᛁᚴᚾ, ere at kjende paa denne meget store Sten, der ikke kan udtages for Kirkebygningens Skyld.

67.

DEN MINDRE SKJERN-RUNESTEN, (BRUDSTYKKE.)

(3 Mil vest for Randers.)

68—69.

LANGAA-RUNESTENEBRUDSTYKKER.

(2 Mil sydvest for Randers.)

Ved Nedbrydningen af Langaa Kirkemure 1868 fandtes Lævninger af 2 (mulig endog 3) Runestene — paa den ene ses ᛏᚢᚴᛁ, paa den anden spredte Bogstaver. Ligesom Herredet, hvori Langaa ligger, det nu saakaldte »Middelsom« (i »Valdemars Jordebog« saa smukt og betydningsfuldt »Mæthælsholm«, Midtpunktet omtrent i Jylland) er det, som har haft de fleste Runestene, saaledes er Langaa det Sogn, der har haft de fleste i Jylland; kun Nr. 42 (ovenfor) er tilbage. Det er mærkeligt, at i en af Præstegaardens Vange bleve fire Agre, ifølge Tingsvidne fra 1649, kaldte »Runestensagre«.

70—71.

AALUM-RUNESTENEBRUDSTYKKER.

(2 Mil vest for Randers.)

Nogle Stykker af Runestene, som for længere Tid siden ere bemærkede i Aalum Kirke, ere nylig blevne udtagne, men de ere ikke endnu tilstrækkelig undersøgte. Der er Lævninger af 2 Runestene, den ene (mindre) fra Kirkens Nordside, med nogle Bogstaver, — den anden (större) fra Vaabenhuset; paa denne ses navnlig ᛋᛏᛁᚾ ᚦᛁᛋᛁ ᚾᚠᛏ ᛁᚠᚾᚴᛏ ᛋᚢᚾ ᛋᛁᚾ.

72.

VAARST-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(3 Mil sydost for Aalborg, i Gunderup Sogn.)

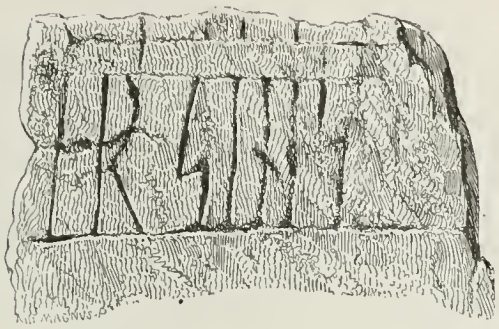

73.

HANNEST-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(Tæt ved Hobro.)

. . . ᚦᛅᚾᛅ : ᚦᛁᚴᛅ :

74.

LYNGBY-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(4 Mil sydost for Aalborg.)

ᚢᚾᛏᛒ : ᛅ : ᛅᛁᛋᚴᚢ : ᛋᛁᚾᛅ

75.

DEN MINDRE FERSLEF-RUNESTEN, (BRUDSTYKKE.)

(2 Mil syd for Aalborg.)

ᚱᚢᚾᛁᚱ

76.

FUNDER-RUNEINDSKRIFTEN, (I VAABENHUSET, PAA FODEN AF PORTALEN.)

(2 Mil sydvest for Silkeborg.)

ᚺᛁᚴᛚᛁᚾ

77.

DEN STÖRRE SAL-RUNESTEN.

(4 Mil syd for Viborg.)

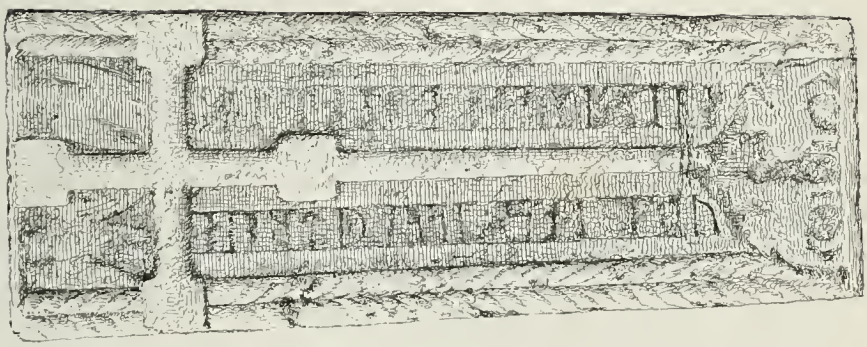

3.

Nr. 78—85.

JYLLANDS NORDLIGE DEL.

78.

HUNE-RUNESTENEN (I VENDSYSSEL).

(4 Mil sydvest for Hjöring.)

79.

JETSMARK-RUNESTENEN.

(5 Mil sydvest for Hjöring.)

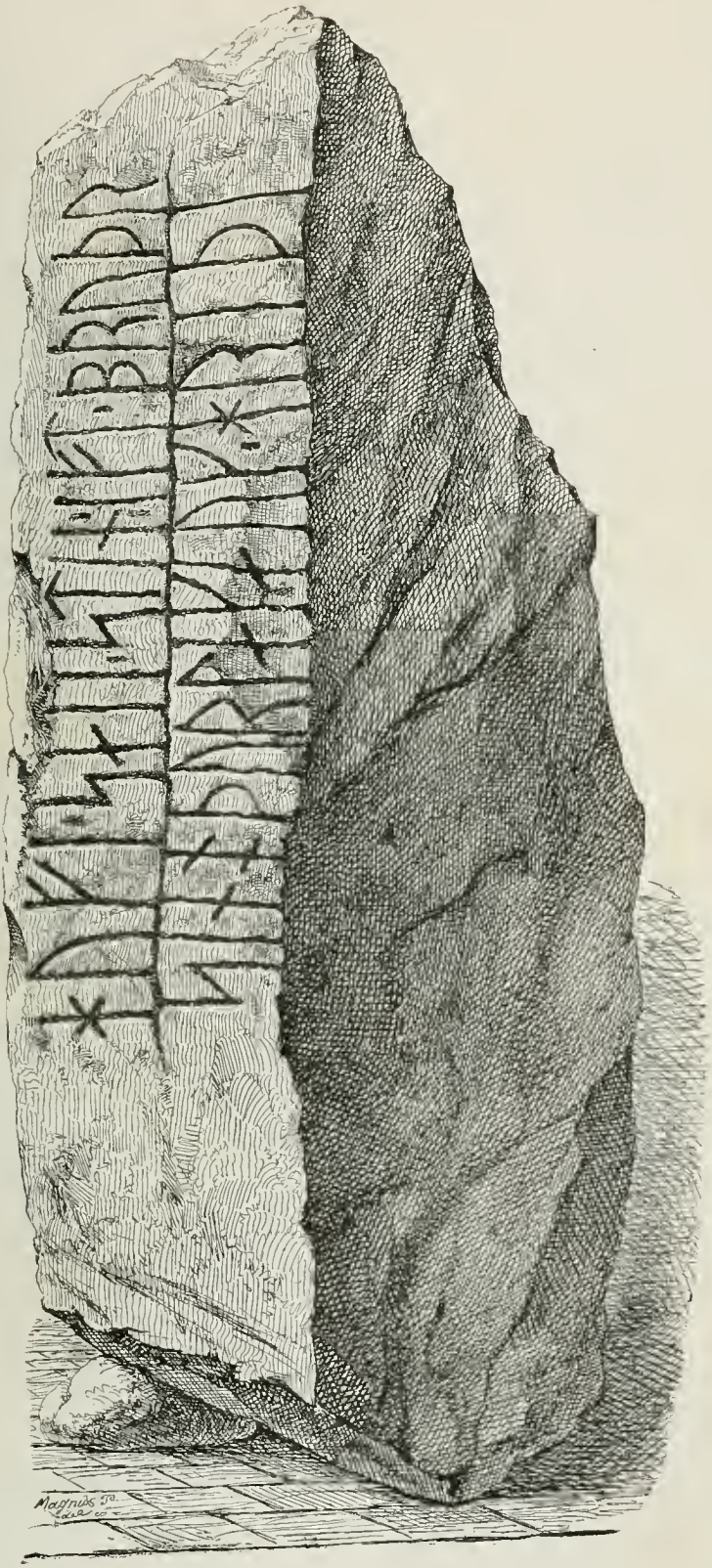

80.

ØSTER BRØNDERSLEF-RUNESTENEN.

(4 Mil syd for Hjöring.)

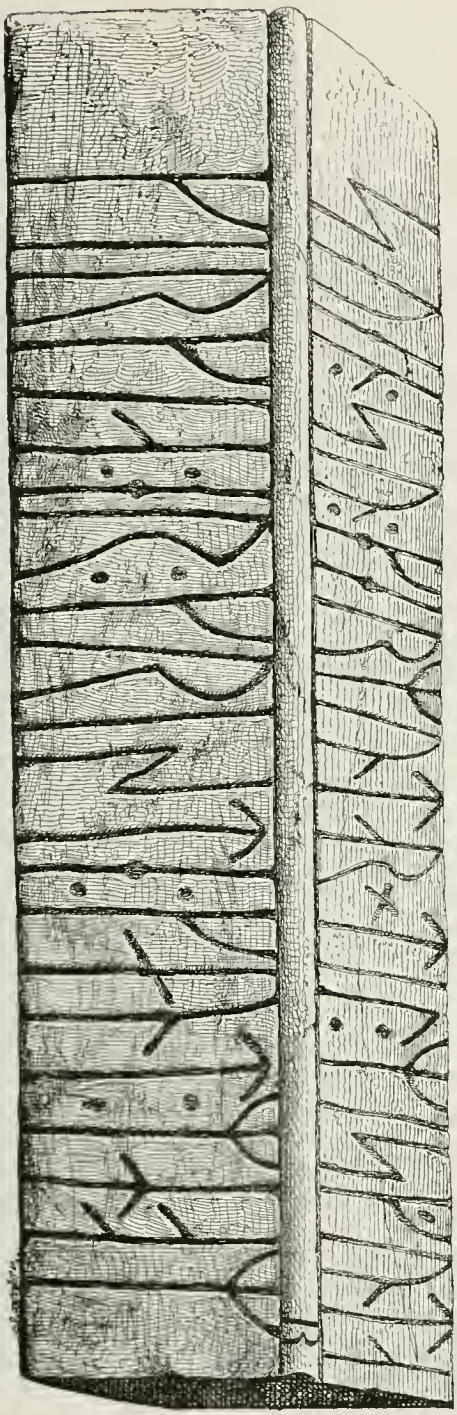

81.

ELSØ-RUNESTENEN, TÆT VED NYKJØBING PAA MORSØ, (BRUDSTYKKE.)

82.

GALTRUP-RUNE-STENEN (PAA MORSØ.)

(2 Mil nord for Nykjøbing.)

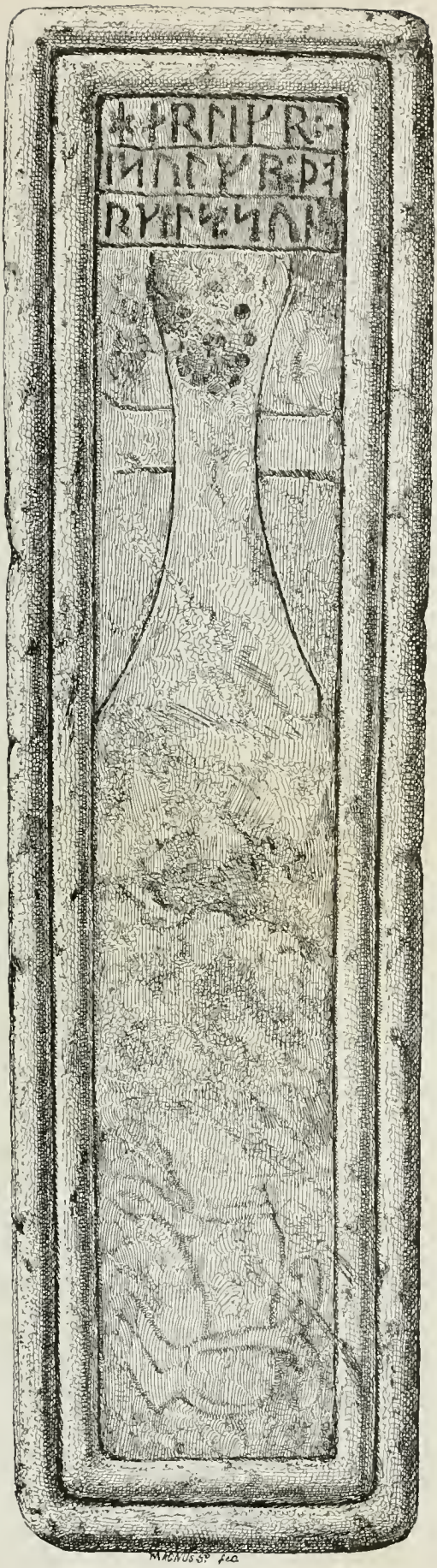

SØRUP-RUNESTENEN, (SOM TILLÆG TIL 82.)

(1½ Mil nord for Svendborg.)

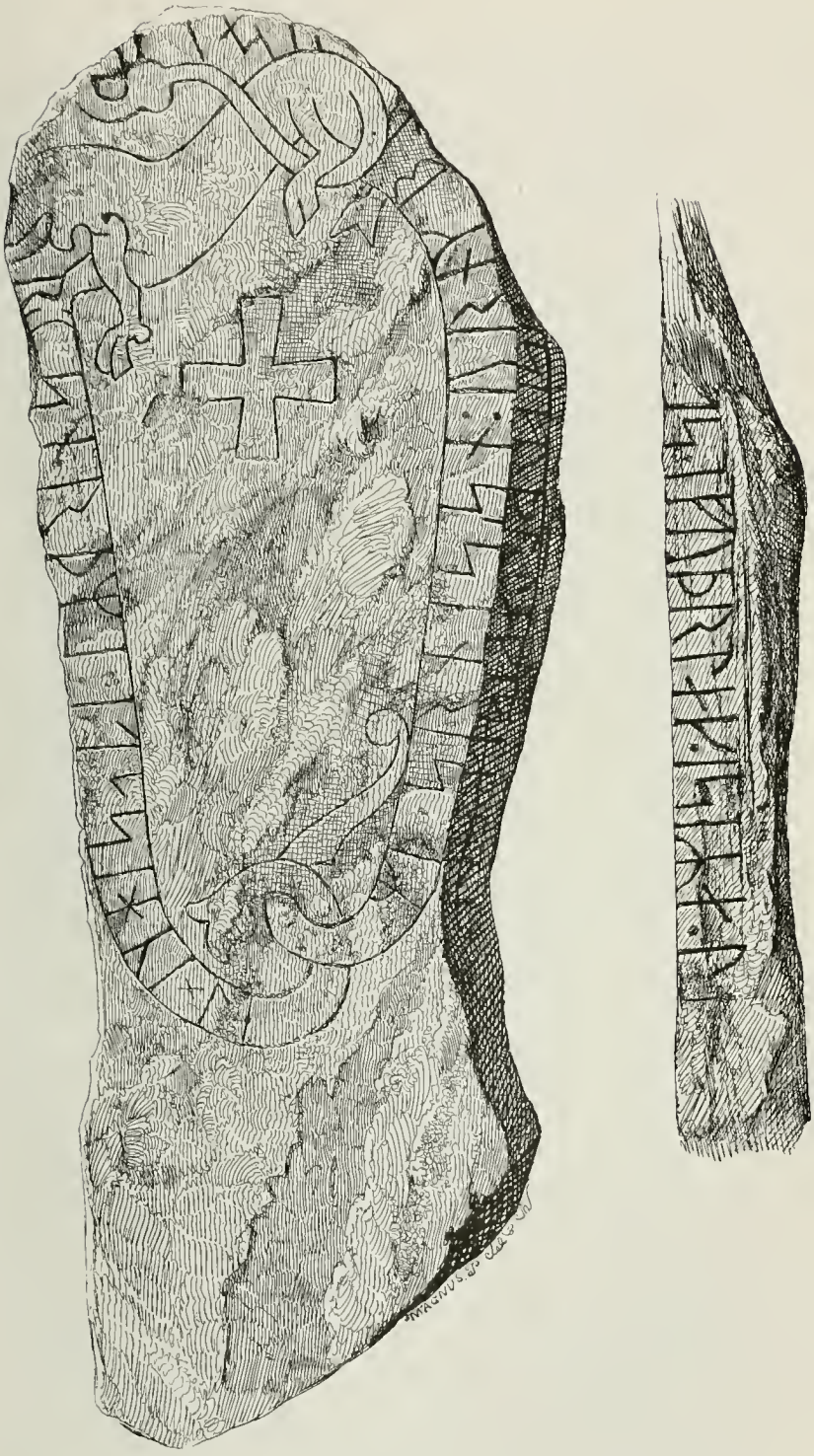

83.

SJÖRING-RUNESTENEN, (I THY, HAR NU PLADS I NABOSOGNET VANG.)

(1 Mil vest for Tisted.)

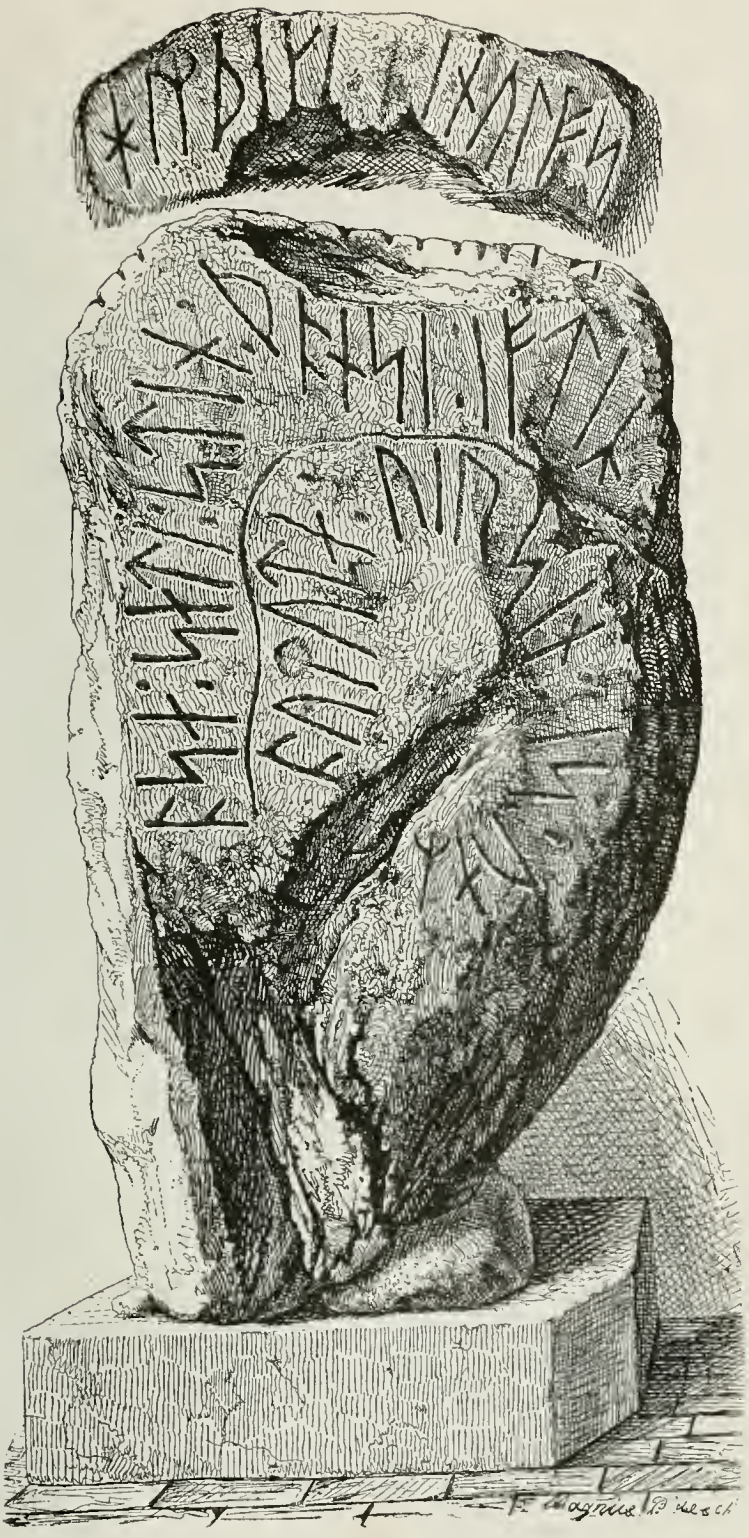

84.

TISTED-RUNESTENEN.

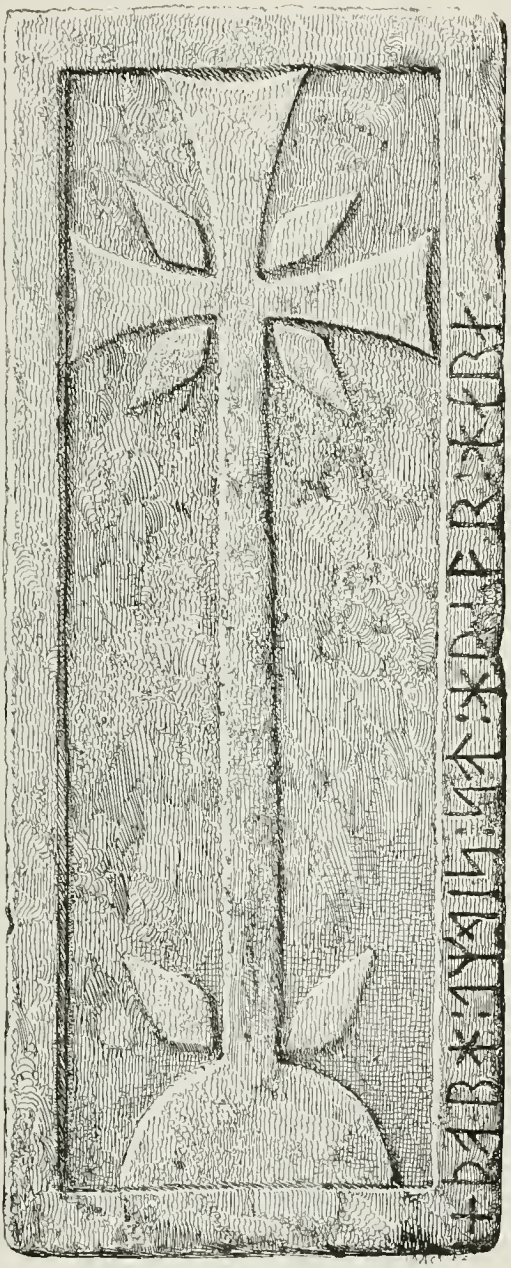

HILLERSLEF-RUNESTENEN.

(1 Mil nord for Tisted.)

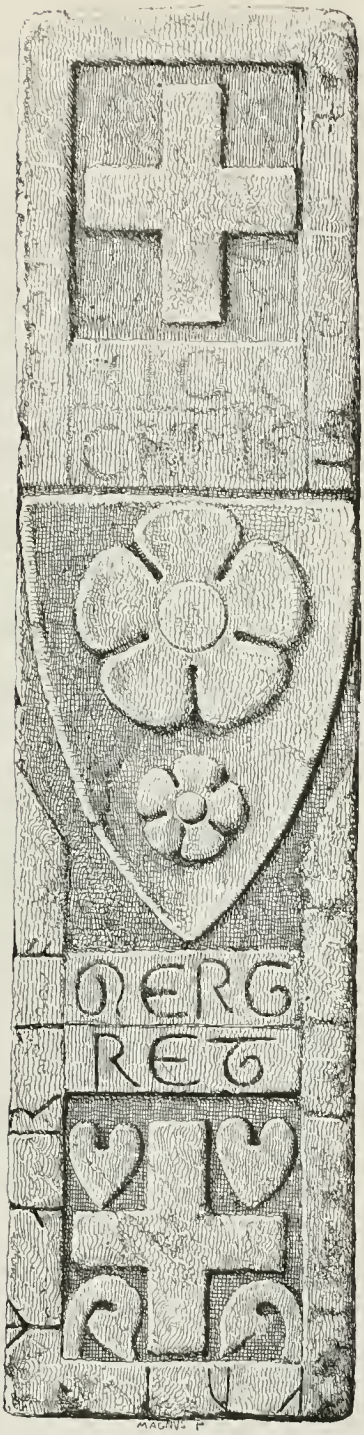

4.

Nr. 86—89.

JYLLANDS VESTLIGE DEL,

(FRA LIMFJORDEN TIL SKJERNAA.)

86.

HANNING-RUNESTENEN.

(2 Mil syd for Ringkjobing.)

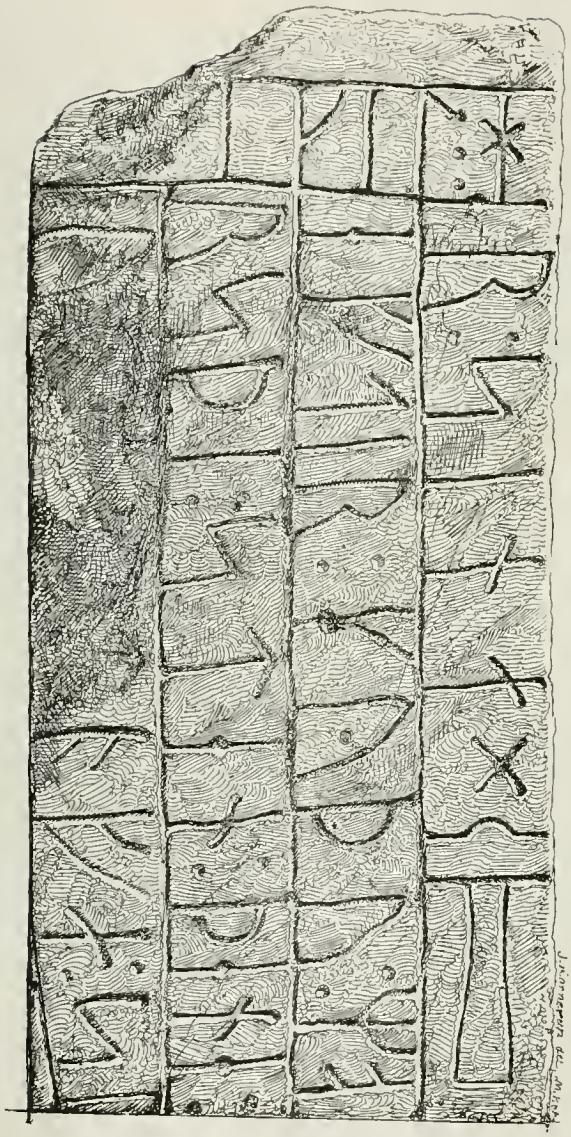

87.

S.EDDING-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Ringkjøbing.)

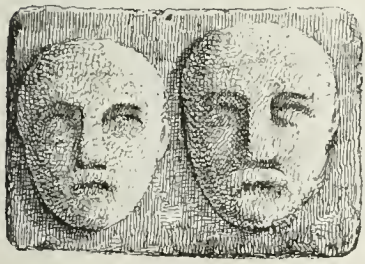

88.

HANDBJÆRG-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(2 Mil nordost for Holstebro.)

Som Tillæg hertil:

SØBORG-RUNEINDSKRIFTEN.

(3 Mil nordvest for Helsingor.)

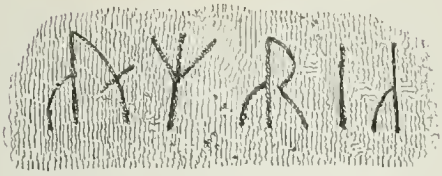

Og

BAARSE-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(1 Mil vest for Præsto.)

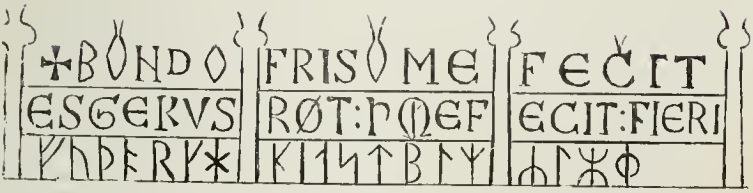

LONDON-RUNESTENEN, (FUNDET PAA ST. PAULS KIRKEGAARD.)

SOM TILLÆG HER TILSIDST.

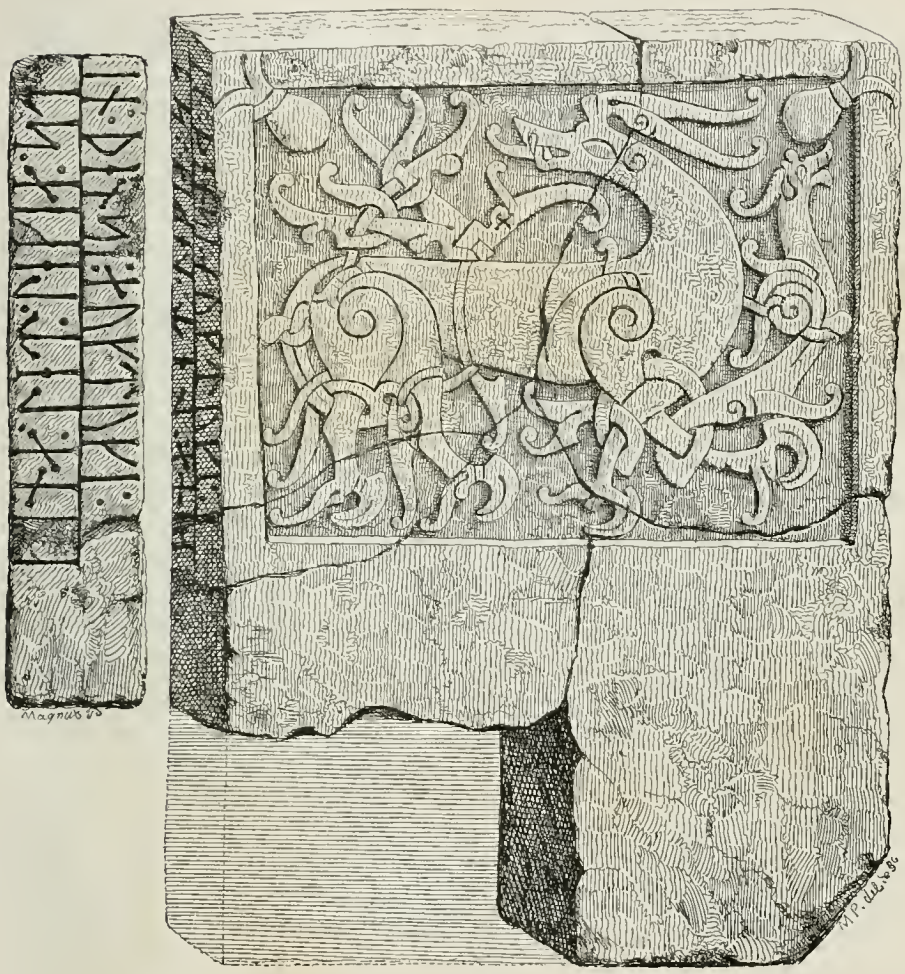

Efter Texten vil blive givet en fuldstændig Fortegnelse over **alle** Runemindesmærker; saaledes at den indbefatter baade dem, som findes hos O. Worm (1643—51), men siden ere tabte, — og ligeledes dem, der i nyere Tider ere opdagede, men alligevel dog ere tabte, uden at være blevne nærmere fremdragne.

BINDING SECT. JUL 25 19

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PD
2002
T45
v.2
pt.1

Thorsen, P. G.
De danske runemindesmaerker

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM
39 15 19 10 02 026